

HECHOS

Jesucristopa Jirit'eradaarāpa Oodap'edaa

Introducción

San Lucapa na historia p'āji. Irua pedee pia p'āda ome oodak'a p'ā pēiji ichi k'ōp'āyo Teofilomaa, nepiri aupait'ee Jesús bapata māik'aapa ichideerā p'anapatap'edaa iru it'aa wāda t'ēepai. Na p'ādade Lucapa jara bi Ak'ōre Jaure chep'eda, sāga Jesude ijāapataarāpa iru ūraa jaratee wāpachida judiorāmaa māik'aapa judio–eerāmaa paara. Audú jara bi Jesús ome nipapatap'edaarā p'anapata māik'aapa Pablo bapata.

Naapiara jara bi Jesús it'aa wāda chi k'ōp'āyoorā taide māik'aapa angeleerāpa iru waya cheit'eeda adap'edaa (cap. 1.1-11). Jara bi Matías jirit'eradap'edaa Judas Iscariote pari (cap. 1.12-26); Tachi Ak'ōre Jaure ba cheda Jesude ijāapataarā ome māik'aapa ārāpa jarateedap'edaa judiorā t'āide (cap. 2); Pedro Juan ome jaratee nipapata (caps. 3.1–4.31); Cristode ijāapataarā p'anapatap'edaa (caps. 4.32–5.11) māik'aapa irua jirit'eradaarā carcelde t'i nībidap'edaa (cap. 5.12-42); siete k'aripapataarā bīdap'edaa (cap. 6.1-7); Esteban jita atadap'edaa māik'aapa peedap'edaa (caps. 6.8–7.60); ijāapataarā erreudap'edaa Israel eujā jōmaade māik'aapa Felipepa jaratee nipapata (cap. 8.1-40); Saulo Jesude ijāa beeda (cap. 9.1-31); Pedropa jaratee nipapata (caps. 9.32–11.18); judio–eerā chip'epatap'edaa Antioquía p'uuruude (cap. 11.19-30); Herodepa ooda māik'aapa piuda (cap. 12); Pablo naapiara wāda Jesús ūraa jarateede judio–eerāmaa (caps. 13.1–14.28); ijāapataarā poro waibiarā chip'edaidap'edaa Jerusalende (cap. 15.1-35); Pablo waya wāda judio–eerāmaa jarateede (caps. 15.36–18.22); Pablo t'ēepai wāda judio–eerāmaa (caps. 18.23–21.16) māik'aapa ijāadak'aa beerāpa Pablo carcelde t'i nībidap'edaa Jesude ijāa bada k'aurepa (caps. 21.17–28.31).

Tachi Ak'ōrepa jarada ichi Jaure pēiit'ee

1 ¹ Teófilo, naapiara k'art'a p'ādade pīmaa mia p'āji Jesupa ne–inaa ooda māik'aapa jarateeda it'aa wārumaa. ² Wāi naaweda, Ak'ōre

Jaure k'ap'ia pari jaraji ichia jirit'eradaarāmaa k'āata oopataadait'ee. ³Piuda t'ēepai chi k'ōp'āyoorāmaa cheji māik'aapa unupiji wāara ichi chok'ai bi. K'āima cuarenta wāyaaru misa, ichi k'ap'ia unupipachi māik'aapa jarateepachi Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bi ichide ijāapataarāmaa.

⁴Ewari aba chi k'ōp'āyoorā ome bak'āri, mājaji:

—Wānaadapāde aji, Jerusalendeepa awara āyaa. Nidapāde aji, mi Ak'ōrepa jarada oorumaa, mia parāmaa jaradak'a ooit'ee perā. ⁵Juan Bautistapa^a poro choopachi paniapa. Mamīda taarā—e Tachi Ak'ōrepa ichi Jaure ba chepiit'ee parā k'ap'iade.

Jesús it'aa wāda

⁶Ma t'ēepai Olivo Eede p'anadak'āri, Jesús k'ōp'āyoorāpa iidijida:

—Tachi Waibia, ĩraweda Israel pidaarā p'uuru waibia papiit'eeek'ā ajida, ai naawedapemak'a, chiāra jua ek'ari p'anada—ee?

⁷Irua p'anauji:

—Parāpa k'awadaik'araa bida aji, sāapai Tachi Ak'ōrepa ne—inaa ooit'ee, parā—it'ee—e perā. Irua aupaita māgee net'aa k'awa bi. ⁸Mamīda Tachi Ak'ōre Jaure parā ome ba chek'āri, ichia k'aripait'ee nejōmaata oodamerā Ak'ōrepa oopi k'inia bik'a. K'awapiit'eeda aji, jōmaweda mia ooda eperāarā k'aripait'ee, parāpa jarateenadamerā Jerusalén p'uurude, Judea eujāde, Samaria eujāde, awaraa eujā t'imí beede paara.

⁹Māga jarap'eda, Tachi Ak'ōrepa iru it'aa ateeji. Āchia ak'i jōnide jīrarade t'īudachi māik'aapa waa unuda—e paji.

¹⁰Māgá it'aa ak'i jōni misa, angeleerā omé āchi ik'aawa baini p'ana chejida. P'aru t'o—t'oo jī p'anajida. ¹¹Māirāpa māgajida:

—Galilea pidaarā, ¿sāap'eda it'aa ak'i jōnima? ajida. Jāgi Jesús parā ome bada māik'aapa it'aa wāda waya cheit'eeda ajida, parāpa iru it'aa wāru unudap'edaak'a.

Matías jirit'eradap'edaa Judas Iscariote pari

¹²Maap'eda Olivo Eedeepa Jesús ome nipapatap'edaarā waya chejida Jerusalendee. ĩpata ewate paji māik'aapa āchi ūraade jara bi ma ewate t'imí wādaik'araa bi. Mamīda t'imia—e bada perā, chejida. ¹³P'uurude panadak'āri, wājida āchi p'anapatap'edaamaa it'ipema pisode. Ma chedap'edaarā paji Pedro, Juan, Santiago, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Alfeo warra Santiago, Simón Celote apatap'edaa māik'aapa Santiago warra Judas. ¹⁴Mama āchi it'aa t'ipachida Jesús ĩpemaarā ome māik'aapa Jesús nawe María ome, ichiaba awaraa wēraarā ome.

^a 1.5 Griego pedeede *Bautista* jara k'inia bi: *chi eperāarā poro choopari*.

¹⁵Ewari aba Jesucristode ijāapataarã ciento veinte see nĩbide Pedro bainĩ beejĩ mĩik'aapa mĩgajĩ:

¹⁶—Īpemaarã Cristo k'aurepa, chonaarãweda Ak'õre Jaurepa jarajida aji, Rey David it'aideepa eperã abaapa Jesús peepiit'ee. Mĩga jara bi Tachi Ak'õre Ūraa p'ĩdade. Īrã Davidpa jaradak'a uchijai Judas ome. ¹⁷Judas tachi k'õp'ãyo paji mĩik'aapa tachi ome auk'a mimiapachi. ¹⁸Mamĩda k'achia ooda pari p'arat'a p'aadap'edaapa irua eujã neto ataji. Mama iru baaidachi mĩik'aapa chi jĩsi chedachi. ¹⁹Jerusalende p'anapatap'edaarãpa iru piuda k'awaadak'ãri, ma eujã t'ĩ bijida *Hacēldama*, āchi pedeede jara k'inia bi “Waa Eujã”. ²⁰Mĩga p'asada perã Judas ome, awaraa jiridaipia bi iru mimia oomerã. Mĩga oodaipia bi Tachi Ak'õre Ūraa p'ĩdadepema Salmode jara bairã:

‘Pĩ tede apida p'anada–e. Mapa ichita te tuma bait'ee.’ (Sal 69.25)
mĩik'aapa awara āi ichiaba jara bairã:

‘Awaraapa pĩ mimia atait'ee.’ (Sal 109.8)

²¹Nama p'anida aji, eperãrã tachi ome nipapatap'edaarã, Jesús tachi ome niparu weda. ²²Juan Bautistapa iru poro choodak'ãriipa it'aa wãrumaa mĩgã nipapachida. Judas pari āchidepema jiridaipia bi aba tachi ome auk'a Jesús unuda chok'ai p'irabaip'eda.

²³Mãpai madepema omé jirijida aba jirit'eradait'ee. Aba paji José. Mĩgĩ ichiaba t'ijarapachida Barsabás, maa–e pirã Justo. Chi apema t'ijarapachida Matfás. ²⁴Ma omé jiridap'eda, it'aa t'ijida:

—Tachi Waibia, pia jõmaarã t'ãri k'awa bida ajida. Maperã k'awapĩji na omeedepema k'aita pia k'inia bi. ²⁵Mĩgipa pĩ ūraa jarateenait'eeda aji, Judas pari, irua k'achia ooda k'aurepa ichi wãit'ee padamaa wãda perã.

²⁶Mĩga it'aa t'ĩdap'eda, suerte jemenejida jirit'eradait'ee. Mãpai Matiata uchijai. Ma ewate weda apemaarã once Cristopa jirit'eradaarã ome mimiamaa beejĩ.

Tachi Ak'õre Jaure cheda

2 ¹Jerusalén p'uurude Pentecostés fiesta ewate pak'ãri, jõmaweda Cristode ijāapataarã abaamaa see nĩbaji. ²Mĩga nide nãumia pururua jĩwaaparik'a ūrijida it'ariipa cheru āchima. ³Mãpai unujida t'ipitauk'a jẽrajẽraa cheru āchi ĩri. Maap'eda āchi chaachaa ĩri urua jẽrajẽraa nĩbeejĩ. ⁴Jõmaweda Ak'õre Jaure ome p'aneejida mĩik'aapa Ak'õre Jaurepa pedeejiji ichia k'inia badak'a. Pedeechida āchia ai naaweda k'awada–e p'anadap'edaa pedeede.

⁵Maapai Jerusalende p'anajida judiorã Tachi Ak'õrede ijāapataarã fiesta–it'ee chedap'edaarã awara āiipa. ⁶Āchia mĩgĩ nãu pururua jĩwaaparik'a ūridak'ãri, jõmaweda seedachida ma ciento veinte ijāapataarã p'anadap'edaamãi. K'awadak'aa paji k'ãata k'ĩsiadai, ūripachida perã āchi t'odap'edaa pedeede. ⁷Mapa āchi ak'itrua para beejĩ mĩik'aapa mĩgapachida:

—¿Jōmaweda na eperāarā pedee para bi Galileadepemaarā—ek'ā?
 8 ¿Sāgapi k'īra t'ādoop pedee para bima ajida, eperāarā nama para bi pedee chaa? 9 Nama eperāarā p'ani Partia, Media, Elam, Mesopotamia, Judea, Capadocia, Ponto māik'aapa Ásia eujādepemaarā. 10 Ma awara chejida Frigiadepemaarā, Panfiliadepemaarā, Egiptodepemaarā, ichiaba Libiadepemaarā Cirene p'uuru k'ait'a p'anapataarā. Ichiaba Roma p'uurudepemaarā ūk'uru chejida. 11 Judiorā ūk'uru māga t'odap'edaa perā māik'aapa ūk'uru judiorā pak'oodaidaarā, judiorā ūraade ijāadap'edaa perā. Ichiaba chejida Creta isladepemaarā māik'aapa Arabia eujādepemaarā. Nāgiirā Galilea eujādepemaarā mīda, tachi chaachaa t'odap'edaa pedeede tachia ūri p'anida ajida. Āchia pedee para bida ajida, jaradait'ee Tachi Ak'ōrepa ne—inaa pia ooda.

12 Māgá āchi t'odap'edaa pedeede ūridap'edaa perā, jōmaarāta ak'itrua para beejī māik'aapa k'awadak'aa paji k'āata k'īsiadaī. Āchi pitapai māgapachida:

—Na ¿k'āata jara k'inia bima? apachida.

13 Mamīda ūk'uru, chíara oo k'iniapa, māgapachida:

—¡Vinopata piu para bi! ¡Mapa pariatua pedee p'anida! apachida.

Pedropa jarada Jerusalende p'anadap'edaarāmaa

14 Māpai Pedro, it'a ak'inī beep'eda chi k'ōp'āyoorā once ome, golpe pedeeji:

—Tachi auk'aarā māik'aapa jōmaweda nama Jerusalende p'aniirā, mia jararu pia ūrīti. 15 At'āri tap'eda nībairā tai vinopa piuda—e p'anida aji, parāpa k'īsia p'anik'a. Parāpa pia k'awa p'ani tai judiorā tap'eda weda todak'aa. 16 Parāpa nama unu p'ani chonaarāwedapema Ak'ōre pedee jarapari Joelpa nāga jaradak'a:

17 'Tachi Ak'ōrepa jara bi: Na ewari na eujā jōi naaweda, eperāarā chok'araarāmaa mi Jaure pēiit'eeda aji. Parā warrarā māik'aapa parā k'aurāpa jaradait'ee mia jarapiruk'a. K'ūtrāarāpa k'āimok'araa pik'a bide mia ooru unudait'ee māik'aapa chonaarā k'āimok'araadait'ee mi ome. 18 Wāara, maapai mia oopi bik'a oopataarāmaa mi Jaure pēiit'ee; imik'īraarāmaa, wēraarāmaa auk'a. Mia ooru ārapa jarapataadait'ee. 19 Pajāde māik'aapa eujāde ne—inaa eperāarāpa waide unudak'aa unupiiit'ee: waa, t'īpitau māik'aapa nari jīrak'awaa nībi. 20 Ak'ōrejīru k'īidariit'ee māik'aapa atane k'īra p'oree waak'a padariit'ee. Māgá pait'ee Ak'ōre ewari waibia ewate, na eujā jōi naaweda. 21 Mamīda ai naaweda Tachi Ak'ōrepa ichimaa chupiria iidirutaarā k'aripa atait'eeda aji, atuanaadamerā.' (Jl 2.28-32)

22 Māpai Pedropa māgaji:

—K'awa p'anida aji, Joelpa jaradak'a wāara uchiaru idi, Tachi Ak'ōrepa ichi Jaure taimaa pēida perā. Israel pidaarā, ūrīti mia jararu. Tachi

Ak'õrepa Jesús Nazaretdepema pëiji tachi t'áide. Māga k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa irumaa oopipachi perā ne–inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa. ²³Mamīda Tachi Ak'õrepa k'isia iru badak'a, parāpa iru jita atadachida, maap'eda ijāadak'aa beerāmaa peepijida. Māirāpa kurusode baijira bijida mama piumerā. ²⁴Mamīda Tachi Ak'õrepa chok'ai p'irabai ataji. Māgá chok'ai p'irabai atada perā, waa piu–e; ichita chok'ai bait'ee. ²⁵Chonaarāweda Tachi Ak'õrepa Jesús ome ooit'ee bada jaraji Rey David it'aideepa:

'Ichita mi Ak'õre Waibia unupachida aji, mi k'irapite. Ichi mi ome bairā, maarepida mi waawee–e. ²⁶Mapa mi t'āri o–īa nībi, māik'aapa k'ari k'inia bi, k'awa bairā Tachi Ak'õrepa mi k'aripapari. ²⁷Ak'õre, pia mi k'ap'ia beraupi–e pait'ee mi iarutamāi, mia oopari perā pia oopi bik'a. ²⁸Ak'õre eujādee wāpari o mīmaa ak'ipiji. Mapa mi o–īa bait'eeda aji, pi k'irapite.'

(Sal 16.8-11)

²⁹Maap'eda Pedropa māgaji:

—Tachi auk'aarā nama see nībi, ūrīti. Tachi chonaarāwedapema Rey David jai–idaaji māik'aapa iajida. Iru k'ap'ia at'āri jāirade bi tachi t'áide. ³⁰K'awa p'ani David chok'ai bak'āri, Ak'õre pedee jarapari paji. Mapa irua k'awa baji Tachi Ak'õrepa jarada irumaa, irudeepa rey uchiapiit'ee.^b ³¹Māgá, wāara Davidpa unu pik'aji māik'aapa jaraji sāga Cristo p'irabaiit'ee iru iadap'edaamāiipa māik'aapa iru k'ap'ia berau–e pait'ee.^c ³²K'awa p'ani na pedee Jesudeta jara bi, Tachi Ak'õrepa iru p'irabai atada perā māik'aapa taipa unudap'edaa perā. ³³Tachi Ak'õrepa iru it'aa ateeji ichi juaraare ak'i banamerā. Maap'eda ichia jaradak'a ichi Jaure teeji Jesumaa, irua pëimerā irude ijāapataarāmaa. Māgita parāpa et'ewa unujida māik'aapa ūrijida. ³⁴Tachi Ak'õrepa Rey David k'ap'ia piuda chok'ai p'irabaiipi–e paji it'aa ateeit'ee. Mamīda Davidpa jaraji:

'Tachi Ak'õrepa jaraji Tachi Waibimaa: "Pi mi ome auk'a waibia bairā, su–ak'i beepāde aji, mi juaraare, ³⁵mia pi k'īra unuamaa iru p'anapataarā p'oyaaru misa."'

(Sal 110.1)

³⁶Israel pidaarā, pia k'awáati māgí Jesús parāpa kurusode peepidap'edaa Tachi Ak'õrepa Tachi Waibia papiji. Iruta Tachi Ak'õrepa pëijida aji, tachi rey pamerā.

³⁷Māga ūridak'āri, arii p'anadap'edaarā k'isia p'uadachida. Mapa iidijida Pedromaa māik'aapa chi k'õp'āyoorāmaa:

—¿K'āata oodayama ajida, taipa?

³⁸Pedropa p'anauiji:

—P'ek'au k'achia oo amáati, Tachi Ak'õrepa parā p'ek'au k'achia wëpapak'oomerā māik'aapa Jesucristo t'íde poro choopíti. Māga ooruta

^b 2.30 Sal 132.11-12. ^c 2.31 Sal 16.10.

pirã, Ak'õrepa ichi Jaure pëit'ee parã ome bapariimerã. ³⁹Mãgí jarada parã—it'ee aupai—eda aji; ichiaba pãchi warrarã—it'ee mãik'aapa t'imí p'aniirã—it'ee; pia jarait'eera, Tachi Ak'õre Waibiapa ichi odee atee k'inia biirã—it'ee.

⁴⁰Mãgí pedee jõma jarap'eda, Pedropa ùraaji:

—P'ananáati Jesús peedap'edaarãk'a; jíp'a ijáati mãik'aapa óoti Tachi Ak'õrepa oopi bik'a.

⁴¹Ma ewate weda Pedro pedee ijãadap'edaarãpa poro choopijida mãik'aapa apemaarã Cristode ijãapataarã ome t'íujida. Ma ijãadap'edaarã Pedro k'aurepa eperãarã tres mil paji. ⁴²Mamãik'aapa áchia ùri k'inia p'anapachida Cristopa jirit'eradaarãpa jarateepata mãik'aapa jedepachida áchia ne—inãa iru bee. Ichiaba jõmaweda cheepurupachida it'aa t'ídait'ee mãik'aapa ne—inãa jedek'odait'ee, mãgá k'irãpadait'ee Cristo piuda áchi pari.

Chi naa ijãadap'edaarã

⁴³Maapai eperãarã p'era pik'a para bapachi, Tachi Ak'õrepa oopipachi perã Cristopa jirit'eradaarãmaa ne—inãa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa.

⁴⁴Ma awara Cristode ijãapataarã chik'inia para bapachi mãik'aapa chi wëe beerãmaa áchi ne—inãa jedepachida. ⁴⁵Pia jarait'eera, netopachida áchi net'aa iru p'ani mãik'aapa ma p'arat'a t'oopachida teedait'ee chi wëe beerãmaa. ⁴⁶Ewari chaa cheepurupachida Ak'õre te waibiade it'aa t'ídait'ee mãik'aapa t'ári o—iapa ne—inãa jedek'opachida áchi tede. ⁴⁷Ak'õremaa it'aa t'ípachida jaradait'ee iru t'ári pia bi. Jerusalén pidaarãpa pia pedepachida ára ápíte. Maperã ewari chaa chok'araara o k'achiadeepa uchiapachida áchi k'aurepa.

Pedropa eperã chiwa bi jipada

3 ¹Ewari aba Pedro Juan ome wãjida Tachi Ak'õre te waibiadee a las tres, ma hora judiorã it'aa t'ípatap'edaa hora pada perã. ²Mama Ak'õre te waibiade baji eperã chiwa bi, ichi t'oru weda. Ewari chaa eperãarãpa mãgí atepachida mãik'aapa binapachida Ak'õre tede chi T'íupata Pi—ia apatamã, p'arat'a iidipariimerã chi mama t'íurutaarãmaa. ³Mãgí eperãpa unuk'ári Pedro mãik'aapa Juan Ak'õre tede t'íu wãda, p'arat'a iidiji. ⁴Mãpai áchia ak'íjida irumaa mãik'aapa Pedropa mãgaji: —Taimaa ak'ípáde aji.

⁵Mãgí eperãpa ak'íji, p'arat'a teedai jãak'aapa. ⁶Mamída Pedropa mãgaji: —Mia wëe bida aji, p'arat'a, nëe jida. Mamída mia pi k'aripait'ee. Jesucristo Nazaretdepemapa mímãa nãga oopi bairã, iru t'íde mia jararu: p'irabáiji mãik'aapa wãji.

⁷Mãga jararuta, Pedropa juaraarepema juade jitap'eda, p'irabai ataji. Aramata ma chiwa bada biiri pia beeji ⁸mãik'aapa p'inajíti bainí beeji.

Maap'eda p'irria beeji. Ma t'ēepai ichi biiripa t'ĩuji Ak'õre tede āchi ome. Jitijitia wāji māk'aapa o-īapa it'aa t'ĩ wāji Ak'õremaa. ⁹Māga unudak'āri, jōmaweda arii p'anadap'edaarā ¹⁰p'era pik'a para beeji. Māgá p'anajida ai naaweda āchia unupatap'edaa perā ma eperā su-ak'i bi p'arat'a iidimaa Ak'õre tede, chi T'ĩupata Pi-ia apatamāi.

Pedropa jarada Tachi Ak'õre tede p'anadap'edaarāmaa

¹¹Māgí chiwa bada jipa beeda perā, Pedro māk'aapa Juan ik'aawaapa āyaa wāk'aa paji. Āchi p'anajida Ak'õre te waibia āuk'idaa, Salomón Pórtico apatap'edaamāi. Āchimaa eperāarā jōmaweda p'era pik'a p'ira erreujida. ¹²Pedropa māga unuk'āri, mājaji:

—Israel pidaarā, ¿sāap'eda parā p'era para bima? aji. ¿Sāap'eda tai k'ira ak'i jōnima? ¿Parāpa k'isia p'anik'ā taipa tachi juadoopa na eperā jipajida? ¹³Tachi chonaarā Abraham, Isaac māk'aapa Jacob ijāadap'edaa Ak'õre Waibiapa ichi Warra Jesús waibiara papiji jōmaarā k'āyaara, ichia oopi badak'a oopachi perā. Mamīda parāpa māgí Jesús jita atadap'eda, charraarāmaa teenajida. Maap'eda Pilatopa uchua pēiit'ee pak'āri, parāpa k'iniada-e paji. ¹⁴Eperā t'āri pia bi p'ek'au k'achia wēe k'ena pēidai k'āyaara, chīara peeparita parāpa uchiapit'aajida. ¹⁵Māgá peepit'aajida Tachi Ak'õre o ak'ipipari. Mamīda parāpa peepidap'eda, Tachi Ak'õrepa chok'ai p'irabai ataji. Taipa māga unujida tachi taupa. ¹⁶Nāgí eperā jipa beeji ichia ijāada perā Jesupa jipai. Maperāpi jipa beeji, parāpa unu p'anik'a. Jesús jōmaarā k'āyaara waibiara bairā, k'ayaa beerā jipai.

¹⁷Michi auk'aarā, mia k'awa bi pāchi poroorāpa māk'aapa parāpa Jesús peepidak'āri, k'awada-e paji iru Tachi Ak'õrepa pēida tachi k'aripamerā. ¹⁸Mamīda parāpa māga oo p'anipa Tachi Ak'õrepa uchiapiji ichia jaradak'a, ichi pedee jarapataarā it'aideepa: ichia pēida piut'ee. ¹⁹Māpai Tachi Ak'õrepa k'isia iru badade pia k'isiadap'eda, k'achia oo amāati māk'aapa irude ijāati, irua pāchi p'ek'au k'achia wēpapik'oomerā. ²⁰Māga ooruta pirā, Ak'õrepa parā k'āiwee p'anapiit'ee māk'aapa pēiit'ee Jesucristo, ichia jirit'erada parā k'aripapariimerā. ²¹Mamīda Jesús at'āri Ak'õre eujāde bait'ee, Ak'õrepa ne-inaa jōmaweda chiwidi pik'a ooru misa, chonaarāweda ichi pedee jarapataarā it'aideepa jaradap'edaak'a. ²²Maapai Moisepa tachi chonaarāmaa mājaji:

'Ak'õrepa ichi pedee jarapari uchiapiit'ee parā t'āide mi jīak'a.

Oopatāati irua jara bik'a. ²³Māgí Ak'õre pedee jaraparipa jara bi pedee ūri k'iniada-e p'anīirā Ak'õre eperāarā p'anīmāiipa āyaa jērek'ooit'ee māk'aapa peek'ooit'ee.'

(Dt 18.15-19)

²⁴Ichiaba Samuel beedak'āriipa jōma apemaarā Ak'õre pedee jarapataarāpa jarapachida tachia irā unu p'ani. ²⁵Mapa parāpa k'awa p'ani Tachi Ak'õrepa jarada chonaarāweda ichi pedee jarapataarā it'aideepa parā ĩrapemaarā-it'ee. Ichiaba ichia jarada Abrahammaa parā ĩrapemaarā-it'ee. Mājaji Abrahammaa:

‘Mia na p'ek'au eujādepemaarā jōmaweda k'aripait'eeda aji, pīdeepa uchiadait'eerā k'ap'ia pari.’
(Gn 22.18)

²⁶ Ichia jaradak'a Abrahammaa Tachi Ak'ōrepa parā pia ooji, ichi Warra piup'eda chok'ai p'irabai atak'āri parā t'āide. Māga ooji k'inia bada perā parāpa naapiara ijāadamerā māik'aapa pāchia k'achia oopata oo amaadamerā.

Pedro Juan ome judiorā poroorā k'īrapite

4 ¹ At'āri Pedro Juan ome pedeemaa p'ani misa, judiorā p'aareerā pachejida Ak'ōre te waibia jāpataarā poro ome. Ichiaba āchi ome chejida saduceorā. ² K'īrau p'anajida Pedropa māik'aapa Juanpa jaratee p'anadap'edaa perā eperāarā piudap'eda chok'ai p'irabaidai, Jesús p'irabaidak'a. ³ Mapa jita atadachida. K'ewara bada perā, carcelde t'it'aanajida, ai norema ma nepira ak'idait'ee. ⁴ Māga oojida mīda, eperāarā chok'araarāpa Cristode ijāajida, ārapa jarateedap'edaa k'aurepa. Ijāapataarā jōmaweda imik'īraarā aupai cinco mil paji.

⁵ Ai norema Jerusalende abaamaa see nībaji judiorā poro waibiarā, āchi chonaarā māik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarā. ⁶ Mama baji ichiaba Anás, judiorā p'aareerā poro waibia pada. Ichiaba baji p'aareerā poro waibia Caifás, Juan, Alejandro māik'aapa Anás ēreerā awaraarā. ⁷ Pedro Juan ome atapijida māik'aapa āchi k'īrapite bainī beepidap'eda, iidijida:
—¿K'ai juapa parāpa jāgee net'aa oo p'anima? maa–e pīrā ¿k'aipa jāgá oopi bima? ajida.

⁸ Ak'ōre Jaure Pedro ome bada perā, pia p'anauji:

—Judiorā poro waibiarā māik'aapa chonaarā, ⁹ parāpa taimaa iidiruta, sāga nāgí k'ayaa bada k'aripajida māik'aapa sāga jīpa beeji. ¿Māga–ek'ā? aji. ¹⁰ Pia bi. Taipa parā k'īrapite jaradait'ee, jōmaweda Israel pidaarāpa k'awaadamerā. Nāgí eperā parā jōmaarā k'īrapite bainī bi, jīpa beeji Jesucristo Nazaretdepema juapa, parāpa kurusode peepidap'edaa māik'aapa Tachi Ak'ōrepa chok'ai p'irabai atada. ¹¹ Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

‘Te oopataarāpa māu k'iniada–e padap'edaa pipiara padachi.’

(Sal 118.22)

¹² Mapa Jesucristodepai ijāa p'ani pīrā, it'aa wādait'ee, maarepida awaraa eperā wē–e perā iruk'a na p'ek'au eujāde, tachi o k'achiadeepa k'aripa atait'ee.

¹³ Judiorā poroorā arii p'anadap'edaarāpa unudak'āri Pedro māik'aapa Juan jīp'a pedeemaa p'ani waaweeda–ee, māik'aapa k'awaadak'āri āchi eperā jīp'aarā, mak'iara k'art'a tau k'awada–ee, ak'itrua para beeji. K'awaajida Jesús ome nipapatap'edaa perā, māga pedeejida. ¹⁴ Ma awara

^d 4.1 *Saduceorāpa* ijāadak'aa paji eperā piup'eda waya chok'ai p'irabai.

chiwa bada áchia jipadap'edaa arii baji. Mapa judiorã poroorãpa p'oyaa p'anaudak'aa paji. ¹⁵Mãpai áchia Juan, Pedro, ma chiwa bada ome taawaa uchiapijida. Maap'eda pedee para beeji áchi pitapai:

¹⁶—¿K'ãata oodait'eema ajida, jã eperãarã ome? Jõmaweda Jerusalendepemaarãpa k'awa p'ani árapa ne–inaa pia oodap'edaa, eperãarãpa p'oyaa oodak'aa áchi juadoopa. Tachia p'oyaa merada–e. ¹⁷Mamĩda írá jaradãma ajida, ma eperãarãmaa jarateenaadamerã Jesupa ne–inaa oopata, mãga–e pirã miapidai.

¹⁸Mãpai waya t'ĩ p'e atajida mãik'aapa jarajida waa jarateenaadamerã Jesupa ne–inaa oopata. ¹⁹Mamĩda Pedropa Juan ome p'anaujida:

—Pia k'ísíati parãpa. ¿K'ãare piata bayama ajida, Ak'õrepa jara bi ooda–e pait'ee, parã pedee ùri k'iniapa? ²⁰Taipa unudap'edaa mãik'aapa ùridap'edaa p'oyaa nepiri amaada–eda ajida.

²¹Judiorã poroorã arii p'anadap'edaarãpa áchi juade iru p'anajida mĩda miapidait'ee, arajãgaa peijida eperãarã waidoopa. Jõmaweda eperãarã o–ia it'aa t'ĩmaa p'anapachida Tachi Ak'õremaa, ²²Jesús Jaurepa ma eperã jipat'aada perã, cuarenta años audú iru bita.

Ijãapataarãpa Tachi Ak'õremaa k'aripa iididap'edaa

²³K'ena peĩdap'eda, Pedro Juan ome chejida áchi k'õp'ãyoorã p'anadap'edaamaa. Nepirijida judiorã p'aareerã poroorãpa mãik'aapa awaraa judiorã poro waibiarãpa áchimaajaradap'edaa. ²⁴Mãgĩ pedee ùridap'eda, jõmaweda auk'a it'aa t'ijida:

—Tachi Waibia, pia pajã, na eujã, p'usa mãik'aapa ne–inaa jõmaweda aide nĩbi ooji. ²⁵Pi Jaurepa tachi chonaa Davidmaa nãga pedeepeiji irua pide ijãa bada perã:

‘¿K'ãare–it'ee awaraa eujãdepemaarã k'ĩrau p'anapatama? Michi eperãarã paara pariatua k'ísipata. ²⁶Na p'ek'au eujãdepema reyrã mãik'aapa poro waibiarã audua p'anadairã, pedeteepata k'achia oodait'ee. Pedee k'achia jarapata Tachi Ak'õre ãpíte mãik'aapa ichia rey peĩda ãpíte.’

(Sal 2.1-2)

²⁷Tachi Waibia, pia jaradak'a David it'aideepa, mãga uchijai. Rey Herodes, Poncio Pilato mãik'aapa awaraarã judio–eerã na p'uurude pedeteejida Israel pidaarã ome k'achia oodait'ee Jesús, pia peĩda oo chemerã pia oopi k'inia bi. ²⁸Mãga oojida pia naaweda k'ísia iru badak'a. ²⁹Írá Tachi Waibia, ak'ĩji pi ãpíte k'achia pedee p'aniirã mãik'aapa taimaa waapiara pi ùraa waawee–ee jarateepĩji, taipaa oo k'inia p'anadairã pia oopi bik'a. ³⁰Ichiaba tai k'aripãji k'ayaa beerã jipapataadamerã mãik'aapa ne–inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa áchi juadoopa oopataadamerã Jesús t'ĩde. Iruata pichia oopi bik'a ichita oopari.

³¹It'aa t'ĩ aupadak'ãri, áchi p'anadap'edaamãi wirriwirria nĩbeeji. Mãpai jõmaweda Ak'õre Jaurepa oopi bik'a oo k'inia p'aneejida

māik'aapa Tachi Ak'õrepa ooda Jesús piuda k'aurepa waawee—ee jarateepachida.

Ijãapataarãpa āchi net'aa jedepatap'edaa

³²Maapai ijãapataarã jômaweda auk'a k'ĩsiapachida māik'aapa chik'aripa p'anapachida. Apidaapa āchi net'aa iru p'ani āchi—it'ee aupaida adak'aa paji. Jĩp'a jõmaarã—it'ee paji. ³³Mapa Ak'õrepa āchi pia oopachi. K'aripaji Cristopa jirit'eradaarãpa jarateedamerã Jesús chok'ai p'irabaida māik'aapa oodamerã ne—inaa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. ³⁴Āchi chupiria p'anadak'aa paji. Chi eujã iru beerãpa māik'aapa ne—inaa awaraa iru beerãpa netot'aapachida. ³⁵Mãpai ma p'arat'a Cristopa jirit'eradaarãmaa teepachida, jedenadamerã wêe beerãmaa. ³⁶Mãga ooji Leví èreerãdepema Josepa. Mãgí eperã Chipre isladepema paji. Mãgimaa Cristopa jirit'eradaarãpa pedida t'ĩ bijida Bernabé (jara k'inia bi “T'ãri O—ĩapipari”). ³⁷Mãgí eperãpa eujã iru bada netot'aaji māik'aapa ma p'arat'a Cristopa jirit'eradaarãmaa teeji.

Ananías chi wëra Safira ome ne—inaa k'achia ooda

5 ¹Mamída Bernabepa oodak'a ooda—e paji Ananías chi wëra Safira ome. Mãgĩrãpa āchi eujã netot'aajida. ²Mamída mãgí eperã chi wëra ome pedeeteejida p'arat'a jõma teeda—e pait'ee Cristopa jirit'eradaarãmaa. Ananiapa mãgí p'arat'a ùk'urupai teenak'ãri, ³Pedropa mãgaji:

—Ananías, ¿pĩ seewa cheruk'ã aji, Ak'õre Jauremaa, p'arat'a jõma tee che—ee? ¿Sãap'eda oojima Satanapa oopi bik'a? ⁴¿Jã eujã pichide paji—ek'ã netot'aai naaweda? ¿Ma p'arat'a pichide paji—ek'ã netot'aap'eda? ¿Sãap'eda nãga oo k'iniadachima? Pia eperãarãmaa seewa—e paji. Ak'õremaata seewajida aji.

⁵Mãga ùriruta, Ananías eujãde piu baainaji. Arii p'anadap'edaarãpa unudak'ãri, p'erak'oodachida. ⁶Mãpai k'ũtrãarã ùk'uruurãpa chi piuda beda atajida māik'aapa ateejida iade.

⁷Hora õpeemaa Ananías wëra t'ũuji, chi imik'ĩra piuda k'awa—ee.

⁸Mãpai Pedropa irumaa iidiji:

—¿Wãara nãgí p'arat'a pari eujã netot'aajidak'ã? aji.

Ichia p'anauji:

—Netot'aajidapi.

⁹Pedropa mãgaji:

—¿Sãap'eda parã pedeeteejida Ak'õre Jauremaa seewadait'ee? Ara cherutada aji, pi imik'ĩra iadeepa. Naade pi jida auk'a ateedait'eeda aji.

¹⁰Aramata Safira piu baainaji Pedro biiri ik'aawa. K'ũtrãarã t'ĩudak'ãri, unujida piu bi. Maap'eda ianajida chi imik'ĩra ik'aawa. ¹¹Jõmaweda ijãapataarã māik'aapa awaraarã mãga k'lawadap'edaarã p'era para beeji.

Ak'õre Jaurepa k'aripap'eda, Cristopa jirit'eradaarāpa oopatap'edaa

¹²At'ari Jerusalende p'anide Cristopa jirit'eradaarāpa oopachida ne–inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Maapai jōmaweda Cristode ijāapataarā cheepurupachida Salomón Pórtico apatap'edaamāi, Tachi Ak'õre te waibia āuk'idāa. ¹³Apemaarā judiorā Tachi Ak'õre te waibiade t'ūpataarā waaweepa araa p'anada–e paji āchi ome. Mamīda pia pedeechida āchi āpīte, apemaarā Jerusalendepemaarā ome. ¹⁴Māirā mágá t'ūda–e paji mīda āchi ome, Cristode ijāapataarā iwajida, wēraarā māik'aapa imik'iraarā. ¹⁵Cristopa jirit'eradaarāpa ne–inaa pia oo p'anadap'edaa perā, eperāarāpa āchi k'ayaa beerā calle jā ik'aawa uchía atapachida joip'aruk'a bi iri, Pedro wāyaa wāk'ari, chi jaurepa pida āra t'ōbaimerā māik'aapa jipamerā. ¹⁶Ichiaba p'uuru k'ait'a beerāpa Jerusalendee k'ayaa beerā chok'ara aneepachida māik'aapa ichiaba eperā netuara merātia bee aneepachida. Tachi Ak'õrepa jōmaweda jipak'oopachi Cristopa jirit'eradaarā juapa.

Cristopa jirit'eradaarā jiridap'edaa miapidait'ee

¹⁷Unudak'ari jōmaweda Cristopa jirit'eradaarāpa oopata, judiorā p'aareerā poro waibia māik'aapa ūk'uru saduceorā iru ome nipapatap'edaarāpa Cristopa jirit'eradaarā k'ira unuamaa iru p'aneejida. ¹⁸Mapa Tachi Ak'õre te waibia jīapataarāmaa atapijida carcelde t'ik'oonadamerā. ¹⁹Mamīda p'ārik'ua angelpa carcelde t'ūpata ewat'aa cheji. Maap'eda āchi taawaa uchiapik'ooji. Māpai mājaji:

²⁰—Wāti Tachi Ak'õre te waibiadee māik'aapa arii p'aniirāmaa jaratēeti Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee it'aa wādamerā.

²¹Māgá ai norema tap'eweda t'ūujida Ak'õre tede māik'aapa jarateemaa p'aneejida.

Māimisa ma p'aareerā poro waibiapa māik'aapa ichi ome p'anadap'edaarāpa t'ī pēijida Junta Supremadepemaarā jōmaweda. Ichiaba carceldeepa Cristopa jirit'eradaarā atapijida. ²²Mamīda Ak'õre te jīapataarāpa carcelde jirinadak'ari, unuda–e paji. Maperā nepiri chejida:

²³—Ununajidada ajida, carcel te pia jīa nībi, māik'aapa chi jīapataarā ai t'aide jīa p'ani. Mamīda ewa atadak'ari, apida unuda–e paji.

²⁴Māga ūridak'ari, ma p'aareerā poro waibia apemaarā p'aareerā poroorā ome māik'aapa Ak'õre te jīapataarā poropa k'awada–e paji k'āata oodai. ²⁵Māga nide eperā pacheji māik'aapa mājaji:

—Parāpa carcelde t'ik'oodap'edaarā Ak'õre te waibiade eperāarāmaa jarateemaa p'anida aji.

²⁶Aramata Ak'õre te waibia jīapataarā poro apemaarā jīapataarā ome wājida jita p'e atade. Mamīda k'ira jīp'a p'e aneejida, eperāarāpa āchimaā māupa bat'adai jīak'aapa. ²⁷Pachedak'ari, ak'inī p'aneepijida Junta Suprema k'irapite. Māpai ma p'aareerā poro waibiapa mājaji:

28—Taipa parāmaa jarajida waa jarateenaadamerā jā eperāpa oopata. Mamīda māga ooda—e p'ani. Waapiara jōmaweda Jerusalén pidaarāmaa jarateemaa p'ani. Ma awara tāipata jā eperā peet'aajidada a jōni.

29 Apemaarā pari Pedropa p'anauji:

—Taipa ichita Ak'ōrepa oopi bik'a oodait'eeda aji, eperāpa jara bik'a oodai k'āyaara. 30 Tachi chonaarāwedapema Ak'ōrépata Jesús, parāpa kurusode peepidap'edaa, chok'ai p'irabaipiji. 31 Tachi Ak'ōrepa iru p'irabai atap'eda, su—ak'i biji ichi juaraare, jōmaarā k'āyaara waibiara bairā. Mama biji eperāarā ak'ipariimerā māik'aapa o k'achiadeepa k'aripa atamerā. K'inia baji Jesús piuda k'aurepa Israel pidaarāpa p'ek'au k'achia oopata oo amaadamerā. Māgá irua wēpapak'ooi ārapa p'ek'au k'achia oopata. 32 Tachi Ak'ōre Jaurepa ma jōma k'awa bida aji. Taipa pida ichiaba māga k'awa p'anida aji, Cristode ijāadak'āri, Ak'ōrepa ichi Jaure taimaa pēida perā.

33 Judiorā poroorāpa māga ūridak'āri, Cristopa jirit'eradaarā peek'oo k'iniadachida. 34 Mamīda āra t'āide baji fariseo^e t'ijarapatap'edaa Gamaliel. Māgá Gamalielpa Moisepa p'āda pia k'awaa baji. Mapa eperāarāpa iru t'o p'anapachida. Māgá bainī beep'eda, Cristopa jirit'eradaarā arak'atia taawaa uchua atapiji. 35 T'ēepai māgaji apemaarā judiorā poroorāmaa:

—Israel pidaarā, pia k'ísati ne—inaa oodai naaweda jā eperāarāmaa.

36 K'irāpāti mak'iara taarā—e bi eperā Teudas apatap'edaapa k'ísiaji ichita jōmaarā k'āyaara waibiara pai. Māgá eere cuatrocientos imik'iraarā p'anajida. Mamīda māgá peet'aadak'āri, iru ome nipapatap'edaarā jīchhoodachida. Māgá āchia k'ísia iru p'anadap'edaa jōdachi. 37 Ai t'ēepai, Romadepemaarāpa eperāarā t'ī p'āpimaa p'anadak'āri, ichiaba Judas Galileadepemapa māga k'ísiaji. Eperāarā ūk'uruurāpa iru pedee ijāajida. Mamīda ichiaba peet'aadak'āri, iru ome nipapatap'edaarā āyaa erreudachida. 38 Mapa mia parāmaa ūraait'ee jā eperāarā k'achia oonaadamerā. Āchia jaratee p'ani pirā āchi k'ísiadeepa māik'aapa ne—inaa oo p'ani pirā āchi juadoopa, āchia oopata jōdariyada aji. 39 Mamīda Tachi Ak'ōrépata āchima māga oopi bi pirā, parāpa p'oyaada—eda aji. K'irak'aupai, Tachi Ak'ōre ome chōomaa p'aneedai.

Āchia Gamaliel ūraa ijāajida. 40 Maap'eda Cristopa jirit'eradaarā t'ī p'e atajida māik'aapa wīk'oojida. Jarajida waa jarateenaadamerā Jesupa ooda. Maap'eda k'ena pēijida. 41 Mamīda Cristopa jirit'eradaarā judiorā poroorā k'irapiteepa o—īa uchajida, Ak'ōrepa āchi ita—aria miapida perā Jesús k'aurepa. 42 Maap'eda ewari chaa jarateepachida Jesucristota Tachi Ak'ōrepa pēida eperāarā k'aripamerā. Māga jaratee wāpachida Tachi Ak'ōre te waibiade māik'aapa te bee chaa.

^e 5.34 Fariseorāpa ijāa p'anapachida tachi piup'eda waya Tachi Ak'ōrepa p'irabaipiji.

Ijāapataarā siete jirit'eradap'edaa Cristopa jirit'eradaarā k'aripadamerā

6 ¹Maapai ijāapataarā chok'arapiara iwajida. Judiorā griego pedee pedeepataarāpa imiateejida judiorā hebreo pedee pedeepataarāmaa, āchia griego pedee pedeepataarā p'ētrāarā pia ak'idak'aa pada perā ewari chaa ne–inaa jededak'ari k'aripadait'ee. ²Maperā chi doce jirit'eradaarāpa t'ī peijida jōmaweda Cristode ijāapataarā cheepurudamerā. See nībeek'āri, māgajida:

—K'ōp'āyoorā, tai jua araada–e ijāapataarā jōmaweda ak'idait'ee. Pia–e bida ajida, taipa waa jarateeda–e pait'ee Ak'ōrepa jara pēida Jesucristo k'ap'ia pari, chi ne–inaa wēe beerā ak'i k'iniapa. ³Mapa eperāarā siete jirit'erāti ma mimia oodamerā. Jiridaipia bi nāgee eperāarā: k'isia k'awaa beerā; t'āri pia beerā māik'aapa Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a oo k'inia beerā. ⁴Tai jōdee it'aa t'īmaa p'anadait'ee māik'aapa Ak'ōrepa jara pēida jarateedait'eeda ajida.

⁵Māpai āchia p'anaujida:

—Pia bida ajida.

Maap'eda jirit'erajida Esteban. Ma eperā Cristode pia ijāaji māik'aapa Ak'ōre Jaurepa oopi bik'a oopachi. Ichiaba jirit'erajida Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Pármenas māik'aapa Nicolás Antioquiadepema. Naaweda māgí Nicolás Tachi Ak'ōrede ijāak'aa bap'eda, judiorāpa ijāapatade ijāa baji. ⁶Ma t'ēepai ateejida Cristopa jirit'eradaarā p'anadap'edaamaa. Māgīrā it'aa t'ijida āchi pari māik'aapa jua bijida āchi iri. Māga oojida ak'ipidait'ee ma mimia āchima teeruta.

⁷Ma t'ēepai, Ak'ōrepa ooda Cristo piuda k'aurepa waapiara jarateepachida māik'aapa ijāapataarā waapiara iwapachida Jerusalende. Judiorā ūk'uru, p'aareerā jida ichiaba Cristode ijāajida.

Judiorā poroorāpa Esteban jita atadap'edaa

⁸Maapai Jerusalendepemaarā t'āide Estebanpa oopachi ne–inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. Māga oopachi Tachi Ak'ōrepa iru k'aripa bada perā. ⁹Mamīda ewari aba pachejida judiorā Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tedepema. Ma te t'ijarapachida Esclavoorā P'anadap'eda Uchiadap'edaa. Māirāpa nepira jiri chejida Estebanmaa. Āchi ome chejida auk'a Cirene p'uurudepemaarā, Alejandría p'uurudepemaarā, Cilicia eujādepemaarā māik'aapa Ásia eujādepemaarā. ¹⁰Mamīda aupedeedak'āri, Esteban p'oyaa k'īup'eePIDAK'aa paji, Ak'ōre Jaurepa iru k'isia k'awaapida perā āchia iidida p'anaut'ee. ¹¹Mapa awaraarāmaa p'aajida seewa jaradamerā ichia pedee k'achia pedeemaa bi Moisés āpite māik'aapa Tachi Ak'ōre āpite. ¹²Māgá p'uuru pidaarā, judiorā poro waibiarā māik'aapa Moisepa p'āda jarateepataarā k'īraupik'oojida Esteban ome. Māirāpa Esteban jita atadap'eda, atadachida Junta Suprema

k'irapite Tachi Ak'õre te waibiade. ¹³Māpai ma p'aadap'edaarā aneejida seewa jaradamerā. Māirāpa mājajida:

—Nāgf eperāpa ik'achia pedeparida ajida, Tachi Ak'õre te āpite māik'aapa Moisepa p'āda āpite. ¹⁴Jara bi Jesús Nazaretdepemapa nāgf te t'eet'aaitee māik'aapa tachimaa waa oopi—e pait'ee Moisepa p'ādade jaradak'a, tachia oodamerā.

¹⁵Judiorā poroorāpa māik'aapa arii p'anadap'edaarāpa Esteban ak'idak'āri, chi k'ira ángel k'irak'a unujida.

Estebanpa p'aare poro waibia k'irapite p'anauda

7 ¹Māpai p'aareerā poro waibiapa iidiji Estebanmaa:
—¿Wāarak'ā aji, na eperāarāpa jara p'ani?

²Irua p'anauji:

—Michi auk'aarā māik'aapa chonaarā, ūriti. Tachi Ak'õre k'ira wāree bipa ichi unupijida aji, tachi ak'õchona Abrahammaa Mesopotamia eujāde bak'āri, Harande banai naaweda. ³Ak'õrepa jaraji:

'Atabēipāde aji, pi eujā pi ēreerā ome māik'aapa wāpāde aji, mia ak'ipiit'ee eujāmaa.'

(Gn 12.1)

⁴Māpai Abraham uchijai Caldea eujādeepa māik'aapa banaji Harande. T'ēpai chi ak'õre piuk'āri, Tachi Ak'õrepa Abraham aneeji na eujādee tachi irā p'anīmāi. ⁵Mamīda na eujā maarepida waide tee—e paji irumaa; biiri aba t'iait'ee pida. Jip'a jaraji teeit'ee irudeepa uchiadait'eerāmaa iru piuda t'ēpai, Abraham waide warra wēe baji mīda.^f ⁶Ma awara Ak'õrepa jaraji:

'Pideepa uchiadait'eerā p'anapataadait'eeda aji, awaraa eujāde mimiamaa chiara—it'ee. Mama esclavoorā p'anadait'ee māik'aapa jāpemaarāpa āra miapi iru p'anadait'ee cuatrocientos años.'

(Gn 15.13)

⁷Mamīda Ak'õrepa ichiaba jaraji:

'Mia k'achia ooit'eeda aji, āra esclavoorā papirutaarā. T'ēpai āra mamāik'aapa uchiadait'ee māik'aapa mimaa it'aa t'īdait'eeda aji, na eujāde.'

(Gn 5.14)

⁸Māgá pedee nībide Abraham ome, Ak'õrepa jaraji Abrahampa tauchaa bimerā ichi warra k'ap'iade. Tachi Ak'õrepa k'inia baji māga oodamerā ichi eperāarāpa ak'ipidait'ee ichide ijāa p'ani. Mapa Abraham warra Isaac t'ok'āri, k'āima ocho parumaa iru k'ap'iade tauchaa biji. Isaacpa māga ooji ichi warra Jacob ome. Ichiaba Jacobpa māga ooji chi warrarā doce ome. Māirādeepa Israel pidaarā ēreerā doce uchijajida.

⁹Māgf Jacob warrarā pada, tachi chonaarāpa, āchi ipema José k'ira unuamaa iru p'anapachida. Maperā netot'ajajida esclavok'a Egiptodee

^f 7.5 Gn 17.8.

wāyaa wādap'edaarāmaa. Mamīda Tachi Ak'ōre José ome baji. ¹⁰ Maperā k'aripa ataji jōmaweda ne–inaa k'achiadeepa. Ma awara k'isia k'awaapiji māik'aapa k'inia iru bapiji rey Egiptodepema Faraonmaa. Māgipa José Egiptodepemaarā poro waibia papiji ichi palaciode.

¹¹ Ma t'ēpai jarra oojida Egipto eujāde māik'aapa Canaán eujāde. Maperā mak'iara nek'odait'ee wē–e paji. ¹² Mamīda Jacobpa k'awaak'āri Egiptode ne–inaa k'oit'ee paraa, jāmaa pēiji ichi warrarā, ne–inaa netode. Māgí paji tachi chonaarā naapiara wādap'edaa. ¹³ Ai t'ēpai wādak'āri, Josepa ichi ipemaarāmaa k'awaapiji. Madeepa Faraónpa José éreerā k'awaji. ¹⁴ T'ēpai, Josepa jara pēiji chi ak'ōre Jacob māik'aapa chi éreerā jōmaweda chedamerā Egiptodee. Achi setenta y cinco paji. ¹⁵ Māgapi Jacob banaji Egiptode. Mama jai–idaaji. Ichiaba mama tachi chonaarā jai–idaajida. ¹⁶ Jacob biiri māik'aapa chi warrarā biiri ateejida Siquem p'uurudee māik'aapa mama iajida Abrahampa Hamor éreerā juak'aawa netoda jāirade.

¹⁷ Ewari k'ait'a pak'āri Tachi Ak'ōrepa uchiapiit'ee Abrahamdeepa uchiadapt'edaarā Egiptodeepa ichia jaradak'a, āchi chok'ara p'anajida, iwa p'anadapt'edaa perā. ¹⁸ Maapai Egiptodepema reypa José k'awa–e pada Faraón paji.^g ¹⁹ Māgí reypa tachi chonaarā k'ūraji waa iwanaadamerā. Achi chupiria ooji. Jaraji āchi warrarā ewaa t'o k'edeerā ita–aria piupidamerā. ²⁰ Maapai t'oji Moisés. Tachi Ak'ōrepa māgí warra chai pia ak'iji. Mapa chi ak'ōreerāpa atane opee warimaa iru p'anajida āchi tede. ²¹ Mamīda p'oyaa waa merada–e paji. Mapa ituaba atabēidak'āri, Faraón k'aupa unu ataji māik'aapa wari ataji ichi warrak'a. ²² Māgapi Moisés wariji Egipto pidaarā t'āide māik'aapa k'awaa wāji ne–inaa k'ira t'ādo Egiptodepemaarāpa k'awa p'anadapt'edaak'a. Māpai jōmaarāpa iru k'awajida, irua pedeeda k'aurepa māik'aapa ooda k'aurepa.

²³ “Cuarenta años iru bak'āri, k'isiaji wāit'ee Israel pidaarā ak'ide, ichi auk'arā pada perā. ²⁴ Mamīda unuk'āri Egiptodepemapa ichi auk'aa sīmaa bi, Moisepa k'aripanaaji māik'aapa ma Egipto pida pee atapēiji.” (Ex 2.11-12)

²⁵ Moisepa k'isiaji ichi auk'arāpa ijāadai Tachi Ak'ōrepa ichi pēida āchi k'aripamerā. Mamīda āchia māga ooda–e paji.

²⁶ “Ai norema unuji Israel pidaarā omé chōomaa p'ani. Māgá chōonaadamerā māgaji: “¿Pāchi auk'arā–ek'ā aji, jāgá chōo jōnadait'ee?” ²⁷ Māpai chi k'ōp'āyo sīmaa badapa Moisés sīat'aaji māik'aapa māgaji: “¿K'aipa pi tai porok'a bijima aji, taipa oopata ak'imerā? ²⁸ ¿Mi peet'aa k'inia bik'ā aji, nuweda Egipto pida peet'aadak'a?” ’ (Ex 2.13-14)

²⁹ Māga ūrik'āri, Moisés mirudachi. Maap'eda t'imí wāji Madián eujādee. Mama banaji k'ira tewaraak'a. Ariipema wēra atap'eda, warrarā omé paraaji.

g 7.18 Ex 1.8.

30'Cuarenta años wāyaap'eda, ewari aba Moisés baji eujã pania wēe bimāi Sinaí ee k'ait'a. Mama bide unuji pak'uru jep'eda t'ipitauk'a urua nībi, angelpa aide ichi unupi bada perã. 31 Māgá urua unuk'āri, Moisés k'ait'aara wāji pi–iara ak'it'ee k'lāata māga bi. Māga nide ūriji Tachi Ak'ōrepa māgaru:

32 'Mi pi chonaarā Ak'ōre Waibia; Abraham, Isaac, Jacob ijāadap'edaa Ak'ōre Waibia.' (Ex 3.6)

Māga ūrik'āri, Moisés biiri wēre nībeeki p'era nībipa māik'aapa p'oyaa ak'ik'aa paji ma pak'urumaa. 33 Māpai Tachi Ak'ōrepa māgaji:

'Pichi chancla ērat'aapáde aji, nama pi mi k'irapite bainī bairã.

34 Mia k'awa bi mi eperāarā chupiria chitooni Egiptode. Ūri bi āchi bia chitooni. Mapa cheji k'aripait'ee. Pia auk'a k'aripanāji.

Mia pi Egiptodee peiit'eeda aji.' (Ex 3.5-10)

35 'Ai naaweda āchia Moisés pedee ūri k'iniada–e paji nāga p'anauda perã:

'¿K'aipa pi tai porok'a bijima ajida, taipa oopata ak'imerã?' (Ex 2.14)

Māgá yiaraa pik'a iru p'anajida mīda, Tachi Ak'ōrepa ichi ángel pak'uru iiri–idaade unupida k'ap'ia pari Moisés pēiji āchi porok'a. Tachi Ak'ōrepa k'inia baji Moisepa āchi uchua atamerā Egipto pidaarā juadeepa. 36 Māgá Moisepa tachi chonaarā uchua p'e ataji Egiptodeepa. Ichia ne–inaa ooji eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa māgí eujāde, Mar Rojode māik'aapa cuarenta años wāyaaruta misa eujã pania wēe bide. 37 Māgí Moisepa jaraji Israel pidaarāmaa:

'Parādeepa Ak'ōrepa uchiapiit'ee ichi pedee jarapari mi jīak'a.'

(Dt 18.15)

38 P'anadak'āri eujã pania wēe bide, Israel pidaarā pari Moisetapa pedeeji ángel ome Sinaí eede. Ichiata Ak'ōrepa jarada naapiara p'āji, tachi chonaarāpa māik'aapa tachia māgí ūraa ijāadap'eda, ichita p'anapataadamerã.

39 'Mamīda tachi chonaarāpa iru pedee ijāa k'iniada–e paji. Ma k'āyaara waya Egiptodee wā k'iniadachida. 40 Mapa Moisés wē–e pak'āri, ichi ipema Aaronmaa māgajida:

'Tachi–it'ee ak'ōre waibiarā oopáde ajida, tachi naa o jaratee wādamerã, k'awada–e p'anadairã sāgataji jā Moisés ome, Egiptodeepa tai āyaa aneeda.'

(Ex 32.1)

41 Māpai oojida p'ak'a chak'ek'a ai k'irapite it'aa t'īdait'ee. Ne–animalaarā peejida ai k'irapite paadait'ee māik'aapa fiesta oojida o–īapa, ma p'ak'a chak'ek'a ooda–it'ee. 42 Maperāpi Tachi Ak'ōre āchi ik'aawaapa āyaa wāji. Mapa pajāde nībi ne–inaamaa it'aa t'īpachida, Tachi Ak'ōremaa it'aa t'īdai k'āyaara. Oojida Ak'ōre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaade jara bīk'a:

'Israel pidaarã, parã cuarenta años eujã pania wēe bide p'anadak'āri, ¿mī–it'ee ne–animalaarã peedap'eda, paapachidak'ã, mīde

ijãa p'anadap'edaa perã? ⁴³Ma k'ãyaara parãpa it'aa t'ipachida Canaandepemaarã ak'õre waibia Molocmaa mãik'aapa Egiptodepemaarã ak'õre waibia Refanmaa. Mia mãga k'awa bi ne–inaa pãchi juapa oodap'edaa atee p'anadap'edaa perã pãchi wãrutamaa. Mapa mia parã ãyaa jërek'ooit'eeda aji, Babilónia p'uuru k'ãyaara t'imiaara.' (Am 5.25-27)

⁴⁴Tachi chonaarã eujã pania wëe bide p'anadak'ãri, atee pachida Tachi Ak'õre te ne–edee ooda, k'irãpadait'ee Tachi Ak'õre arii bi ãchi ome. Mãgí te oojida Tachi Ak'õrepa Moisemaa ak'ipidak'a. Oojida aide it'aa t'ipataadait'ee Tachi Ak'õremaa. ⁴⁵Ma t'ëepai tachi chonaarã mãgí tede it'aa t'ipachida ãchi chonaarãpa oodap'edaak'a. Mapa Tachi Ak'õrepa awaraa p'uuru ome jura chõo p'oyaapik'ãri, Josué ome chedap'edaarãpa ãchi ome aneejida mãgí te ne–edee ooda. Mãgá iru p'anapachida David rey parumaa. ⁴⁶Tachi Ak'õrepa Rey David k'inia iru bapachi. Mapa Davidpa iidiji Tachi Ak'õremaa te waibia oo teetit'ee, te pia oo k'inia bada perã Jacobpa ijãadap'edaa Ak'õre–it'ee. ⁴⁷Mamída David warra Salomonpa Tachi Ak'õre te waibia ooji. ⁴⁸Salomonpa mãgí te ooji mída, k'awa p'ani Tachi Ak'õre Waibia bak'aa te eperãarã juapa oodade. Mãga k'awa p'ani Ak'õre pedee jaraparipa jarada perã:

⁴⁹'Mí, Jõmaarã Rey, it'arita baparida aji, mãik'aapa eujã mí jua ek'ari bi. ¿Te k'ãaredeeta mímã oo teedait'eema? ¿Sãmata mí ñinait'eema? ⁵⁰¿Michi juadoopa jõmaweda ooji–ek'ã? aji.' (Is 66.1-2)

⁵¹Mãpai Estebanpa mãgaji:

—Parãpa Tachi Ak'õrede ijãa p'anida apata mída, t'ãri k'achia–idaa p'anapatada aji, ijãadak'aa beerãk'a. Ma awara k'íiri k'isua p'anapata, oo k'iniadak'aa perã Ak'õre Jaurepa oopi bik'a. Pãchi chonaarãk'api p'ani. ⁵²Parã chonaarãpa ichita Tachi Ak'õre pedee jarapataarã jirijida peedait'ee. Peejida chi p'ek'au k'achia wëe bi cheit'ee bida apatap'edaarã. Maap'eda chi p'ek'au k'achia wëe bi chek'ãri Tachi Ak'õrepa oopi bik'a ooit'ee, iru ichiaba jita atapidap'eda, peepijida parãpa. ⁵³Parãpata Ak'õre Ûraa iru p'anapata angeleerã k'aurepa. Mamída at'ãri ooda–e p'anida aji, mãgí ùraa jara bik'a.

Esteban peedap'edaa

⁵⁴Mãga ùridak'ãri, t'ãri k'achiapa Esteban peet'aa k'inia p'aneejida. ⁵⁵Mamída Ak'õre Jaure ichi ome bada perã, it'aa ak'íji mãik'aapa unuji Ak'õre k'íra wãree mãik'aapa Ak'õre juaraare Jesús bainí bi. ⁵⁶Mãpai mãgaji:

—Ak'idapáde aji. Mia unu bi pajã ewa nĩbi mãik'aapa unu bi Eperã Ak'õre Truadepema Ak'õre Waibia juaraare.

⁵⁷Mamída ãchi k'íiri t'ap'ak'oodachida mãik'aapa golpe biadap'eda, jõmaweda iru ñri wãjida. ⁵⁸Jerusalén p'uurudeepa uchía atadap'eda,

māupa bat'amaa p'anejida iru peet'aadait'ee. Auk'a k'aripajida Esteban imiateedap'edaarāpa. Āchi ĩripema p'aru jĭpatap'edaa ata bijida eperā Saulo apatap'edaa biiri ik'aawa irua ak'imerā, āchia māu bat'aruta misa.

⁵⁹Māupa bat'amaa p'anide Esteban it'aa t'ĭji:

—Tachi Waibia Jesús, mi jaure pichimaa atéeji.

⁶⁰T'ēepai bedabaiji māk'aapa golpe it'aa t'ĭji:

—Tachi Waibia, āchi chupiria k'awáaji, mi nágá k'achia oo p'ani mĭda.

Māga jarap'eda, piuji.

Saulopa ijāapataarā miapiit'ee jirida

8 ¹⁻²Esteban peedak'āri, Saulo mama baji ak'iit'ee, ichi judiorā poroorā eere bada perā. Esteban piup'eda, ũk'uru Tachi Ak'ōrede ijāapataarāpa iajida; ichiaba audú jĕejida iru—it'ee.

Ma ewatedeepa Jerusalende Cristode ijāadak'aa beerāpa irude ijāapataarā jirĭjida peedait'ee. Mapa jōmaweda miruk'oodachida Judea eujādee māk'aapa Samaria eujādee. Cristopa jirĭt'eradaarā aupai miruda—e paji. ³Mágá jiri p'ani misa, Saulopa Cristode ijāapataarā auk'a jirĭpachi. Te chaa t'ĭu wāpachi wĕraarā imik'ĭraarā ome jita p'eit'ee. Maap'eda carcelde t'ĭpik'oopachi.

Samariade jarateedap'edaa Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee

⁴Saulopa māga oo baji mĭda, chi Jerusalendeepa mirudap'edaarāpa jaratee wāpachida Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee āchi wārutamaa.

⁵Felipe wāji Samaria eujādee māk'aapa Cristopa ooda jarateepachi.

⁶Arii p'anadap'edaarāpa māga ũridak'āri māk'aapa unudak'āri irua ooda eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa, waapiara k'awa k'inia p'anajida. ⁷Mama Felipepa uchiapik'oopachi netuaraarā merātia bee eperāarā chok'ara k'ap'ĭideepa. Mágĭ netuaraarā āra k'ap'ĭideepa bia uchĭa wāpachida. Ma awara Felipepa jĭpak'oopachi eperāarā chok'ara chiwa beerā māk'aapa p'oyaa āchi biirĭpa pia nipadak'aarā. ⁸Maperā ma p'uurudepemaarā o—ĭa p'anapachida.

⁹Mamĭda mama bapachi eperā t'ĭjarapatap'edaa Simón. Māgĭpa petau tau k'awaa baji māk'aapa ma eujādepemaarā k'ūra p'e iru bapachi ichia oo bi k'aurepa. Mapa āchi t'āide eperā waibiak'a bapachi. ¹⁰Waibiara beerā, ek'ariara beerāpa paara iru pedee ũri k'inia p'anapachida māk'aapa māgapachida:

—Tachi Ak'ōrépata irumaa nāga oopi bi.

¹¹Irua jararu ijāapachida, ichi petau taupa k'ūrāp'e iru bada perā. Taarāji ma k'apĭte bi. ¹²Mama bide Felipepa jarateeji: Jesucristo Tachi Ak'ōrepa pĕida māk'aapa iru k'aurepa Tachi Ak'ōrepa eperāarā p'ek'au k'achia wĕpapik'oopari. Māga ijāadak'āri, māpema imik'ĭraarā māk'aapa wĕraarā poro choopĭjida. ¹³Simonpa pida ijāaji. Maap'eda poro choopĭji

māik'aapa nipaji Felipe ome. Unuk'āri Felipepa ne–inaa oo bi eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa, ichia k'awa–e bapachi sāga k'īsiai.

¹⁴Cristopa jirit'eradaarā Jerusalende p'anadap'edaarāpa ūridak'āri Samaria pidaarāpa ijāaruta Ak'ōrepa ooda Cristo piuda k'aurepa, maaaa pëijida Pedro Juan ome. ¹⁵Arii panadak'āri, it'aa t'ijida Samaria pidaarā Cristode ijāapataarā pari, Tachi Ak'ōre Jaure āra ome ba chemerā, ¹⁶waide Ak'ōre Jaure āra k'ap'iade ba che–e bada perā. Jip'a poro choopijida Tachi Waibia Jesús t'ide, ak'ipidait'ee irude ijāadap'edaa. ¹⁷Māpai Pedropa māik'aapa Juanpa jua bidak'āri āra īri, mǎgá Ak'ōre Jaure ba cheji āra ome.

¹⁸Simonpa unuk'āri Ak'ōre Jaure che bi Cristopa jirit'eradaarāpa jua birutade eperāarā īri, p'arat'a teeit'ee paji, ichia auk'a mǎga ooit'ee.

¹⁹Mǎgaji:

—Mimaa k'awaapidapáde aji, ichiaba mia jua bik'āri eperā īri, Ak'ōre Jaure iru ome ba chemerā.

²⁰Māpai Pedropa p'anauji:

—jPichi p'arat'a ome atua baileepáde aji, k'īsia bairā neto atai Tachi Ak'ōrepa oopipari ichi jirit'eradaarāmaa! ²¹Pia na mimia p'oyaa oo–e, Ak'ōre k'irapite k'ira jip'a k'īsia–e bairā. ²²Mǎgá k'īsia amáaji māik'aapa Tachi Ak'ōremaa chupiria iidfji. Mǎga oorura, Tachi Ak'ōrepa perdoaaipi pia k'achia oo k'inia bi. ²³Mia mǎga jara bi k'awa bairā pi t'āride tai ome k'irau bi, waibiara paruta perā pi k'āyaara nǎpemaarā k'irapite. Wāara pi at'āri p'ek'au k'achia jua ek'ari bi.

²⁴Māpai Simonpa p'anauji:

—Parāpa Ak'ōremaa chupiria iididapáde aji mi pari, mi baainaamerā parāpa mimaa jaradap'edaade.

²⁵Maap'eda Pedropa Juan ome ma p'uurudepemaarāmaa jarajida āchia unudap'edaa Jesús ome nipadak'āri. Ichiaba Tachi Ak'ōrepa jara pëida jarateejida. Ma t'ēpai chejida Jerusalendee. Mamīda ode Samariade p'uuru bee chaa jaratee che wāpachida Tachi Ak'ōrepa pedee pia jara pëida Cristode.

Felipe Etiopía eujādepema poro ome unuda

²⁶Ma t'ēpai, Tachi Ak'ōrepa ichi ángel pëiji Felipemaa jaramerā:

—Wǎji barree, Jerusalendee pa chonaarāwedapema Gaza p'uurudee wāpari ode. Mǎgí o wāyaapari eujā pania wēe bide.

²⁷Māpai Felipe wāji māik'aapa ode unuji eperā Etiopía eujādepema. Mǎgí Etiopiadepemaarā poro waibiara paji. Āchi reina p'arat'a jīapari paji. Ichi wā baji Jerusalendee Tachi Ak'ōremaa it'aa t'ide. ²⁸Mata waya che wāji ichi eujādee. Su–ak'i baji ichi caballopa jidiupata carrode māik'aapa lee wāji chonaarāwedapema Ak'ōre pedee jarapari Isaiapa p'āda.

²⁹Māgá wāde, Ak'õre Jaurepa mägaji Felipemaa:

—Wáji jā carro k'ait'a.

³⁰Felipe ma carro ik'aawa pak'ári, úriji Etiopiadepemapa Isaíapa p'áda leemaa bi. Māpai iidiji:

—¿K'awa bik'ã aji, k'áata jara k'inia bi pia leemaa bi?

³¹Etiopiadepemapa p'anauji:

—¿Sāga mia k'awaayama aji, apidaapa mimaa jarateeda—eeta?

Māpai Felipemaa chupiria iidiji bataumerã māk'aapa ichi ik'aawa suk'i beemerã. ³²Isaíapa p'ádadepema ichia leemaa badade nāga p'ã baji:

'Iru ateejida oveja atepatak'a chi peepatamaa. Ara oveja k'iup'ee baparik'a chi k'ara t'iimaa p'anadak'ári, māga pik'a iru k'iup'ee baji. ³³Iru k'íra nejasiapijida māk'aapa maarepida chupiria k'awada—e paji. Āchi audú t'ári k'achia—idaa p'anadap'edaa perã, pee atapëjida. Maperã irudeepa warra apida uchiada—e paji. Māgá iru peedak'ári, uchiapijida na p'ek'au eujādeepa.' *(Is 53.7-8)*

³⁴Māpai Etiopiadepemapa Felipemaa iidiji:

—Mi chupiria k'awáaji. ¿K'aideta pedeemaa bima aji, na Ak'õre pedee jaraparipa; ichide wa awaraa eperāde?

³⁵Māpai Felipepa ma Etiopiadepemamaa mägaji:

—Pia leemaa bi Tachi Ak'õre Warrade; Jesús p'asada.

Māpai Felipepa jarateemaa beeji jōma Jesupa ooda eperāarã k'aripait'ee. ³⁶Maap'eda waawipai ode wāyaadak'ári pania paraamāi, mägí eperāpa mägaji:

—Nama pania paraa. ¿Sāap'eda mi poro choo—ema? aji.

³⁷[Felipepa p'anauji:

—Pia wāara Jesucristode ijāa bi pirã, pia bida aji.

Ma eperāpa mägaji:

—Mia ijāa bida aji, Jesucristo Tachi Ak'õre Warra.]

³⁸Ma carro t'ibaipip'eda, āchi omeeweda irabajida māk'aapa wājida pania paraamaa. Mama Felipepa poro chooji. ³⁹Paniadeepa uchiadak'ári, Felipe wēpadachi Tachi Ak'õre Jaurepa ateeda perã. Ma Etiopiadepemapa waa unu—e paji. Mamīda ichi o—ia wāji ichi eujādee. ⁴⁰Māimisa Ak'õre Jaurepa Felipe uchiapiji Azoto p'uurude. Mamāik'aapa p'uuru bee chaa Cristopa ooda eperāarã k'aripait'ee jaratee wāpachi Cesarea p'uurude panarumaa.

Saulopa Cristode ijāada (Hechos 22.6-16; 26.12-18)

9 ¹Felipepa māga oo bi misa, Saulopa Cristode ijāapataarã peek'ooit'eeda apachi. Mapa wāji judiorã p'aareerã poro waibiamaa ²māk'aapa iidiji k'art'a p'ã teedamerã. K'ísia iru baji wāit'ee Damasco p'uurudee Tachi Ak'õre Ode P'anīrāda apata jiride, imik'íraarã wēraarã

ome, mägiiṙã jita p'e ateeit'ee Jerusalendee. Ma k'art'a p'ädap'edaade jaraji Saulopa oo k'inia bi, judiorã poroorãpa Tachi Ak'õre Ũraa jarateepata te bee chaa k'awaadamerã mäik'aapa k'aripadamerã. ³Ma k'art'a p'ädap'edaa atap'eda, Saulo wãji. Damasco k'ait'a pa wãk'ãri, it'ariipa ichi ïri ïdaa jera t'ïudachi. ⁴Mãga unuk'ãri, Saulo eujãde baainaji. Maap'eda pedee ũriji:

—Saulo, Saulo ¿sãap'eda michideerã jiri nima? aji.

⁵Saulopa iidiji:

—¿Pi, k'aima? aji.

Chi pedee badapa p'anauji:

—Mi Jesupi, pia jiri ni eperãrã poro waibia. ⁶P'irabãiji mäik'aapa wãji p'uurudee. Mama jaradai pia k'aata ooit'ee.

⁷Saulo ome wã nipadap'edaarã pedee wëe ak'inĩ p'aneejida p'era jõnipa, ãrapa pedee ũridap'edaa perã. Mamïda unuda–e paji k'aiyata pedee bi. ⁸Ma t'ëepai Saulo p'irabaidachi. Mamïda tau êek'ãri, maarepida unuk'aa paji. Mägã juade jitadap'eda, ateejida Damascodde. ⁹K'ãima õpee mama baji tau p'ãriu; maarepida ne–inaa to–ee mäik'aapa nek'o–ee.

¹⁰Ma p'uurude bapachi eperã Cristode ijãapari, t'ïjarapatap'edaa Ananías. Saulo mägã bi misa, Ak'õrepa k'ãimok'araa pik'a bide Ananías t'ïjaraji. Ichia p'anauji:

—Tachi Waibia, mi nama bida aji.

¹¹Ak'õrepa mägaji:

—Wãji calle t'ïjarapata Derechamaa mäik'aapa Judas tede iidji Tarso pida, t'ïjarapata Saulo. Mägipa mimaa it'aa t'ïmaa bida aji. ¹²Mägimaa k'ãimok'araa pik'a bide mia unupijida aji, eperã t'ïjarapata Ananías wãru irumaa mäik'aapa jua biru iru ïri, waya pia unumerã.

¹³Mãga ũrik'ãri, Ananiapa mägaji:

—Tachi Waibia, mia ũridooda aji, jã eperãpa pide ijãapataarã miapida Jerusalende. ¹⁴Írã nama che bi p'aareerã poroorãpa k'aripa k'inia p'anadairã. Maperã pëijidada aji, pide ijãapataarã jita p'e atade.

¹⁵Mamïda Ak'õrepa p'anauji:

—Wãpãde aji, mia iru jirit'erada perã mi ũraa jarateenamerã awaraa eujãdepemaarãmaa mäik'aapa ãchi reyrãmaa, ichiaba Israel pidaarãmaa. ¹⁶Mia irumaa k'awapiit'eeda aji, sãgapi iru mia iru p'anapataadait'ee, mia ooda jaratee k'inia bi k'aurepa.

¹⁷Maap'eda Ananías wãji Saulo badamaa. Teeda panap'eda, jua biji iru ïri mäik'aapa mägaji:

—K'õp'ãyo Saulo, pia unuda ode che wãk'ãri, Tachi Waibia Jesupata mi pëijida aji, pia waya unumerã mäik'aapa Tachi Ak'õre Jaure ome beemerã.

¹⁸Aramata Saulo taudeepa chik'o escamak'a baajida mäik'aapa waya pia unu beeji. Maap'eda poro choopiji Ananiamaa. ¹⁹T'ëepai nek'oji waya

juatau paraait'ee. Ewari chok'ara-ee beeji Damascodepemaarã Cristode ijãapataarã ome.

Saulopa Damasco p'uurude jarateeda

²⁰Saulopa jarateenapachi Ak'õre Ûraa jarateepata tede. Jarapachi Jesuta Tachi Ak'õre Warra. ²¹Mãga ùridak'ãri, jõmaarãpa ak'itrua para beepachi mãik'aapa mãgapachida:

—¿Nãgí paji-ek'ã ajida, Jerusalende jiri nipapata peeit'ee jõmaweda Jesude ijãapataarã? ¿Ichiaba nama cheji-ek'ã ajida, ijãapataarã jita p'le ateede p'aareerã poroorãmaa?

²²Mãga jarapachida mïda, Saulopa ewari chaa waapiara jarateepachi Jesuta Tachi Ak'õrepa pëida eperãarã k'aripamerã. Mapa judiorã Damascode p'anapatap'edaarãpa k'awadak'aa paji k'ãata k'ïsiadi.

Saulo judiorã juadeepa uchiada

²³Ma t'ëepai taarã pak'ãri, judiorãpa pedeteejida Saulo peet'aadait'ee. ²⁴Mamïda ichia k'awaa ataji. Æstaawa mãik'aapa p'arik'ua p'uuru t'ïupata chaa ot'ewa p'anapachida uchiak'ãri jita atadait'ee. ²⁵Mamïda ijãapataarãpa k'oraa choma bide t'i atajida mãik'aapa chi p'uuru ik'aawa t'ïak'au jëra bi ïriipa irabai pëjjida. Mãgã mirudachi.

Saulo Jerusalende

²⁶Mamãik'aapa Saulo Jerusalendee wãji. Mama ijãapataarã ome k'õp'ãyo meraa k'inia baji. Mamïda jõmaarãpa iru waawee p'anapachida. Ijãadak'aa paji wãara irua Cristode ijãa bi. ²⁷Awaraa ijãapataarã mãga p'anajida mïda, Bernabepa ateeji Cristopa jirit'eradaarãmaa. Nepiriji Saulopa Tachi Waibia unuda Damasco ode mãik'aapa Jesupa irumaa pedeeda. Maap'eda nepiriji Saulo Damascode bak'ãri, waawee-ee jarateemaa bada Jesupa ooda. ²⁸Mãgã Saulo beeji Jerusalende mãik'aapa nipapachi Cristode ijãapataarã ome. Mama bide Cristopa ooda waawee-ee jarateepachi judiorãmaa. ²⁹Ichiaba aupedeepachi judiorã griego pedee pedeepataarã ome. Mapa ãrapa iru peet'aa k'inia p'anapachida. ³⁰Cristode ijãapataarãpa mãga k'awaadak'ãri, ateejjida Cesarea p'uurudee. Mamãik'aapa pëjjida Tarso p'uurudee.

³¹Maapai ijãapataarã Judeadepemaarã, Galileadepemaarã mãik'aapa Samariadepemaarã k'ãiwee p'anapachida. Ak'õre Jaurepa ãchi k'aripapachi perã, waapiara oo k'awaa wãpachida Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bi mãik'aapa chok'araara ïwa wãpachida.

Pedropa eperã t'ïjarapatap'edaa Eneas jipada

³²Maapai Pedropa Cristode ijãapataarãmaa p'asia nipak'ãri, panaji Lida p'uurude. ³³Mama ununaji eperã t'ïjarapatap'edaa Eneas. Mãgí ocho años iru baji chiwa bi. ³⁴Ma eperã unuk'ãri, Pedropa irumaa mãgaji:

—Eneas, Jesucristopa pi jiparupi. P'irabaipáde aji, mǎik'aapa pichi p'aru bedáji.

Aramata Eneas p'irabaidachi. ³⁵Chok'ara Lida p'uurude p'anapatap'edaarāpa mǎik'aapa Sarón eujāde p'anapatap'edaarāpa Eneas jipa bi unudak'āri, Jesucristode ijāajida.

Dorcasp'eda, chok'ai p'irabaida

³⁶Maapai Joep' p'uurude baji wēra Cristode ijāapari, t'ijarapachida Tabita; griego pedeede Dorcas^h apata. Māgí wērapa awaraarā k'aripapachi mǎik'aapa chupiria beerāmaa ne–inaa teepachi. ³⁷Ma wēra k'ayaadachi mǎik'aapa jai–idaaji. Judiorāpa oopatap'edaak'a iru k'ap'ia k'uit'aadap'eda, te it'ipema pisode binajida. ³⁸Maapai Pedro Lida p'uurude baji. Lida Joep' p'uuru k'ait'a bada perā, ijāapataarāpa eperāarā omé pëjjida irumaa. Māganajida:

—Isapai chepáde ajida, Jopedee.

³⁹Pedro wāji āchi ome mǎik'aapa panadak'āri, ateejida piuda bimaa. Jōmaweda p'ētrāarā jēe para baji iru ik'aawa mǎik'aapa Pedromaa ak'ipijida Dorcapa p'aru k'aat'ida chok'ai bak'āri. ⁴⁰Pedropa jōmaweda taawaa uchiapik'ooji. Māpai bedabaip'eda, it'aa t'iji. T'ēepai jai–idaa badamaa ak'iji mǎik'aapa māgaji:

—¡Tabita, p'irabáiji!

Iru tau ēeji mǎik'aapa Pedro unuk'āri, su–ak'i beejí. ⁴¹Pedropa juadeepa p'irabai ataji mǎik'aapa t'í p'eji chi p'ētrāarā mǎik'aapa awaraa ijāapataarā, āchímaa ak'ipiit'ee chok'ai bi. ⁴²Jopedepemaarāpa māga k'awaadak'āri, chok'ara Cristode ijāajida. ⁴³Maperā Pedro k'āima chok'ara beejí ma p'uurude, ne–e p'oopari t'ijarapatap'edaa Simón tede.

Corneliopa Pedro t'í pëida

10 ¹Pedro Joep' p'uurude bi misa, Cesarea p'uurude baji eperā t'ijarapatap'edaa Cornelio. Māgí Romadepema soldaorā batallondepema poro paji. Ma batallón t'ijarapachida Italiadepema. ²Māgí eperā t'āri pia bapachi. Ichi tedepemaarā ome Tachi Ak'ōrede ijāapachida. Ichiaba p'arat'a teepachi judiorā k'aripait'ee mǎik'aapa Tachi Ak'ōremaa it'aa t'ípachi.

³Ewari aba a las tres, k'āimok'araa pik'a bide taawapemak'a unuji it'aripema ángel ichimāi t'íuru mǎik'aapa jararu:

—¡Cornelio!

⁴Corneliopa waaweede māgí ángel k'íra ak'i nibeep'eda, iidiji:

—¿K'āata k'inia bima? aji.

P'anauji:

^h 9.36 Ma t'í jara k'inia bi: “Bigí”.

—Tachi Ak'õrepa ùrijida aji, pia it'aa iidida mãik'aapa unu bi pia p'arat'a teepari chupiria beerãmaa. Pia pia oo bi iru k'irapite. ⁵Eperã p'èiji Jope p'uurudee aneemerã Simón Pedro apata. ⁶Irua pìmaa Ak'õre net'aa jarateeit'ee. Awaraa Simón, ne–e p'oopari tede bi. Mãgí p'usa ide baparida aji.

⁷Ma ángel ichi ome pedeemaa bada wãk'ãri, Corneliopa t'ĩ p'èiji ichi mimiapataarã omé mãik'aapa Romadepema soldao aba Ak'õrede ijãa bada. ⁸Ichia k'ãimok'araa pik'a bide unuda nepirip'eda, ãchi p'èiji Jopedee.

⁹Ai norema imat'ipa ãchi Jope p'uuru k'ait'a wãrutade, Pedro wãji terrazade it'aa t'fide. ¹⁰Mama bide jarrapisia nĩbeeji. Nejoomaa p'ani misa, ichia k'ãimok'araa pik'a bide ¹¹unuji pajã ewadaru. Madeepa it'ariipa che wãji lienzok'a bi. Ma k'ĩ chaa jĩ beeji. ¹²Mãgí p'arude ne–animalaarã k'ira t'ãdoos p'anajida: biiripa nĩuteepata, bipa nĩuteepata mãik'aapa wãabaipata. ¹³Pedropa mãga ak'ĩ bide pedee ùrjiji:

—Pedro, p'irabãiji. P'èiji mãik'aapa k'opãde aji.

¹⁴Pedropa p'anauji:

—Tachi Waibia, k'o–eda aji, michi t'oru weda waide k'ok'aa perã jãgee ne–animalaarã, pia k'oik'araa bida ada.

¹⁵Wayã pedee ùrjiji:

—Ak'õrepa k'oipia papida k'oik'araa bida anaapãde aji.

¹⁶Jarada õpee mãga jarap'eda, mãgí lienzok'a bi wayã it'aa wãji. ¹⁷Pedropa k'isia beeji k'ãata jara k'inia baji ichia unuda mãgí k'ãimok'araa pik'a badade. Mãga nide Simón te iidi wãdapa Cornelio mimiapataarã pachejida te t'ũpata t'aide. ¹⁸Arii panadak'ãri, iidijida:

—¿Nama bik'ã ajida, eperã t'ijarapata Simón Pedro?

¹⁹At'ãri Pedro k'isiamaa bide ichi k'ãimok'araa pik'a badade, Ak'õre Jaurepa mãgaji irumaa:

—Eperã õpeerãpa pi jiri nidada aji. ²⁰P'irabãiji mãik'aapa irabãiji. Wãji ãra ome k'isia–ee, miata ãra p'èida perã.

²¹Pedro irabaip'eda, mãgaji ma eperãarãmaa:

—Mida aji, parãpa jiri p'ani. ¿K'ãata oo che p'anima? aji.

²²P'anaujida:

—Tai chejida Cornelio, Romadepema soldaorã poropa p'èida perã. Iru Tachi Ak'õrede ijãapari mãik'aapa t'ãri pia bapari. Mapa jõmaweda Cesareadepema judiorãpa iru k'inia iru p'anapata. It'aripema angelpa jaraji irumaa tai p'èimerã pi atade, pi iru temaa wãmerã jarateede.

²³Mãpai Pedropa teeda t'ũpip'eda, nek'opiji mãik'aapa p'aru teeji k'ãidamerã. Ai norema, Pedro wãji ãchi ome. Jopedepema ijãapataarã ùk'uruurãpa iru k'õp'ãyanajida.

²⁴Ai norema panajida Cesareade, Corneliopa nĩmaa badamãi, ichi te pidaarã ome mãik'aapa ichia t'ĩ p'èida k'õp'ãyoorã k'iniarã ome. ²⁵Pedro

ai temaa panak'āri, Cornelio taawaa cheji māik'aapa Pedro k'īrapite bedabaidachi, irumaa it'aa t'īit'ee. ²⁶Mamīda Pedropa p'irabaijiji, māik'aapa māgaji:

—Mi jida pik'a, eperā jīp'aada aji.

²⁷Maap'eda pedee wādapa teeda t'īujida eperāarā see nībadamāi.

²⁸Māpai Pedropa māgaji:

—Parāpa k'awa p'anida aji, tai judiorā t'īudaik'araa bi judio—eerā tede māik'aapa k'ōp'āyo meraadaik'araa bi parā ome. Mamīda Tachi Ak'ōrepa mimaa k'awapijida aji, jōmaarā ome k'ōp'āyo meraaipia bi. ²⁹Maperā jararutata mi cheji, k'īsia—ee. Īrā k'awa k'inia bida aji, ǰk'āare—it'eeta mi t'ī pēiji?

³⁰Corneliopa p'anauji:

—K'āima k'īmari paruda aji, na horak'a k'ewara, mi it'aa t'īmaa bi misa, eperā p'aru uchiterree jī bi mi k'īrapite bainī ba cheji. ³¹Jaraji ma eperāpa: “Cornelio, Ak'ōrepa ūrijida aji, pia it'aa iidida māik'aapa unu bida aji, pia p'arat'a teepari chupiria beerāmaa. Pia pia oo bi iru k'īrapite. ³²Eperā pēipāde aji, Jope p'uurudee eperā t'ījarapata Simón Pedro atade. Iru baparida aji, awaraa Simón ne—e p'oopari tede p'usa ide.” ³³Maperā mia isapai pēiji pi jirīde māik'aapa pi t'āri pia bairā, cheji. Īrā nama jōmaweda p'ani misa Ak'ōre k'īrapite, taipa ūri k'inia p'anida aji, jōma Tachi Ak'ōrepa pīmaa jarapiru.

Pedropa Cornelio tede jarada

³⁴Māpai Pedro pedeemaa beeji:

—Īrā wāara mia k'awaaruda aji, Tachi Ak'ōrepa mi auk'arā apemaarā k'āyaara pipiara ak'ī—e bi. ³⁵Awaraa eujādepemaarā jida k'inia iru bapari ichide ijāadak'āri māik'aapa ne—inaa pia oodak'āri. ³⁶Tachi Ak'ōrepa k'awapiji Israeldepa uchiadap'edaarāmaa ichia āchi k'āiwee p'anapiit'ee Jesucristo k'aurepa, iru jōmaarā Waibia perā. ³⁷Parāpa pia k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa ooda Galilea eujāde māik'aapa Judea eujāde, Juanpa poro choopia bida a nipada t'ēepai. ³⁸Ichiaba k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa Jesús Nazaretdepema pēida ichia oopi bik'a oomerā, ichi Jaurepa k'aripap'eda. Māgī Jesupa ne—inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa oo nipaji māik'aapa jipapachi eperāarā netuara merātia beerā. Māga oopachi Tachi Ak'ōre iru ome bada perā. ³⁹Tai iru ome nipapatap'edaarāpa unujida jōmaweda irua ooda Judea eujāde māik'aapa Jerusalén p'uurude. Ichiaba p'anajida iru kurusode peedak'āri. ⁴⁰Mamīda Tachi Ak'ōrepa iru chok'ai p'irabai ataji k'āima ōpeemaa, maap'eda taimaa unupiji. ⁴¹Judiorā jōmaarāmaa unupi—e paji. Jīp'a taimaapaita unupiji, Tachi Ak'ōrepa ai naaweda tai jirit'erada perā iru unudamerā. Chok'ai p'irabaida t'ēepai iru tai ome nek'oji ak'īpiit'ee wāara chok'ai bi. ⁴²Ai t'ēepai irua tai pēiji judiorāmaa jaranadamerā taipa unudap'edaa

māik'aapa jarateenadamerã iruta Tachi Ak'õrepa bida jõmaarã Waibia. Ak'õre ewari waibia ewate chok'ai p'aniirãpa oopata māik'aapa piudap'edaarãpa oopatap'edaa ak'iit'ee. ⁴³Jõmaweda Ak'õre pedee jarapataarãpa irua ooit'ee bada k'awa p'anajida māik'aapa jarapachida Tachi Ak'õrepa iru k'aurepa wẽpapipariit'ee irude ijãarutaarãpa p'ek'au k'achia oopata.

Tachi Ak'õre Jaure judio-eerãmaa cheda

⁴⁴At'ãri Pedro pedeema bide, Ak'õre Jaure cheji chi ùrimaa p'anadap'edaarãmaa. ⁴⁵Judiorã ijãapataarã Pedro ome chedap'edaarã ak'itrua para beeji, Tachi Ak'õrepa ichi Jaure ba chepida perã judio-eerã k'ap'iade. ⁴⁶Ûripachida pedee para bi ãchia k'awada-e p'ani pedeede māik'aapa Ak'õremaa it'aa iidi para bi. ⁴⁷Mãpai Pedropa mägaji:

—Tachi Ak'õrepa na eperãarãmaa ichi Jaure pëiru taimaa pëidak'a. Mäga bita, ¿k'aipa poro choonaapáde adayama? aji.

⁴⁸Mãpai Pedropa jaraji Jesucristo t'ide poro choopidamerã. Maap'eda Corneliopa chupiria iidiji Pedromaa ãchi ome taarã beemerã.

Pedropa nepirida ijãapataarã Jerusalende p'anadap'edaarãmaa

11 ¹Cristopa jirit'eradaarã māik'aapa apemaarã ijãapataarã Judea eujãde p'aniirãpa ùrijida judio-eerãpa Tachi Ak'õrepa jara pëida ùridap'eda, ichiaba Cristode ijãadap'edaa. ²Mapa Pedro waya chek'ãri Jerusalendee, ùk'uru judiorã Cristode ijãa p'anadap'edaarã k'irau p'anajida irua ooda k'aurepa judio-eerã t'ãide. ³Iidijida:

—¿Sãap'eda judio-eerã ak'inajima? ajida. ¿Sãap'eda ãra ome nek'ojima? ajida.

⁴Mãpai Pedropa nepirimaa beeji jõmaweda Tachi Ak'õrepa ichimaa k'awapida:

⁵—Mi bajida aji, Jope p'uurude. It'aa t'ĩmaa bide k'ãimok'araa pik'a bide unuji lienzok'a bi it'ariipa mimaa che wã. Ma k'ĩ chaa jĩ beeji.

⁶Pi-ia ak'iji k'awaait'ee k'ãata edajãde paraaji. Unuji ne-animalaarã k'ira t'ãdoo, biiripa nũuteepata, k'achia beepata, bipa nũuteepata māik'aapa wãabaipata. ⁷Maap'eda pedee ùrjiji: “Pedro, p'irabãiji. Peep'eda, k'õji.”

⁸Mãpai mia p'anauji: “Waide jãgee ne-animalaarã pia k'oik'araa bida adadepema k'ok'aada” aji.

⁹Mãpai it'ariipa waya pedeeji: “Ak'õrepa k'oipia papida k'oik'araa bida anãaji.” ¹⁰Jarada õpee mäga jaraji. Maap'eda ma lienzok'a bi waya it'aa jidiu ataji. ¹¹Aramata eperãarã õpee pëidap'edaa Cesareadeepa mi jiri chejida mi te badamã. ¹²Tachi Ak'õre Jaurepa mimaa jaraji wãmerã ãra ome, k'isia-ee. Na k'õp'ãyoorã seis wãjida ichiaba mi ome. Jõmaweda t'ũujida ma eperã ichi mimiapataarã pëi bada temã. ¹³Ma eperãpa taimaa nepiriji ichia ángel unuda māik'aapa ma angelpa jarada: “Eperã pëipáde

aji, Jope p'uurudee eperã t'ijarapata Simón Pedro atanadamerã. ¹⁴Irua jarayada aji, sãga Ak'õrepa pi o k'achiadeepa k'aripa atai pichi te pidaarã ome.”

¹⁵Mi pachep'eda, pedeemaa beek'ãri, Ak'õre Jaure ãramaa cheji, naaweda tachi judiorãmaa chedak'a. ¹⁶Mãga pak'ãri, mia k'irãpaji Tachi Waibiapa jarada: “Wãara Juan Bautistapa poro choopachi paniapa. Mamïda Tachi Ak'õrepa ichi Jaure ba chepiit'ee parã k'ap'iade.” ¹⁷Mãgã mia k'awaaji Tachi Ak'õrepa ichi Jaure ba chepi k'inia bi ãra ome tachi ome ba chepidak'a, auk'a ijãapata perã Tachi Waibia Jesucristode. Mãga bita çsãga mia Tachi Ak'õrepa ooda k'achia bida ayama? aji.

¹⁸Jerusalendepema ijãapataarãpa mãga ùridak'ãri, k'iup'ee para beejì. Maap'eda it'aa t'ijida Tachi Ak'õremaa. Mãgajida:

—jMãgara Tachi Ak'õrepa ichi Jaure judio—eerã k'ap'iade ichiaba ba chepiit'ee, k'achia oodaamaa p'aneedak'ãri mãik'aapa Jesucristode ijãadak'ãri! jMãgã ichita iru ome chok'ai p'anapataadait'ee!

Ijãapataarã Antioquía p'uurude chip'epatap'edaa

¹⁹Esteban piuda t'ëpai, Jesucristode ijãapataarã jirimaa p'anadak'ãri peedait'ee, ùk'uru miruk'oodachida Fenicia eujãdee, Chipre isladee mãik'aapa Antioquía p'uurudee. Ñchi wãdap'edaa chaa Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee jarateepachida judiorãmaa aupai.

²⁰Mamïda Cristode ijãapataarãpa Chipreddepemaarã mãik'aapa Cirene p'uurudepemaarã chedap'eda Antioquía p'uurude, Jesupa ooda eperãarã k'aripait'ee jarateepachida judio—eerãmaa. ²¹Tachi Ak'õrepa ãra k'aripaji. Mapa judio—eerã chok'ara Jesucristode ijãa p'aneejida.

²²Ijãapataarã Jerusalendepemaarãpa mãga ùridak'ãri, Bernabé pëjjida Antioquiadee. ²³Panak'ãri, Bernabepa unuji Tachi Ak'õrepa ãra k'aripada. Mapa o—iãdachi. Ùraaji t'ãripa Cristode ijãadamerã mãik'aapa irua oopi bik'a oodamerã. ²⁴Bernabé eperã t'ãri pia bapachi. Cristode pia ijãapachi mãik'aapa oopachi Tachi Ak'õre Jaurepa oopi bik'a. Maperã eperãarã chok'ara Cristode ijãajida iru k'aurepa.

²⁵Ma t'ëpai Bernabé wãji Tarso p'uurudee Saulo jiride. ²⁶Unu atak'ãri, ateeji Antioquiadee. Mama p'aneejida año aba ijãapataarã ome jarateemaa Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee. Eperãarã chok'araarãpa ãchia jarateeda ùripachida. Antioquía p'uurude naapiara Cristode ijãapataarã t'ĩ bijida Cristodeerã.ⁱ

²⁷Maapai Ak'õre pedee jarapataarã ùk'uru wãjida Jerusalendepema Antioquiadee. ²⁸Mama p'anide mãirãdepema aba t'ijarapatap'edaa Agabo, ijãapataarã k'irãpate bainĩ beep'eda, Tachi Ak'õre Jaurepa jarapiji jarra oodait'ee jòmaweda Roma jua ek'ari p'aniirã eujãde. Wãara, ai t'ëpai

ⁱ 11.26 Cristodeerã jara k'inia bi Cristode ijãapata mãik'aapa oopata iru ùraade jara bik'a.

māgipa jaradak'a p'asaji César Claudio Romadepema reyrã poro waibia bak'ãri. ²⁹Antioquiadepema Cristode ijãapataarãpa mãga ũridak'ãri, pedeetejida Judeadepema ijãapataarã k'aripadait'ee, ãchia p'arat'a teedai pitapai. ³⁰Mãgí p'arat'a p'edap'eda, Judeadepema ijãapataarã ak'ipataarãmaa tee peijida Bernabé ome mãik'aapa Saulo ome.

Santiago peedap'edaa mãik'aapa Pedro carcelde t'i nĩbidap'edaa

12 ¹Bernabé Saulo ome Antioquía p'uurude at'ãri p'ani misa, Rey Herodepa^j Cristode ijãapataarã ũk'uru jirimaa beeji miapiit'ee. ²Jaraji Juan ipema, Santiago espadapa peet'aadamerã. ³Herodepa k'awaak'ãri judiorã o-ia p'ani ichia oo bi unudap'eda, ichiaba Pedro jita atapiji. Mãga ooji judiorãpa fiesta pan levadura wëe k'opata oo p'anide. ⁴Pedro jita atadap'eda, Herodepa carcelde t'i nĩbipiji. Mama Romadepema soldaorã dieciséis p'epachida k'imarik'imarii carcel jiadamerã. Herodepa k'isia iru baji Pedro imiateeit'ee eperãrã taide Pascua fiesta t'ëepai. ⁵Mãgá Pedro baji carcelde jipari paraa. Mamĩda awaraa Cristode ijãapataarãpa ewari chaa it'aa t'ipachida iru pari.

Tachi Ak'õrepa Pedro uchiapida carceldeepa

⁶Herodepa Pedro imiateeit'ee pada ewate ai noreweda p'ãrik'ua, Pedro jua cadenapa soldao jua k'iraichaa jip'eda, k'ãi baji ãchi esajiak'a. Mãimisa apemaarã soldaorã taawa jãamaa p'anapachida chi t'ĩupatamãi. ⁷Mãga nide Pedromãi idaadachi mãik'aapa it'aripema ángel bainĩ ba cheji. Mãgipa Pedro orromãi t'õbajji mãik'aapa mägaji:

—¡Isapai p'irabãiji!

Mãga jararuta, cadena baaik'oodachida Pedro juadeepa. ⁸Mãpai ma angelpa mägaji:

—P'aru jĩ beep'eda, pichi chancla jĩ béeeji.

Mãga ooji Pedropa. Maap'eda mägaji angelpa:

—Pichi ñripema p'aru jĩ beep'eda, mi ome chéji.

⁹Pedro uchiaji iru t'ëe, k'awa-ee wãara wa seewa angelpa oo bi. Ichi k'isia-it'ee k'ãimok'araa pik'a baji. ¹⁰Mamĩda wãyaajida chi jipari naapema, maap'eda araarepema ichiaba. Carcel puerta hierrode ooda badamãi pachedak'ãri calle jãdee uchiadait'ee, ma puerta ichi itu ewadachi. Uchiadap'eda, calle jãde wãjida mãik'aapa ma angelpa ituaba atabëiji.

¹¹Mãpai Pedropa k'awaaji k'ãimok'araa-e bi. Mapa mägaji:

—Ñrá mia k'awa bida aji, wãara Tachi Ak'õrepa ichi ángel peiji mi k'aripait'ee Herodes juadeepa mãik'aapa judiorã poroorã k'achia oodait'ee padadeepa.

j 12.1 Na *Herodes* t'ijarapachida Agripa I.

¹²Māga k'awaak'āri, Pedro wāji María temaa. Māgí Juan nawe paji. Ma Juan ichiaba t'ijarapachida Marcos. Arii ijāapataarā chok'ara it'aa t'īmaa p'anajida Pedro pari. ¹³Ma te t'īupata taawaik'a eereepa Pedropa t'īji. Māpai te ak'ipari awēra Rode apatap'edaapa ak'i cheji k'awaait'ee k'aita māga ni. ¹⁴Pedro otau k'awaak'āri, o-īadachi. O-īapa puerta ewa-ee, edaa p'iradachi jarade Pedro taawa bi. ¹⁵Māga ūridak'āri, māgajida:

—¿K'īra k'awa-ee nībik'ā? ajida.

Mamīda ichia wāarada ak'āri, āchia māgapachida:

—Iru-epi, Tachi Ak'ōre angelpi; iru ome nipaparida ajida.

¹⁶Māimisa Pedropa taawaik'a eereepa t'īmaa bapachi. Māpai puerta ewadap'eda, unudak'āri, p'eradachida. ¹⁷Mamīda ichi juapa jaraji k'īup'ee p'anedamerā māik'aapa nepiriji sāga Tachi Ak'ōrepa ichi carceldeepa uchía atada. Maap'eda māgaji:

—Nepiride wāti Santiagomaa māik'aapa apemaarā Cristode ijāapataarāmaa.

T'ēepai Pedro wāji awara āyaa.

¹⁸Ewarik'āri, carcelde k'īraupik'a para beeji, k'awada-e pada perā sāmaa wāji Pedro. ¹⁹Herodepa k'awaa atak'āri, jaraji jirinadamerā. Mamīda p'oyaa unuda-e pada perā, chi soldaorā jīa p'anadap'edaarāmaa iidip'eda, jita p'e atapiji māik'aapa peepik'ooji. Ma t'ēepai Herodes uchijaji Judeadeepa māik'aapa Cesarea p'uurude banaji.

Herodes piuda

²⁰Maapai Herodes k'īrau baji Tiro p'uurudepemaarā ome māik'aapa Sidón p'uurudepemaarā ome. Mapa āchi wājida iru ome pedeede. Mamīda panadak'āri, p'aajida Herodes mimiapataarā poro aba, Blastomaa, irua naapiara chupiria iidinamerā āchi pari, chōoda-e pait'ee. Māga oojida āchia ne-inaa k'odait'ee netonapachida perā Herodes jua ek'ari p'anadap'edaarā eujāde. ²¹Ma eperāpa iidinak'āri, Herodepa jaraji ichia jararu ewate chedamerā. Ma ewate pak'āri, ichi p'aru pia jī beep'eda, rey su-ak'i beeparide su-ak'i banaji māik'aapa pedeemaa beeji. ²²Ichi pedeemaa ūridak'āri, eperāarā biuk'a nībeeji māik'aapa māgapachida:

—Nāgí eperā nama pedeemaa bi eperā-eda ajida. Ak'ōre waibíak'ata bida apachida.

²³Aramata, angelpa Herodes k'ayaapit'aaji, irua itria-e pada perā māga jaradak'āri. Mapa mok'it'a k'lida p'uupa piuji.

²⁴Maapai ijāapataarā chok'araara īwa wāpachida. T'imipiara jaratee wāpachida Tachi Ak'ōrepa ooda Cristo piuda k'aurepa.

²⁵Bernabé Saulo ome Jerusalendepema ijāapataarāmaa tee chejida ma p'arat'a ijāapataarāpa teedap'edaa Antioquiade. Maap'eda waya wājida Antioquiadee. Āchi ome ateejida Juan. Māgí ichiaba t'ijarapachida Marcos.

Tachi Ak'õre Jaurepa Bernabé Saulo ome awara bida

13 ¹Antioquiadepema Cristode ijãapataarã t'ãide paraaji Ak'õre pedee jarapataarã mãik'aapa jarateepataarã. Mãgiirã paji Bernabé, Simón (ichiaba t'ijarapata Nerro), Lucio Cirene p'uurudepema, Menahem (auk'a warida Galilea pidaarã poro Herodes ome) mãik'aapa Saulo. ²Ewari aba mãirã it'aa t'ĩmaa p'anide nek'oda–ee, Ak'õre Jaurepa mägaji:

—Awara bidapáde aji, Bernabé mãik'aapa Saulo, mia āra jirit'erada perã oodamerã mimia mia k'isia iru bi āchi–it'ee.

³It'aa t'ĩdap'eda nek'oda–ee, mãgiirã iri jua bijida, maap'eda pëijida.

Saulo Bernabé ome Chipre islade

⁴Tachi Ak'õre Jaurepa mägá pëida perã, Bernabé Saulo ome wājida Seleucia p'uurudee. Mama barcode bataudap'eda, Chipre isladee wājida. ⁵Salamina p'uurude panadak'āri, Tachi Ak'õrepa ooda Cristo piuda k'aurepa judiorāmaa jarateemaa p'anejida, Tachi Ak'õre Ūraa jarateepata tede. Ichiaba Juan Marcos mama nipaji āchi ome k'aripait'ee.

⁶Chipre isla jōmaweda biiripa wāyaa wādapa, jaratee wājida Pafos p'uurude panarutamaa. Mama ununajida judío t'ijarapatap'edaa Barjesús. Māgipa petau tau k'awaa baji. Seewa–idaa bapachi, ichia Tachi Ak'õre pedee jaraparida apachi perã. ⁷Māgí Romadepema poro Sergio Paulo k'õp'āyo paji. Sergio Paulo k'isia k'awaa baji. Mapa t'ĩ pëiji Bernabé mãik'aapa Saulo, ũri k'inia bada perã āchia jarateepata Tachi Ak'õrepa ooda Cristo piuda k'aurepa. ⁸Mamída āchia jarateemaa p'ani misa, mägí petau tau k'awaa bipa, (griego pedeede Elimas apatap'edaa) jarapachi Romadepema poromaa irua ijãanaamerã āchia jaratee p'ani. ⁹Māpai Saulo, ichiaba Pablo apatap'edaapa, Ak'õre Jaure iru ome bapachi perã, mägí petau tau k'awaa bi k'ira pia ak'iji mãik'aapa mägaji:

¹⁰—;Seewa–idaa, netuara warra! ;K'achia ooyaa bi! ;Chĩara k'ūra k'inia bi–ek'ā seewa jara bipa? ;Sāap'eda Ak'õrepa jarateepida pia seewada aparima? ¹¹Īraweda Ak'õrepa pi k'achia ooit'ee. Pi tau p'āriu baibeit'ee. Taarã mägá nipait'eeda aji, ak'õrejiru unu–ee.

Aramata Elimas tau p'āriudachi mãik'aapa pariatua jiri nipapachi ichi juadeepa jidibai ateedamerã. ¹²Romadepema poropa māga unuk'āri mãik'aapa āchia jaratee p'ani ũrik'āri, k'awaaji wāarata pedee p'ani. Mapa Cristode ijãaji.

Pablo Bernabé ome Antioquía p'uurude

¹³Pablo mãik'aapa ichi ome nipapatap'edaarã Pafos p'uurudeepa barcode wājida Perge p'uurudee. Māgí p'uuru Panfilia eujāde bi. Mama p'anide Juan Marcopa āchi atabëiji mãik'aapa āpíteee wāji Jerusalendee.

¹⁴Mamída āchi Pergedeepa wājida Antioquía p'uurudee. Māgí p'uuru Pisidia eujāde bi. Mama p'anide iipata ewate t'ijida judiorā Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tede māik'aapa su-ak'i p'aneejida. ¹⁵Māgí tedepema judiorā poroorāpa Moisepa p'āda māik'aapa Ak'ōre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaa pedeedap'eda, jara pēijida Pablomaa māik'aapa Bernabemaa:

—Tachi auk'aarā, parāpa eperāarāmaa pedee pia jara k'inia p'ani pirā, iraweda jaradapāde aji.

¹⁶Māpai Pablo it'a ak'inī beep'eda māik'aapa juapa jarap'eda k'iup'ee p'aneedamerā, māgaji:

—Ūrítī Israel pidaarā māik'aapa parā awaraa eujādepemaarā, Tachi Ak'ōrede ijāa p'aniirā. ¹⁷Tai Israel pidaarāpa ijāa p'anida aji, chonaarāweda Tachi Ak'ōrepa tai chonaarā jirit'eraji ichi-it'ee. Āchi iwapiji Egiptode, at'āri awaraa eujādepemaarāk'a p'anajida mīda. Ichi juapa āchi mamāik'aapa uchiapīji, ichi jōmaarā k'āyaara waibiara bairā. ¹⁸Ma awara āchi ak'ipachi cuarenta años eujā pania wēe bide wāyaadak'āri. ¹⁹Canaán eujāde panadak'āri, ichia Canaandepema awara-awaraa to pidaarā siete k'iniipīji, āra eujā tai judiorā chonaarāpa atadamerā. ²⁰Ak'ōrepa tai judiorā jirit'eradak'āriipa māgí eujā Canaānde atarutamaa cuatrocientos cincuenta años paji.

'Ma t'ēepai Tachi Ak'ōrepa eperāarā charraarāk'a biji aba-ābaa, āchi ak'ipataadamerā, ichi pedee jarapari Samuel āchi poro waibia parumaa. ²¹Māpai āchia iidijida Samuelmaa rey bimerā āchi ak'ipari. Mapa Tachi Ak'ōrepa Saúl āchi rey papiji cuarenta años. Māgí Quis warra paji, Benjamín ēreerādepema. ²²Ai t'ēepai Saúl uchiapip'eda, Tachi Ak'ōrepa Rey David biji iru pari. Māgaji:

'Mia Jesé warra David unujida aji, mia k'inia bik'a. Ichiaba mia k'awa bida aji, irua ooit'ee mia oopi k'inia bik'a.' (1 S 13.14)

²³'Rey David ēreerādeepa uchijaji Tachi K'aripapari. Māgí Jesús, Tachi Ak'ōrepa pēida Israel pidaarā k'aripamerā, ichia naaweda jaradak'a ichi pedee jarapataarā it'aideepa. ²⁴Māgí Jesús chei naaweda, Juan Bautistapa jarateepachi jōmaweda Israel pidaarāmaa āchi p'ek'au k'achia oo amaadamerā māik'aapa poro choopidamerā. ²⁵Māpai Juanpa, ichi mimia aupa wāk'āri, māgaji:

'Mi parā poro waibia-e, parāpa k'isia p'anik'a. Mamída mi t'ēepai cheit'eeda aji, eperāarā poro waibiara bi. Mia iru chancla jida ēraik'āraa bida aji, iru mi k'āyaara waibiara bairā.' (Mr 1.7)

²⁶'Michi auk'aarā, Abrahamdeepa uchiadap'edaarā, ichiaba parā judio-ēerā, iurítī! Tachi Ak'ōrepa tachi jōmaarāmaa jara pēi bi sāga ichia tachi o k'achiadeepa k'aripa ata k'inia bi. ²⁷Eperāarā Jerusalende p'anapatap'edaarāpa māik'aapa āchi poroorāpa k'awada-e p'anajida Jesús Tachi Ak'ōrepa pēida eperāarā k'aripamerā. Ichiaba k'awadak'aa paji Tachi Ak'ōrepa jara k'inia bada chonaarāwedapema Ak'ōre pedee

jarapataarāpa p'ādap'edaade, ñipata ewari chaa judiorāpa māgí leepata mīda Ak'ōre Ūraa jarateepata tede. Maperā āchiata oojida ma ūraade jaradap'edaak'a Jesús peepidak'āri. ²⁸Irua maarepida k'achia oo–e paji. Mamīda āchia iru pee k'inia p'anajida. Mapa Pilatoma a iidinajida peepit'aamerā. ²⁹Maap'eda jōma oodap'eda iru ome Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara badak'a, awaraarāpa kurusodeepa irabai atadap'eda, ianajida. ³⁰Mamīda Tachi Ak'ōrépata chok'ai p'irabaijiji. ³¹Ai t'ēepai iru ome chedap'edaarāpa Galileadeepa Jerusalendee unuda chok'ara unupachida, māik'aapa írá tai auk'aarāmaa āchia unudap'edaa jara p'ani.

³²Mapa taipa parāmaa nāgí pedee pia jara k'inia p'ani. Tai judiorā chonaarāmaa Tachi Ak'ōrepa jaraji ³³aba peiit'ee eperāarā k'aripade. Mamīda ichia māgí pei–e paji tai chonaarā chok'ai p'ani weda. Jīp'a peiji āchideepa uchiadap'edaarā, tachi írapemaarā chok'ai p'anide. Māgí peida paji ichi Warra Jesús, ichia chok'ai p'irabaipida. K'awa p'ani ichi Warra peiji ichi ūraa p'ādadepema Salmode jara bairā:

'Mia idi jōmaarāmaa jara bi pi mi Warra.' (Sal 2.7)

³⁴Tachi Ak'ōrepa jaraji ichi Warra chok'ai p'irabaijiji'ee, waa piu–e pait'ee ichi ūraa p'ādade jara bik'a:

'Rey Davidmaa jaradak'a mia ooit'ee, mia wāarata jarapari perā.'

(Is 55.3)

³⁵Ichiaba jara bi awaraa Salmo p'ādade:

'Pia mi k'ap'ia beraupi–e pait'ee, mia oopari perā pia mīmaa oopi bik'a.'

(Sal 16.10)

³⁶Wāara na eujāde bak'āri, Rey Davidpa ooji Tachi Ak'ōrepa k'isia iru badak'a. Maap'eda jai–idaaji. Íajida chi ak'ōreerā ik'aawa māik'aapa ichi k'ap'ia beraudachi. ³⁷Mamīda Tachi Ak'ōrepa Jesús chok'ai p'irabaipida k'ap'ia berau–e paji. ³⁸Maperāpi, tachi auk'aarā, k'awaadaipia bi Tachi Ak'ōrepa tachia p'ek'au k'achia oopata wēpapipari Jesús piuda k'aurepa. ³⁹Ma k'aurepa ichide ijāapataarā p'ek'au k'achia wēe p'ani Tachi Ak'ōre k'írapite. Moisepa p'ādak'a oodap'edaa k'aurepa p'ek'au k'achia wēpak'aa paji mīda, Tachi Ak'ōrepa Jesude ijāapataarā p'ek'au k'achia wēpapipari, Jesupa ooda k'aurepa. ⁴⁰K'írak'aupai p'anadai Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa p'ādap'edaade jara bik'a:

⁴¹'Ūrítí parā chi oo iru p'anapataarāpa Tachi Ak'ōrepa jara bi. Ak'ítí māik'aapa ak'ítírua para báti. Parā at'āri chok'ai p'anide mia ooit'ee ne–inaa parāpa ijāada–e pai, ai naaweda abaapa parāmaa māga jararu pijida.'

(Hab 1.5)

⁴²Pablo Bernabé ome judiorā Ak'ōre Ūraa jarateepata tedeepa uchiadak'āri, chi waa k'awa k'inia p'anadap'edaarāpa chupiria iidijida ñipata ewate pak'āri waya jaratee chedamerā. ⁴³Judiorā māik'aapa judio–eerā Tachi Ak'ōrede ijāapataarā uchiadap'eda, chok'ara wājida Pablo māik'aapa Bernabé t'ēe. Maperā āchia ma Ak'ōrede ijāapatap'edaarāmaa

ũraajida k'irãpadamerã Tachi Ak'õrepa ãchi k'aripada Cristo piuda k'aurepa.

⁴⁴Apema tomiade ñipata ewate, perã jõmaweda p'uuru pidaarã cheepurujida Ak'õrepa jarapida ũride. ⁴⁵Mamïda judiorãpa unudak'ãri eperãarã chok'ara see nãbi, k'ĩraudachida mãik'aapa Pablomaa ik'achia jaramaa p'aneejida, Cristo ãpite paara. ⁴⁶Mãpai Pablopa Bernabé ome waawee—ee p'anaujida:

—Tachi Ak'õrepa tai naapiara pëijida ajida, parã judiorãmaa ichia jara pëida Cristode jarateedamerã. Mamïda parãpa ũri k'iniada—e p'anadairã, pãchi k'ĩradoopa atuadait'ee. Mãga p'anadairã, tai wãdait'ee judio—eerãmaa jarateede. ⁴⁷Mãga oodait'ee Tachi Ak'õre ũraa p'ãdade jara bairã:

'K'õp'ãyoorã ome lãmpara pëipatak'a ìdaamerã ode p'ãrik'ua nipadak'ãri, mãga pik'a mia pi pëiru mi o ak'ipimerã na p'ek'au eujãdepemaarãmaa. Mia mãgã pëiru k'inia bairã pia chi t'imiara beerã paara o k'achiadeepa k'aripa atamerã.' (Is 49.6)

⁴⁸Judio—eerãpa mãga ũridak'ãri, o—ia para beeji mãik'aapa Tachi Ak'õrepa jara pëida pia bida apachida. Mãpai Cristode ijãajida chi Tachi Ak'õrepa k'isia iru bada ichita chok'ai p'anapataadamerã. ⁴⁹Mãgiirãpa Tachi Ak'õrepa ooda jaratee wãpachida ãchi wãrutamaa. Cristo piuda k'aurepa irua tachi o k'achiadeepa k'aripa ataji. ⁵⁰Mamïda judiorãpa pedeejida wëraarã ãchik'a Tachi Ak'õre waawepataarã ome. Pablo Bernabé ome ãpite ik'achia pedeejida. Maperã ma p'arat'ara beerãpa mãik'aapa imik'ĩraarã chi p'uuru pidaarã poroorãpa Pablo Bernabé ome ma eujãdeepa jëret'aajida. ⁵¹Mãirãpa mãga oodak'ãri, Pablo Bernabé ome ãchi biiri p'ora nëep'ejida ak'ipidait'ee waa jarateeda—e pait'ee ma judiorãmaa, Cristode ijãadak'aa p'anadap'edaa perã. Maap'eda wãjida Iconio p'uurudee. ⁵²Pablo Bernabé ome mãgã jërek'oojida mïda, chi Cristode ijãapataarã ma eujãde o—ia p'anajida, Tachi Ak'õre Jaure ãchi ome bada perã.

Pablo Bernabé ome Iconio p'uurude

14 ¹Iconiode panadak'ãri, oojida Antioquiade oodap'edaak'a. T'ĩujida judiorã Ak'õre ũraa jarateepata tede mãik'aapa jarajida Tachi Ak'õre Jaurepa jarapidak'a. Mapa judiorã chok'ara Cristode ijãajida, judio—eerã jida ichiaba. ²Mamïda judiorã Cristode ijãa k'iniada—ee p'anadap'edaarãpa pedee k'achia jaramaa p'aneejida Pablo mãik'aapa Bernabé ãpite. Mapa judio—eerã k'ĩraudachida ãra ome. ³Mãga p'anajida mïda, ãchi omé arii taarãjida mãik'aapa waawee—ee jarateepachida Tachi Ak'õrepa jarapidak'a, Cristopa ãchi k'aripa bapachi perã. Jarateepachida Tachi Ak'õrepa eperãarã pia ooda Cristo piuda k'aurepa. Maperã Ak'õrepa ãchimaa oopiji ne—inãa eperãarãpa p'oyaa oodak'aa ãchi juadoopa.

4 Mamída, mǎga oo p'anajida mǐda, ma p'uuru pidaarǎ k'ísia awara-awaraa p'anajida. Ũk'uru judiorǎ eere p'anajida, jōdee chi apemaarǎ Cristopa jirit'eradaarǎ eere. 5 Maapai ũk'uru judiorǎ mǎik'aapa judio-eerǎ pedeetejida āchi poroorǎ ome miapidait'ee; mǎupa bat'a peedait'ee. 6 Mamída Pablopa Bernabé ome k'awaadak'ári, mirudachida Licaonia eujádee, Litra p'uurude mǎik'aapa Derbe p'uurude, ichiaba ma p'uuru ik'aawa. 7 Mama ichiaba Jesupa ooda eperǎarǎ k'aripait'ee jarateepachida.

Listrade Pablomaa mǎupa bat'adap'edaa

8 Litra p'uurude p'anide unujida eperǎ p'oyaa t'iak'aa bi, ichi t'oru weda chiwa bada perǎ. Ma eperǎ su-ak'i baji 9 ũrimaa Pablopa jarateemaa bi. Pablopa irumaa ak'ik'ári mǎik'aapa unuk'ári wǎara ijǎa bi, k'awaji jipaipia bi. 10 Mapa ma eperǎmaa golpe pedeeji:

—P'irabáiji mǎik'aapa jǐp'a bainí beejí.

Aramata ma eperǎ p'inajíti bainí beejí mǎik'aapa p'irria beejí.

11 Pablopa ooda unudak'ári, arii p'anadap'edaarǎ biuk'a nǐbeejí Licaonia pidaarǎ pedeede. Mamída Pablopa Bernabé ome ārapa jara p'ani k'awada-e paji. Ārapa mǎgajida:

—jNǎgiirǎ ak'ōre waibiarǎ, it'ariipa edaa che p'ani tachi t'áide eperǎarǎk'a!

12 Mǎpai Bernabé t'í bijida Greciadepemaarǎ ak'ōre waibia Zeus. Jōdee Pablo t'í bijida Hermes, ichiata pedee bapachi perǎ. 13 Ma p'uuru t'íupata k'ait'a Zeumaa it'aa t'íupata te iru p'anajida. Maperǎ atapijida Zeus p'aaremaa aneemerǎ p'ak'a imik'íra, paadait'ee Pablo mǎik'aapa Bernabé k'írapite; ma awara nep'ono aneemerǎ teedait'ee Pablomaa mǎik'aapa Bernabemaa, āchi ak'ōre waibiarǎ jǎak'aapa. 14 Mamída Bernabé Pablo ome k'awaadak'ári mǎgá oo p'ani it'aa t'ídait'ee āchi k'írapite, āchi p'aru jét'aajida t'ári p'uapa. Maap'eda nǎga bia t'íudachida eperǎarǎ t'áide:

15 —Eperǎarǎ, ¿sǎap'eda nǎga oorutama? ajida. Tai ichiaba eperǎarǎpi parǎk'a. Ma-it'eeipi tai che p'ani jaradait'ee nǎgee net'aa vale-ee baibide ijǎa amaadamerǎ; ma k'áyaara Tachi Ak'ōrede ijǎadamerǎ, iru ichita bapari perǎ. Tachi Ak'ōrepa ooji pajǎ, na eujǎ, p'usa mǎik'aapa ne-inaa jōmaweda aide nǐbi. 16 Naaweda Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujádepemaarǎmaa ita-aria āchia oo k'iniata oopiji. 17 Mamída ichia āra ak'i baji. Mǎga oo bǐpa ak'ípiji ichi Tachi Ak'ōre. Ichiata parǎ-it'ee k'oi chepipari ne-uu pia chaumerǎ. Mǎgá iru p'ani nek'odait'ee mǎik'aapa o-ía p'anadait'ee.

18 Pablopa Bernabé ome ma jōma jarajida mǐda, perǎ p'oyaada-e paji eperǎarǎ p'ak'a imik'íra peenaadamerǎ mǎik'aapa it'aa t'ínaadamerǎ āchi k'írapite.

19 Ai t'ēepai pachejida judiorǎ Antioquía p'uurudeepa mǎik'aapa Iconio p'uurudeepa. Eperǎarǎ āchi eere pa atadap'eda, Pablomaa mǎupa

bat'ajida peet'aadait'ee. Piu bi j̄iak'aapa, p'uuru k'idaa jidiu baibinajida. ²⁰Mamída Cristode ij̄apataarā Pablomāi seedaidak'āri, waya p'irabaiji. Maap'eda waya wāji p'uurudee m̄aik'aapa ai norema wāji Bernabé ome Derbe p'uurudee.

²¹Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee jarateedak'āri Derbede, eperāarā chok'ara ij̄ajida. Mama bap'eda, āpítee chejida Listradee, Iconiodee m̄aik'aapa Antioquiadee. ²²Ma nipadap'edaa chaa ūraajida Cristode ij̄apataarā waapiara ij̄a p'aneedamerā m̄aik'aapa m̄agajida:

—It'aa wā dai naaweda, tachi ichita miadait'eeda ajida, Cristode ij̄apata perā.

²³Ichiaba ij̄apataarā para bee chaa ūk'uru jirit'erajida ij̄apataarā ak'í p'anapataadamerā. Māpai it'aa t'ídap'eda nek'oda—ee, ij̄apataarā jōmweda Ak'ōre juade bijida.

Pablo Bernabé ome Antioquía p'uurudee wādap'edaa

²⁴Maap'eda Pisidia eujāde wāyaajida Panfilia eujāde panarutamaa. ²⁵Mama bide Ak'ōrepa jarapidak'a jarateejida Perge p'uurude. Mam̄aik'aapa wājida Atalía p'uurudee. ²⁶Mama barcode bataudap'eda, wājida Antioquía p'uurudee, chi ij̄apataarāpa Ak'ōre juade bidap'edaamāi, irua āchi pia ak'í bapariimerā. Māgá irua k'aripapachi perā, āchia oojida jōma irua k'inia badak'a oodamerā ma wādade. ²⁷Pachedak'āri Antioquiade, Cristode ij̄apataarā t'í p'ejida m̄aik'aapa nepirijida Tachi Ak'ōrepa āchi pari ooda. Ichiaba nepirijida Ak'ōrepa judío—eerāmaa ij̄apida. ²⁸Maap'eda Pablo Bernabé ome mama taarā p'aneejida Cristode ij̄apataarā ome.

Ij̄apataarā Jerusalende chip'edaidap'edaa

15 ¹Maapai eperāarā Judeadeepa chejida Antioquiadee. Māgiirāpa Jesude ij̄apataarāmaa jarateemaa p'aneejida. Māgajida:
—Pāchi imik'íraarā k'ap'íade tauchaa bida—e pirā Moisepa p'ādade jara bik'a, it'aa wāda—e pait'eeda ajida.

²Māpai Pablo Bernabé ome ij̄ati pedeejida āchi ome. Maap'eda Jesude ij̄apataarāpa Pablo, Bernabé m̄aik'aapa awaraarā p̄ejida Jerusalendee m̄agí jarateeda iidinadamerā Cristopa jirit'eradaarāmaa m̄aik'aapa Jerusalendepema ij̄apataarā ak'ípataarāmaa.

³Antioquiadepema ij̄apataarāpa āchi p̄eidap'eda, Fenicia eujāde m̄aik'aapa Samaria eujāde wāyaajida. Nepirijida judío—eerāpa Cristode ij̄a p'anadap'edaa. Māga ūridak'āri, m̄apema Cristode ij̄apataarā o—īadachida.

⁴Pablo Bernabé ome Jerusalende pachedak'āri, awaraa ij̄apataarāpa āra auteebaijida Cristopa jirit'eradaarā ij̄apataarā ak'ípataarā ome. Chip'edaidap'eda āra ome, Pablo m̄aik'aapa Bernabé nepirijida jōma

Tachi Ak'õrepa ooda áchi pari. ⁵Mamĩda ùk'uru fariseorã Cristode ijãapataarã, p'irabajida mãik'aapa mägajida:

—Judio—eerã ijãa p'aniĩrãmaa tauchaa bipidaipia bi áchi imik'ĩraarã k'ap'iaide mãik'aapa oopidaipia bida ajida, Moisepa p'ãdade jara bik'a.

⁶Mãpai seedachida Cristopa jirit'eradaarã mãik'aapa ijãapataarã ak'ipataarã k'ĩsiadait'ee ma pedee jaradade. ⁷Taarã aupedee jõnide, Pedro p'irabaji mãik'aapa mägaji:

—Ïpemaarã Cristo k'aurepa, parãpa k'awa p'anida aji, taarãru Tachi Ak'õrepa mi jirit'eraji Jesucristopa ooda eperãarã k'aripait'ee jaranamerã judio—eerãmaa, áchia auk'a Jesude ijãadamerã. ⁸Tachi Ak'õrepa áchi t'ãride iru p'anadap'edaa k'awa bada perã, ak'ipiji ichia áchi jida k'inia iru bi, tachi k'inia iru bik'a. Mãga ak'ipiji áchimaa pëik'ãri ichi Jaure, tachimaa pëidak'a. ⁹Tachi Ak'õrepa áchi auk'a ak'ipari tachik'a. Mãga k'awa p'ani áchia p'ek'au k'achia oopata auk'a wëpapak'ooda perã Cristode ijãadak'ãri, tachi ome oodak'a. ¹⁰Ïrã, ¿táchia sãga oodaima? ¿Oodaipia bik'ã Tachi Ak'õrepa jara—e padata? ¿Jõma ijãapataarãmaa oopidaik'ã mãgee ne—inaa chaaree Moisepa p'ãdade jara bik'a? Táchia mãik'aapa tachi chonaarãpa mãgee ne—inaa jõmaweda p'oyaa ooda—e paji. ¹¹Maperã mãga oodaik'araa bi. Táchia ijãa p'ani Tachi Waibia Jesucristo tachi ome t'ãri pia bairã, tachi o k'achiadeepa k'aripa atait'ee it'aa wãdamerã. Áchia auk'a mãga ijãa p'anida aji.

¹²Maap'eda jõma k'ĩup'ee para beeji Bernabé Pablo ome nepirĩmaa p'anedak'ãri Tachi Ak'õrepa oopida áchimaa judio—eerã t'ãide, eperãarãpa p'oyaa oodak'aa áchi juadoopa. ¹³Pedee aupadak'ãri, Santiagopa mägaji:

—Ïpemaarã, mi pedee ùrĩti. ¹⁴Simón Pedropa et'ewa nepirijida aji, Tachi Ak'õrepa judio—eerã k'aripada. Tachi Ak'õrepa áchi jida jiripari ichideerã p'anedamerã. ¹⁵Mãga bi iru pedee jarapataarãpa p'ãdap'edaade jara bik'a:

¹⁶'Nãga bap'eda, mia Rey David trua waya papiit'ee irudeepa uchiada jua ek'ari. Mia ooit'ee Israel pidaarã t'ãidepema te k'arawapataarãpa oopatak'a. Te t'eedaik'ãri, arãpa t'eedeechoo jëra bada araa p'epata te chiwidik'a baini bidait'ee. ¹⁷Mãga pik'a Rey Daviddeepa uchiadap'edaarã mide ijãa p'ani mia araa p'eit'ee apemaarã mide ijãa p'aniĩrã ome. Maap'eda ma jõmaweda michideerã papiit'ee mi Warra k'aurepa. Mãga ooit'ee chi mide ijãa p'aniĩrã, Daviddeepa uchiada—e paji mĩda. ¹⁸Chonaarãweda mia k'awapidak'a eperãarãmaa, mãga ooit'ee. Mi, Tachi Ak'õre Waibiapa mãga jara bi.'

(Am 9.11-12)

¹⁹Mãpai Santiagopa mägaji:

—Tachi Ak'õrepa mãga jara bairã, mia nãga k'ĩsia bida aji. Táchia Moisepa p'ãdade jara bik'a oopidaik'araa bi judio—eerãmaa, mãgiĩrã

Tachi Ak'õrede ijãadak'ãri. ²⁰Ma k'ãyaara k'art'a p'ã pëidãma jaradait'ee k'onaadamerã nechiera ata bidap'edaa ne–inaa juapa ooda k'irapite, ai k'irapite it'aa t'ipata; wëra apai ome p'anadamerã; ne–animal iyapa jã piuda chiara k'onaadamerã, aide waa paraa perã mãik'aapa ne–animal waa k'onaadamerã. ²¹Mãgí ùraa aupai pëidaipia bi. Awaraa ùraa k'awa k'inia p'ani pirã, ipata ewari chaa ùridai Tachi Ak'õre Ùraa jarateepata tede. Chonaarãweda Moisepa p'ãda jarateepachidada aji, mãgee tede mãik'aapa írã at'ãri mãga oopata.

Judio–eerãmaa k'art'a p'ãdap'edaa

²²Mãpai Cristopa jirit'eradaarã, ijãapataarã ak'ipataarã mãik'aapa jõmaweda Jerusalendepema ijãapataarãpa pedeteejida ùk'uru jirit'eradait'ee mãik'aapa pëidait'ee Antioquiadee Pablo ome mãik'aapa Bernabé ome. Nãgí eperãrã jirit'erajida: Judas, ichiaba t'ipatap'edaa Barsabás mãik'aapa Silas.^k Apemaarã ijãapataarãpa mãgí omé pia ak'i p'anapachida áchi poroorãk'a. ²³K'art'a p'ãdap'edaade nãga jara pëijida:

Tai, Cristopa jirit'eradaarãpa, ijãapataarã ak'ipataarã ome na k'art'ade salude pëiruta parã judio–eerãmaa Cristode ijãa p'aniirã Antioquífa p'uurudepema, Siria eujãdepema mãik'aapa Cilicia eujãdepemaarã–it'ee.

²⁴Taipa ùrijida nãpemaarã ùk'uru parãmaa wãdap'edaa, mamída taipa pëida–eeta. Mãgíirãpa pariatua áchi k'iradoopa jaratee nipajida. Maperã parãpa k'awada–e paji ijãadait'ee Moisepa p'ãdade wa Pablopã jarateedade. ²⁵Mapa taipa pedeteejida taidepemaarã ùk'uru jirit'eradait'ee mãik'aapa pëidait'ee parãmaa tai k'õp'ãyoorã k'iniarã Bernabé Pablo ome. ²⁶Taipa k'awa p'ani Pablo Bernabé ome waaweedak'aa piudait'ee Tachi Waibia Jesucristode ijãa p'ani k'aurepa. ²⁷Mapa áchi ome parãmaa pëiruta Judas Silas ome. Áchia parãmaa jõma taipa k'isidap'edaa na p'ãdade jara bik'a nepiridait'ee. ²⁸Tachi Ak'õre Jaurepa tai k'aripaji parãmaa ne–inaa audú chaaree oopinaadamerã. Nãgapai jara k'inia p'ani parãpa oodamerã. ²⁹K'onáati nechiera ata bidap'edaa ne–inaa juapa ooda k'irapite, ai k'irapite it'aa t'ipata. Ne–animal iyapa jã piuda chiara k'onáati mãik'aapa ne–animal waa k'onáati. Ma awara p'ek'au oonáati. Taipa jara p'anik'a ooruta pirã, pia oodait'ee.

Mãgapai paji.

³⁰Mãpai ma k'art'a p'ãdap'eda, pëijida Antioquiadee wãdap'edaarã ome. Mama panadap'eda, ijãapataarã jõmaweda t'í p'ejida mãik'aapa ma k'art'a áchimaã teejida. ³¹Ijãapataarãpa ma k'art'a leedak'ãri, o–iãdachida, áchi–it'ee ùraa pia bada perã. ³²Judas Silas ome Tachi Ak'õre

^k 15.22 Ichiaba t'ijarapachida *Silvano*.

Jaurepa jarapiru jarapataarā pada perā, ichiaba ma ijāapataarāmaa ūraajida t'āri o-īa p'aneedamerā. ³³Mama p'anadap'eda, ijāapataarāpa āchi despediijida k'āiwee wādamerā. ³⁴[Mamīda Silas arii beeji.] ³⁵Pablo Bernabé ome ichiaba p'aneejida awaraa ijāapataarā ome Antioquiade, Tachi Ak'ōrepa pedee pia jara pēida Cristode jarateedait'ee.

Pablo waya wāda ichi naaweda wāda ode

³⁶Māga p'anadap'eda, ewari aba Pablopa māgaji Bernabemaa:
—Waya wādāma aji, ijāapataarā ak'ide, Tachi Ak'ōrepa jara pēida Cristode jaratee nipadap'edaa p'uuru chaa. Ak'idait'eeda aji, at'āri ijāa p'ani wa māga-e.

³⁷Bernabepa ichiaba atee k'inia baji Juan; māgí Juan ichiaba t'ijarapatap'edaa Marcos. ³⁸Mamīda Pablopa atee k'inia-e paji, āchi ik'aawaapa uchiada perā Panfilia eujāde, āchi mimia at'āri aupada-eeta. ³⁹Ijāti pedeedap'eda, āchi o chaachaa jitak'oodachida. Bernabé wāji Chipre isladee Marcos ome. ⁴⁰Jōdee Pablopa jirit'eraji Silas ichi k'ōp'āyo pamerā. Ijāapataarāpa āchi omé Ak'ōre juade bijida irua āchi pia ak'i bapariimerā. Māpai Pablo ichi k'ōp'āyo ome wāji. ⁴¹Wāyaajida Siria eujāde māik'aapa Cilicia eujāde. Ijāapataarā ūraa wājida āchi para bee chaa.

Timoteopa Pablo Silas ome k'ōp'āyaada

16 ¹Mamāik'aapa Pablo Silas ome panajida Derbe p'uurude māik'aapa Listra p'uurude. Mama unujida ijāapari t'ijarapatap'edaa Timoteo. Chi nawe judío wēra Cristode ijāapari paji. Jōdee chi ak'ōre Greciadepema paji. ²Ijāapataarā Listradepemaarā māik'aapa Iconiodepemaarāpa Timoteo pia t'o p'anadap'edaa perā, ³Pablopa ichi ome ateeji mamāik'aapa. Mamīda uchiadai naaweda, iru k'ap'iade tauchaa bijī māpemaarā judiorā k'aurepa. Ma eujādepema jōmaarāpa k'awajida Timoteo ak'ōre Greciadepema paji māik'aapa ārapa tauchaa bidak'aa paji āchi warrarā k'ap'iade. ⁴P'uuru bee chaa wāyaa wādak'āri, jara bēi wāpachida Cristopa jirit'eradaarāpa māik'aapa ijāapataarā ak'ipataarāpa jara pēidap'edaa Jerusalendeepa. ⁵Māgá ijāapataarāpa pipiara k'awaajida Cristopa oopi k'inia bi āchimaama māik'aapa waapiara ijāajida irude. Ma awara ewari chaa ijāapataarā chok'araara īwa wājida.

Pablo k'āimok'araa pik'a bada Troas p'uurude

⁶Ma wārutade wāyaajida Frigia eujāde māik'aapa Galacia eujāde, Tachi Ak'ōre Jaurepa jarateepi-e pada perā Ásia eujāde. ⁷Misia eujāde panadak'āri, wādait'ee paji Bitinia eujādee. Mamīda Jesús Jaurepa wāpi-e paji. ⁸Mapa Misia eujāde wāyaajida Troas p'uurude parutamaa.

⁹Panadap'edaa ewate p'arik'ua, Pablo k'āimok'araa pik'a bide unuji Macedonia eujādepema imik'īra bainī bi. Māgīpa chupiria iidiji Pablo wāmerā ichi eujādee. Māgaji:

—Chéji Macedoniadee tai k'aripade.

¹⁰Pablo māgá k'āimok'araa pik'a bap'eda, aramata net'aa p'e atajida wādait'ee Macedoniadee, k'īsia p'anadap'edaa perā Tachi Ak'ōrepa jaratepi k'inia bi Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee ma eujāde. Ma wādap'edaade mi jida auk'a wāji.

Pablo Silas ome Filipos p'uurude

¹¹Troas p'uurudepa tai barcode bataujida. Mata Samotracia islade panajida. Mamāik'aapa ai norema Neápolis p'uurude panajida. ¹²Neapolideepa wājida Filipodee. Māgí p'uuru waibia Macedonia eujāde bi. Ma p'uurude Romadepemaarā chok'ara p'anapachida. Mama k'āima chok'ara—ee p'anajida. ¹³Īpata ewate tai wājida p'uurudepa to idee, ma p'uurudepema judiorā it'aa t'īpatamāi unudai jīak'aapa. Unu atadak'āri, su—ak'ī p'aneejida māik'aapa jarateema p'aneejida wēraarā cheepurudap'edaarāmaa. ¹⁴Ma wēraarā t'āide baji aba t'ījarapatap'edaa Lidia. Ma wēra Tiatira p'uurudepema paji. Māgīpa netopachi p'aru pia t'ida p'up'uchia. Māgí wērapa Tachi Ak'ōremaa it'aa t'īpachi. Maperā Ak'ōrepa irumaa ūripiji Pablopa jaratee bi. Pia ūrik'āri, Cristode ijāa beejī. ¹⁵Iru poro choopip'eda ichi te pidaarā ome, taimaa māgaji:

—Parāpa unu p'ani pīrā mi wāara ijāa bi Jesucristode, mi tede p'ana chéti.

Māga jara bipa wājida ichi temaa.

Filipos p'uurude carcelde p'anadap'edaa

¹⁶Ewari aba tai waya it'aa t'īde wādak'āri it'aa t'īpatap'edaamaa, unujida awēra. Māgí awēra esclava paji. Māgīpa ne—ināa p'asait'ee bi jarapachi, ichi k'ap'iade netuara merātia bada perā. Mapa ma awēra chiparipa p'arat'ara jitapachi ichi k'aurepa. ¹⁷Māgí awēra tai t'ēe bia wāpachi:

—Nāgí eperāarā Tachi Ak'ōre Waibiapa pēida jarateedamerā sāga eperāarā it'aa wādai.

¹⁸Ewari chok'ara māga oopachi tai wārutamaa. Mata ewari aba Pablopa ūriamaadaik'āri, āpītee ak'īji māik'aapa māgaji ma netuara k'ap'iade merātia badamaa:

—Jesucristo jōmaarā poro waibia perā, ichi t'īde mia pīmaa jara bi uchiadaimerā jā wēra k'ap'iadeepa.

Aramata ma netuara uchiadachi.

¹⁹Ma awēra chipariirāpa māga unudak'āri, k'awaajida āchi p'arat'a waa p'oyaa jitada—e iru k'ap'ia. Mapa Pablo Silas ome jita atadap'eda, ateejida

ãchi p'uurudepema poroorãmaa, mãgiirã chip'edaipatap'edaamãi. ²⁰Ma Romadepema poroorãmaa ateedap'eda, mägajida:

—Na judiorãpa tachi p'uuru pidaarã k'irapuritada ajida, ²¹mãik'aapa ne–inaa jarateemaa p'ani tachi Romadepemaarãpa oopata awara. Taipa mãga ũri k'iniada–e p'anida ajida.

²²Mãpai p'uuru pidaarã chok'ara seedachida. Æchi poroorãpa Pablo Silas ome p'aru ãrapijida mãik'aapa wipijida pak'urupa. ²³Pia wipit'aadap'eda, carcelde t'it'aajida mãik'aapa carceldepema jãaparimaa jarajida pia jãamerã, carceldeepa uchiapiamaapa. ²⁴Chi jãaparipa mãga ũrik'ãri, calabozo edupiara badade t'i nĩbiji mãik'aapa ãchi birĩ t'ik'ooji cepode.

²⁵Mãgã iru p'anajida mĩda, Pablo Silas ome it'aa t'ĩmaa mãik'aapa k'arimaa p'anajida Tachi Ak'õremaa. Jõdee chi apemaarã carcel pidaarãpa ũrii p'anajida. ²⁶Esapite pak'ãri, awẽrachai golpe wẽre nĩbeeji. Ma carcel perã t'eedachi. Aramata chi puerta jõmaweda ewak'oodachida. Presoorã juade nĩbada cadena mãik'aapa cepo ichiaba jõma ãt'ak'oodachida. ²⁷Ma carceldepema jãaparipa unuk'ãri chi puerta jõma ewa jẽra bi, ichi espada ãt'a ataji ichi juadoopa piudarii't'ee, carcel pidaarã jõma uchiadai p'ani jãak'aapa. ²⁸Mamĩda Pablopã biaji ichi badamãiipa mägã jãaparimaa:

—¡Jãgã oonãaji! ¡Tai jõma nama p'anipi!

²⁹Mãpai carceldepema jãaparipa lãmpara aneepip'eda, t'ĩudachi Pablo mãik'aapa Silas p'anadap'edaamãi. Æchi k'irapite wirriwirria bedabai nĩbanaji p'era nĩbipa. ³⁰Uchia p'e atap'eda calabozo edupiara bideepa, mägaji:

—Jarateepataarã, ¿k'ãata oopia bima aji, mi it'aa wãit'ee?

³¹Mãpai p'anaujida:

—Jesucristode ijãaji. Mãgara pi, pichi tedepemaarã ome it'aa wãdayada ajida.

³²Mãpai Tachi Ak'õrepa jara pẽida Cristode jarateejida ma jãaparimaa mãik'aapa ichi tede p'anadap'edaarãmaa. ³³Aramata ma carceldepema jãaparipa Pablo Silas ome ateeji siik'ooit'ee ãchi k'ap'iade t'udak'a jẽra bada. Maap'eda iru ichi tedepemaarã ome poro choopijida. ³⁴Mãpai teedaa p'e ateepl'eda, nek'opiji. Ma carcel jãapari ichi tedepemaarã ome o–ĩa p'anajida Tachi Ak'õrede ijãadap'edaa perã.

³⁵Ai norema tap'eda Romadepema poroorãpa ãchi jãapataarã pẽijida ma carceldepema jãaparimaa, Pablo Silas ome uchia pẽimerã. ³⁶Maperã carceldepema jãaparipa mägaji Pablomaa:

—Mi poroorãpa jara pẽi p'anida aji, parã uchia pẽimerã. Mapa k'ãiwee wãti namãik'aapa.

³⁷Mamĩda Pablopã mägaji Romadepema poroorãpa pẽidap'edaarãmaa:

—Tai auk'a Romadepemaarã p'anita, wjidada aji, jõmaarã k'irapite, charramaa ateeda–ee. Maap'eda carcelde t'ipijida. Írã jõdee, ¿merã

uchiapi k'inia p'ani-ek'ã? ¡Māga-epi! Namāik'aapa wāda-eda aji, āchia uchia pēi cheda-emāi āchi k'īradoopa.

³⁸Pablopa jarada āchi poroorāmaa jaranadak'āri māik'aapa jā eperāarā auk'a Romadepemaarāda adak'āri, māirā poroorā p'eradachida, āchia wīpidap'edaa perā māik'aapa carcelde t'i nībidap'edaa perā. ³⁹Mapa chedap'eda, chupiria iidijida Pablomaa Silas ome perdonaadamerā āchia oodap'edaa. Māpai uchiapijida carceldeepa māik'aapa p'uurudeepa. ⁴⁰Pablo Silas ome ma carceldeepa uchiadap'eda, wājida Lidia temaa. Mama ijāapataarā jōmaarāmaa ūraajida t'āri o-ia p'aneedamerā. Maap'eda wājida ma p'uurudeepa.

Tesalónica p'uuru pidaarā k'īrauk'oodaidap'edaa Pablo Silas ome

17 ¹Mamāik'aapa āchi wādade Pablo Silas ome wāyaajida Anfípolis p'uurude māik'aapa Apolonia p'uurude. Maap'eda Tesalónica p'uurude panajida. Māgí p'uurude baji Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata te. ²Maperā Pablo ichia oopatak'a p'uurude panak'āri, jāmaa wāji. Mama beeji tomia ōpee māik'aapa īipata ewari chaa aupedejeji arii p'anadap'edaarā ome. ³Ak'ōre Ūraa p'ādade ak'īpipachi sāga Cristo chupiria nībait'ee māik'aapa piup'eda, p'irabaiit'ee. Jarapachi:

—Nāgí Jesús parāmaa mia jaratee bi Cristota, Tachi Ak'ōrepa pēida eperāarā k'aripamerā.

⁴Māga ūridak'āri, judiorā ūk'uru Cristode ijāajida māik'aapa araa nipapachida Pablo māik'aapa Silas ome. Ichiaba ijāajida judio-eerā; Tachi Ak'ōrede ijāa p'anadap'edaarā chok'ara māik'aapa wēraarā p'arat'ara beerā. ⁵Judiorā Cristode ijāada-ee p'anadap'edaarāpa māga unudak'āri, k'īraudachida. Mapa jirijida eperāarā mimiadadak'aa p'anadap'edaarā, p'uuru pidaarā k'īraupit'aadamerā Pablo māik'aapa Silas ome, pedee jōnipa āra āpite. Māgá p'uuru pidaarā jōma k'īraupit'aadap'eda, Jasón tede t'īudachida, Pablo Silas ome uchia atadap'eda, p'uuru pidaarāmaa teedait'ee. ⁶Mamīda māgí tede āra unuda-e pak'āri, uchia atajida Jasonta māik'aapa awaraa ijāapataarā. Maap'eda āchi p'uurudepema poroorāmaa ateejida. Mama panadak'āri, biapachida:

—¡Írā eperāarā Roma jua ek'ari p'aniirā k'īsia awarapipataarā nama che p'anida! ajida. ⁷Ma awara māgiirā Jasonpa ichi tede auteebaiji. Māirāpa oodak'aa Cesarpa oopi bik'a. Jīp'a jara p'ani ichi k'āyaara rey aba waibiara bida ajida, t'ījarapata Jesús.

⁸Māga ūridak'āri, ma p'uuru pidaarā māik'aapa āchi poroorā k'īraupik'a para beeji. ⁹Mamīda Jasonpa apemaarā ijāapataarā ome p'aajida āchi uchia pēidamerā. Māpai k'ena pēijida.

Pablo Silas ome Berea p'uurude

¹⁰Ma p'ārik'ua weda ijāapataarāpa Pablo Silas ome Berea p'uurudee pēijida. Mama panadak'āri, t'īujida judiorā Ak'ōre Ūraa jarateepata temāi.

11 Māpema judiorā Tesalonicadepema k'āyaara k'isia k'awaara p'anajida. Mapa Pablopa jaratee bi ūri k'inia p'anajida. Māga ūridap'eda, ewari chaa Tachi Ak'ōre Ūraa p'āda ak'ipachida k'awaadait'ee wāara jara bi Pablopa jara bik'a maa—e pirā awara jara bi. 12 K'awaadak'āri wāarata jara bi, māgidepemaarā judiorā chok'ara ijāajida. Ichiaba judio—eerā wēraarā p'arat'ara beerā chok'ara ijāajida, imik'iraarā jida ichiaba. 13 Mamīda Tesalonicadepema judiorāpa ūridak'āri Pablopa Tachi Ak'ōrepa jara pēida jarateemaa bi Bereade, wājida ma p'uuru pidaarā k'iraupit'aade. 14 Aramata māpema ijāapataarāpa Pablo pēijida k'ōp'āyoorā ūk'uru ome p'usa idee. Jōdee Silas Timoteo ome Bereade p'aneejida. 15 Chi Pablo ome wādap'edaarāpa iru ateejida Atenas p'uurudee. Waya āpītee uchiadait'ee pak'āri, Pablopa jara pēiji Silamaa Timoteo ome taarā—ee chedamerā ichimaa.

Pablo Atenas p'uurude

16 Atenas p'uurude Pablopa Silas māik'aapa Timoteo nimaa beejī. Mama bide unuk'āri chok'ara ne—inaa iru p'ani eperā juapa ooda ai k'irapite it'aa t'ipata, t'āri āriidachi. 17 Mapa aupedeepachi judiorā ome māik'aapa judio—eerā Tachi Ak'ōre waawepataarā ome Ak'ōre Ūraa jarateepata temāi. Ichiaba māga oopachi ewari chaa chi unuru ome ma p'uurude net'aa netopatamāi. 18 Mama ūk'uru poro wēsaa beerā t'ijarapatap'edaa Epicúreo eerepemaarā māik'aapa Estoico eerepemaarā aupedee p'aneejida Pablo ome. Māirā ūk'uruurāpa māgapachida:

—¿K'āata jara k'inia bima apachida, na pedee—idaa bīpa?

Awaraarāpa māgapachida:

—Awaraa eujādepemaarā ak'ōre waibiapa ooda jaratee bida apachida.

Māga jarapachida Pablopa jarateemaa bada perā Tachi Ak'ōrepa ooda Jesús piuda k'aurepa māik'aapa jarateepachi perā tachi piuda t'ēepai waya chok'ai p'irabaidait'ee. 19 Māpai āchia Pablo ateejida Areopagomaa, āchi poro wēsaa beerā cheepurupatamaa ūraa ūride. Mama iidijida:

—¿Taipa pia jaratee bi k'awaadaik'ā? ajida. 20 Taipa waide ūrida—e p'anida ajida, pedee pia jaratee bik'a. Mapa k'awa k'inia p'anida ajida.

21 Ma Atenas pidaarā māik'aapa awaraarā arii p'anadap'edaarā mimiada—e p'anadak'āri, p'anapachida ne—inaa chiwidi pedeemaa māik'aapa ūrimaa.

22 Māpai Pablo bainī beejī āchi k'irapite Areopagode māik'aapa māgaji: —Atenas p'uuru pidaarā, mia unu bi parāpa ak'ōre waibia k'ira t'ādoo waawepata. 23 Mi wāyaak'āri parā it'aa t'ipatamāi, unuji net'aa chok'ara iru p'ani ai k'irapite it'aa t'ipata. Mama bide unuji parā altar bide p'ā bi: *Tachi Ak'ōre Waibia k'awada—e p'ani—it'ee*. Parāpa k'awada—eda a p'ani Ak'ōrepa ooda mia jaratee bi.

24 Nāgí Ak'ōrépata ooji na eujā māik'aapa jōma aide nībi. Nāgita, Tachi Ak'ōre, jōmaarā Waibia na p'ek'au eujāde māik'aapa pajāde. Nāgí

Ak'õre eperãarãpa te oodade bak'aa, ²⁵ichi-it'ee p'ua-e bairã ne-inaa eperãarãpa oopata ichi-it'ee. Ichiata eperãarã chok'ai p'anapipari, ÿyapaipari mãik'aapa tachimaa ne-inaa jõmaata teepari pia p'anapataadamerã.

²⁶Eperã abaadeepa eperãarã k'íra t'ãdoo uchiapiji, na p'ek'au eujã jõmaade p'anapataadamerã. Ai naaweda k'íisia iru baji sãapai uchiapiit'ee mãik'aapa sãmaata p'anapiit'ee. ²⁷Tachi Ak'õrepa mãga ooji eperãarãpa iru jirídamerã. Tachi taupa nãgí Ak'õre unuda-e p'ani mĩda, iru k'awadai, wãara tachimãiipa t'imia-ee bairã. ²⁸Iru k'aurepa tachi chok'ai p'ani; p'irriapata mãik'aapa na eujãde p'anapata. Pãchi k'arik'a p'ãpataarãpa jaradap'edaak'a mãga bi: "Tachi, Tachi Ak'õre Waibiapa ooda". ²⁹Maperã k'ísiadaik'araa bi Tachi Ak'õre santok'a bi, eperãarãpa k'ísiadap'eda oopatak'a nẽedee, p'arat'adee maa-e pirã mãudee. ³⁰Naaweda Tachi Ak'õrepa miapi-e paji mãgee k'írapite it'aa t'ípatap'edaarã, iru waide k'awada-e p'anadap'edaa perã. Mamĩda íra jõmaarãmaa jara bi p'ek'au k'achia oo amaadamerã mãik'aapa ichide ijãadamerã. ³¹Ichia mãga jara bi na ewari na p'ek'au eujãdepemaarãpa oopata jõmaweda ak'íit'ee perã, k'awaait'ee pia wa k'achia. Mãga ooit'ee ichia pẽida Jesucristopa. Cristopa eperãarãpa oopata mãgá ak'ii, ichia k'achia ook'aa pada perã na eujãde nipak'ãri. Tachia k'awa p'anida aji, Ak'õrepa iru jirít'eraji, iru piup'eda, chok'ai p'irabaipida perã.

³²Arii p'anadap'edaarãpa úridak'ãri eperã piup'eda chok'ai p'irabaida, úk'uru ãi para beeji mãik'aapa úk'uruurãpa mãgajida:

—Na ewari waya úridayada ajida, pi pedee.

³³Mãpai Pablo uchijaji mamãik'aapa. ³⁴Mamĩda úk'uruurãpa ijãajida Pablopapa jarada mãik'aapa Cristode ijãa p'aneejida. Ma ijãadap'edaarã t'ãide baji imik'íra t'íjarapatap'edaa Dionisio. Mãgí Areópago poro wẽsaa beerã cheepurupatadepema paji. Ichiaba baji wẽra t'íjarapatap'edaa Dámariis mãik'aapa awaraarã.

Pablo Corinto p'uurude

18 ¹Ma t'ẽepai Pablo wãji Atenas p'uurudeepa Corinto p'uurudee. ²Mama ununaji judío t'íjarapatap'edaa Áquila. Mãgí Ponto eujãdepema paji. Ewaa pache baji chi wẽra Priscila ome Italia eujãdeepa, César Claudiopa judiorã jõmaweda jerek'ooda perã Roma p'uurudeepa. ³Pablo p'asiade wãk'ãri ma judío badamaa, k'awaa ataji ichi jĩak'a Aquilapa carpa oopari. Mapa Pablo ãra ome beeji ma mimia oomaa. ⁴Mama bide íipata ewari chaa wãpachi Ak'õre Úraa jarateepata temaa jarateede judiorãmaa mãik'aapa judio-erãmaa Cristode ijãadamerã. ⁵Silas Timoteo ome pachedak'ãri Macedoniadeepa, Pablopapa ewari chaa Tachi Ak'õrepa jara pẽida Cristode jarateemaa bapachi, judiorãpa ijãadamerã Jesuta Cristo, Tachi Ak'õrepa pẽida. ⁶Mamĩda judiorã, ichi

pedee ijāa k'iniada–ee p'anadap'edaarāpa ik'achia jaramaa p'aneejida. Mapa Pablopa ichi p'aru jī bada jāap'ejī ak'ipiit'ee āchimaā waa jaratee–e. Maap'eda māgaji:

—Pāchi k'iradoopa atuadait'eeda aji, piudak'āri. Idideepa mi wāit'eeda aji, judio–eerāmaa Tachi Ak'ōrepa jarapi bi jarateede.

⁷Māga jarap'eda, Pablo wāji Ticio Justo apatap'edaa temaa jarateede. Māgí eperāpa Tachi Ak'ōremaa it'aa t'īpachi. Ichi te baji Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata te ik'aawa. ⁸Pablopa mama jarateemaa bide, Cristode ijāaji ma Ak'ōre Ūraa jarateepata tedepema poro, t'ījarapatap'edaa Crispo. Chi te pidaarā jida auk'a ijāajida māik'aapa apemaarā Corinto pidaarā chok'ara Pablopa jarateeda ūridap'edaarā ichiaba ijāajida. Mapa māirā jōma poro choopijida. ⁹At'āri Corinto p'uurude p'anide ewari aba p'ārik'ua k'āimok'araa pik'a bide Tachi Ak'ōrepa māgaji Pablomaa:

—Waawee–ee jaratēji na p'uurude ¹⁰michideerā nama chok'ara nībairā. Mi pi ome bairā, apidaapa pi k'achia ooda–e.

¹¹Tachi Ak'ōrepa māga jarada perā, Pablo mama beeji año aba ap'eda esa–auk'a, Tachi Ak'ōrepa jara pēida Cristode jarateemaa.

¹²Mamīda, mama bide, Romadepema Galión apatap'edaa Acaya eujādepema poro waibia bak'āri, judiorā chok'ara pedeteejida māik'aapa Pablo jita ateejida iru k'īrapite. ¹³Mama māgajida:

—Na eperāpa jaratee bi Tachi Ak'ōrede ijāadamerā māik'aapa irumaa it'aa t'īpataadamerā. Mamīda jaratee–eda ajida, Moisepa p'ādade jara bik'a oodamerā.

¹⁴Māpai Pablo pedeeit'ee arude, Galionpa māgaji ma judiorāmaa:

—Na eperāpa ne–inaa k'achia oo bada paara maa–e pirā chīara pee bada paara, mia ak'ik'ajida aji. ¹⁵Mamīda jara p'anadairā chīara t'ī māik'aapa parāpa ūraa p'ādade, pāchi pitapai ma nepira ak'idapāde aji. Mia parā nepira ak'i k'inia–eda aji.

¹⁶Aramata jērek'ooji ichimāiipa. ¹⁷Māpai arii ak'i p'anadap'edaarāpa Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tedepema poro Sóstenes jita atadap'eda, wijida Galión k'īrapite. Mamīda iru–it'ee maarepida p'ua–e paji.

Pablo waya Antioquía p'uurudee wāda

¹⁸Ai t'ēepai Pablo taarā beeji Corinto p'uurude. Māpai ijāapataarāmaa despediip'eda, Siria eujādee wāji Priscila māik'aapa Áquila ome. Cencrea p'uurude barcode batau naaweda, Pablopa ichi poro bi–si wēt'aaji. Māga ooji ak'ipiit'ee ichia Tachi Ak'ōremaa ooit'eeda ada ooda. ¹⁹Ma wārutade Éfeso p'uurude panadak'āri, Pablo t'īunaji Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tede judiorā ome pedeeit'ee. ²⁰Ichia jarateeda ūridak'āri, chupūria iidijida āchi ome taarā beemerā. Mamīda Pablopa k'inia–e paji. ²¹Māgaji:

—Ūrá wāit'eeda aji. Mamīda waya cheit'eeda aji, Tachi Ak'ōrepa k'inia bi pirā.

Māpai Pablo batauji māik'aapa wāji. Jōdee Priscila Áquila ome mama p'aneejida. ²²Pablo Cesarea p'uurude panak'āri, mamāik'aapa wāji Jerusalendee ijāapataarā ak'ide. Maap'eda wāji Antioquía p'uurudee. Māgí p'uuru Siria eujāde bi.

²³Antioquiade bap'eda, wāji ijāapataarā para bee chaa āchi ak'ide māik'aapa ūraade. Māga oo wāji Galacia eujāde māik'aapa Frigia eujāde.

Apolopa Éfeso p'uurude jarateeda

²⁴Maapai judío t'ijarapatap'edaa Apolo pacheji. Māgí Alejandría p'uurudepema paji. Māgí p'uuru Egipto eujāde bi. Māgí judiopa Tachi Ak'ōre Ūraa p'āda pia k'awa baji. Ma awara pia jarateepachi. ²⁵Māgipa o-ī-īa jarateepachi Juan Bautistapa jarateedak'a, eperāarāpa āchia p'ek'au k'achia oopata oo amaadamerā māik'aapa poro choopidamerā ak'ipidait'ee Tachi Ak'ōrede ijāa p'ani. Ichiaba jarateepachi Jesucristo Tachi Ak'ōrepa pēida. ²⁶Apolo Éfeso p'uurude pachek'āri, waawee-ee jarateemaa beji judiorā Ak'ōre Ūraa jarateepata temāi. Māga ūridak'āri, Priscila Áquila ome āchi temaa ateejida. Māpai Apolomaa jarateejida jōma āchia k'awadap'edaa, Tachi Ak'ōrepa ooda Jesucristo k'aurepa. ²⁷Maap'eda, Apolo Acaya eujādee wā k'inia bak'āri, Efesodepema ijāapataarāpa k'art'a p'ājida jāpemaarāmaa iru auteebaidamerā. Māgá mama panak'āri, irua k'aripai Cristode ijāapataarā waapiara ijāadamerā. Tachi Ak'ōre t'āri pia bapari perā, āchimaa Cristode ijāapiji, Apolo mamaa wāi naaweda. ²⁸Apolo mama bide jōmaarā taide Tachi Ak'ōre Ūraa p'āda ak'ipachi māik'aapa jarateepachi Jesucristo Tachi Ak'ōrepa pēida eperāarā k'aripamerā. Mapa judiorāpa maarepida p'oyaa p'anauda-e paji.

Pablo Éfeso p'uurude

19 ¹Apolo Corinto p'uurude bi misa, Pablo wāyaaji Galacia māik'aapa Frigia eujāde Éfeso p'uurude parumaa. Mama Cristode ijāapataarā ununaji. ²Māpai Pablopa iidiji:

—Parāpa Cristode ijāadak'āri, ¿Tachi Ak'ōre Jaure parā k'ap'iade ba chejik'ā? aji.

P'anaujida:

—Taipa k'awada-eda ajida, Tachi Ak'ōre Jaure ba chepari ijāapataarā k'ap'iade.

³Māpai Pablopa iidiji:

—Parāpa poro choopidak'āri, ¿k'āare-it'ee poro choopijidama? aji.

P'anaujida:

—Juanpa jaradak'a poro choopijida ak'ipidait'ee p'ek'au k'achia oo amaa k'inia p'ani.

⁴Māpai Pablopa māgaji:

—Juanpa wāara poro choojida aji, waa p'ek'au k'achia oo k'iniada—e p'anadap'edaarā. Mamīda Juanpa ichiaba jarapachi ijāadamerā ichi t'ēe cheru eperāde. Māgī eperā Jesucristo.

⁵Ma eperāarāpa māga ūridak'āri, aramata āchi poro choopijida Tachi Waibia Jesús t'īde ak'ipidait'ee irude ijāa p'ani. ⁶Maap'eda Pablopa jua biji ma poro choodap'edaarā ūri. Māgā bik'āri, Tachi Ak'ōrepa ichi Jaure āra k'ap'iade ba chepiji. Māgīpa āramaa pedee pipachi k'awada—e p'ani pedeede. Māgā jarajida Tachi Ak'ōrepa jarapidak'a. ⁷Chi māgā poro choodap'edaa eperāarā doce paji.

⁸Maap'eda Pablo wāji Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata tedee. Mama ĩpata ewari chaa atane ōpee Tachi Ak'ōre Ūraa waawee—ee jarateeki. Jaraji Tachi Ak'ōrepa pia ooda Jesucristo pēik'āri, judiorāpa irude ijāadamerā. ⁹Mamīda ūk'uruurāpa ijāa k'iniada—e paji Pablopa jaratee bada māik'aapa waapiara pedee k'achia jarajida Tachi Ak'ōre Ode P'aniirā āpīte. Maperā Pablo mamāik'aapa āyaa wāji ijāapataarā ome. Jaratee banaji eperā t'ījarapatap'edaa Tirano escuelade. Mama ewari chaa jarateepachi. ¹⁰Irua Tachi Ak'ōre Ūraa jarateeki año omé. Māgā judiorā māik'aapa judio—eerā Ásia eujāde p'anapatap'edaarāpa ūrijida Tachi Ak'ōrepa jara pēida Jesude. ¹¹Ichiaba Tachi Ak'ōrepa Pablomaa oopipachi ne—inaa eperāarāpa p'oyaa oodak'aa āchi juadoopa. ¹²Pablo k'ap'iade p'aru t'ōbaidapapai, k'ayaa beerā jipapachida. Ichiaba netuara eperāarā k'ap'iade merātia bee uchiapachida.

Netuara Esceva warrarāmaa ooda

¹³⁻¹⁴Māpema judiorā ūk'uru Cristode ijāada—e p'anadap'edaarāpa netuara merātia bee eperāarā k'ap'iadeepa uchiapik'oopachida. Māga oo nipajida judiorā p'aareerā poro Esceva warrarā. Ára siete paji. Māirāpa k'awaadak'āri netuaraarā uchia p'ani Pablo k'aurepa ichia Tachi Waibia Jesús t'ī jarak'āri, auk'a oo k'inia p'aneejida. Mapa jarajida netuara merātia bima:

—¡Pablopa jara bi Jesús t'īde uchíati!

¹⁵Mamīda māga oodak'āri, ma netuara eperā k'ap'iade merātia badapa māgaji:

—Mia k'awa bida aji, Jesús. Ichiaba k'awa bi k'aita Pablo. Mamīda parā ¿k'airāma? aji.

¹⁶Māpai ma netuara k'ap'iade merātia bada eperāpa āchi ĩri cheji māik'aapa āchi jōmaweda sīk'ooji. Māgā p'u oop'eda, chi netuara uchiapi chedap'edaarā mamāik'aapa āk'adaa p'ira uchiak'oodachida. ¹⁷Éfeso p'uurude p'anapataarā, judiorā māik'aapa judio—eerāpa māga ūridak'āri, jōmaarāta p'erajida māik'aapa Tachi Waibia Jesús t'ī pia t'o p'anajida.

¹⁸Māpemaarā ūk'uru Cristode ijāa p'aneejida. Maap'eda Pablomaa jara chepachida āchia k'achia oopatap'edaa, ai naaweda ijāa p'anadap'edaa

perã petau tau k'awaa beerãpa oo p'anadap'edaade. ¹⁹Ichiaba ùk'uru petau tau k'awaa beerãpa aneepachida ãchi libro jõmaarã taide paak'oodait'ee. Mãgí libro valor p'arat'ade juasiadak'ãri, uchijai p'arat'a tau cincuenta mil. ²⁰Ma jõma oo p'anadap'edaa k'aurepa ma eujãdepemaarãpa waapiara ijãapachida Tachi Ak'õrepa jarapidade.

²¹Ma t'ëepai, Tachi Ak'õre Jaurepa Pablomaa k'ìsiapiji wãit'ee Jerusalendee, wãyaap'eda Macedonia eujãde mãik'aapa Acaya eujãde. Ichiaba Jerusalendee Pablo wã k'inia baji Romadee. ²²Mãga k'ìsiap'eda, Pabloma chi k'õp'ãyoorã Timoteo Erasto ome naa pëiji Macedonia eujãdee. Jõdee ichi Ásia eujãde jarateemaa beeji. Maap'eda wãji ãra t'ëe.

Éfeso p'uurudepemaarã k'íraudaidap'edaa

²³Maapai Tachi Ak'õre Ode P'aniirã k'aurepa, Éfeso p'uurudepemaarã jõma k'íraupik'a para baji ²⁴ne–inaa p'arat'adee oopari Demetrio apatap'edaapa ãra ãpíte pedee k'achia jarada perã. Mãgí eperãpa ne–inaa ma–ãri santok'a p'arat'adee oopachi, ãchi it'aa t'ípata nawe Artemisa te waibia k'irãpapataadamerã. Mãga oo bipa ichia mãik'aapa apemaarã ne–inaa oo k'awaa beerãpa p'arat'a waibia jitapachida. ²⁵Maperãpi Demetriopa mãgiirã mãik'aapa awaraa ne–inaa oo k'awaa beerã t'í p'e atap'eda, mãgaji:

—K'õp'ãyoorã, parãpa k'awa p'anida aji, nãgí mimia oo p'anipa tachi p'arat'a jitapata. ²⁶Ma awara parãpa unu p'ani mãik'aapa ùri p'ani Pabloma jaratee bi, ne–inaa ooda eperãarãpa ai k'írapite it'aa t'ípata ak'õre waibiarã–e. Mãga jara bipa eperãarã chok'ara ichi eere ùraa p'e iru bi. Mãga jara–e bi nama Éfeso p'uurudepai. Ichiaba mãga jara bi jõma Ásia eujãde. ²⁷Iru pedee ijãaruta pirã, tachia ooda neto amaadai mãik'aapa tachia p'arat'a waa jitada–e pai. Ma awara tachi nawe Artemisade ijãada–e pai mãik'aapa ichiaba waa iru ñgrete ak'ida–e pai. Mãgí tede na Ásia eujãdepemaarã mãik'aapa jõmaweda Roma jua ek'ari p'aniirã irumaa it'aa t'ípata. ¿Wãara–ek'ã aji, mia jara bi?

²⁸Arii p'anadap'edaarãpa mãga ùridak'ãri, k'íraudachida mãik'aapa biuk'a nãbeeji:

—¡Artemisa Waibia; tachi Éfeso pidaarã nawe!

²⁹Mãpai eperãarã waapiara cheepuru nãbeeji mãik'aapa p'uuru pidaarã jõma k'íraupik'a para beeji. Mãpai Gayo, Aristarco ome jita atajida mãik'aapa atadachida ãchi chip'edaipatamaa. Ma eperãarã omé Macedonia eujãdepemaarã paji. Ichiaba Pablo ome nipapachida. ³⁰Pablo wãit'ee paji ma p'uuru pidaarã k'írapite pedeede. Mamída ijãapataarãpa wãpida–e paji. ³¹Ichiaba Asiadepema poroorã ùk'uru Pablo ome k'õp'ãyo meraadap'edaa perã, jara pëijida wãnaamerã ma eperãarã k'íraupik'a para bima. ³²Mãimisa, chi cheepurudap'edaarã waapiara k'íraupik'a

para beeji. Ûk'uruurãpa ne–inaa jarapachida; awaraarãpa biapachida. Mapa biuk'a nĩbaji. Ûk'uruurãpa k'awada–e p'anajida sãap'eda cheepurudap'edaa. ³³Judiorã arii p'anadap'edaarãpa Alejandromaa nepiridap'eda, jõmaarã taide ateejida. Mãpai Alejandropa juapa jaraji k'ĩup'ee p'aneedamerã, ãchi k'ap'ia pedeeit'ee perã. ³⁴Mamĩda eperãarã k'ĩraupik'a para badaarãpa ichi judío k'awaadak'ãri, perã hora omé waapiara biuk'a nĩbeeji. Mãgapachida:

—jArtemisa Waibia; tachi Éfeso pidaarã nawe!

³⁵Mãpai ai p'uurudepema secretariopa eperãarã k'ĩup'ee p'anapiji mãik'aapa mãgaji:

—Éfeso pidaarã, jõmaarãpa k'awa p'anida aji, na p'uuru pidaarãpata tachi nawe Artemisa jĩak'a it'ariipa baaida ichi ĩgrestede jĩapata.

³⁶Apidaapa nãgĩ p'oyaa merada–e perã, k'ĩra jĩp'a p'anéeti, ne–inaa k'achia pariatua ooda–ee. ³⁷Na eperãarã parãpa anee p'ani tachi ĩgrestedepema net'aa maarepida chiada–e p'ani mãik'aapa tachi nawe ãpĩte pedee k'achia jarada–e p'ani. ³⁸Demetrio wa chi k'õp'ãyoora nepĩra iru p'ani pirã awaraa ome, Romadepema charraarãmaa wãti. Ārapa ak'idaipi, ma–it'ee p'anadairã. ³⁹Mamĩda jõmaarãpa awaraa nepĩra iru p'ani pirã, k'ĩra jĩp'a cheepurudak'ãri, ma nepĩra jõ pëidai. ⁴⁰Idipema oodap'edaa k'aurepa Romadepemaarãpa k'ĩsiadait'ee tachi chõoyaa p'ani. Nãga bide ãchia iidi p'ani pirã sãap'eda idi nãga oojida, ¿sãga p'anaudayama? aji.

⁴¹Mãga jarap'eda, eperãarã jõmaweda ãchi te chaa pëik'ooji.

Pablo Macedonia eujãdee mãik'aapa Grecia eujãdee wãda

20 ¹Eperãarã ãchi te chaa wãdap'edaa t'ëepai, Pabloma ijãapataarã t'ĩ p'ejĩ ùraait'ee. Maap'eda wãji Macedonia eujãdee. ²Mama ijãapataarã ùraa nipap'eda, panaji Grecia eujãde. ³Atane õpee mama beeji. Mamãik'aapa barcode wãit'ee bide Siria eujãdee, k'awaaji judiorãpa ichi peedait'ee ot'ewa p'ani. Mapa waya ãpĩtee p'ĩrrabaidachi. Mata wãyaaji Macedonia eujãde. ⁴Ma wãdade iru k'õp'ãyaajida nãgĩ ijãapataarãpa: Pirro warra Sópatro, Berea p'uurudepema; Aristarco mãik'aapa Segundo, Tesalónica p'uurudepema; Gayo, Derbe p'uurudepema; Timoteo, Tíquico mãik'aapa Trófimo, Ásia eujãdepema. ⁵Mãĩrã tai naa wãjida mãik'aapa ninajida Troas p'uurude. ⁶Ma t'ëepai tai wãjida Filipos p'uurudepa, fiesta pan levadura wëe k'opata wãyaap'eda. Barcode wã nipadap'edaa perã, k'ãima joisomaamaa panajida Troas p'uurude. K'ĩrachuunadap'eda apemaarã ome, mama k'ãima siete p'aneejida.

Pabloma ooda Troas p'uurude

⁷Tomia ewate tai chip'ejida apemaarã ijãapataarã ome nek'odait'ee mãik'aapa Cristo piuda k'ĩrãpadait'ee. Pabloma ijãapataarãmaa jarateemaa

baji esapite parumaa, ichi ai norema wãit'ee pada perã. ⁸Te piso it'ipema cuartode chip'e p'anajida mãik'aapa lamparara ïdaa nĩbaji. ⁹Pablo jarateemaa bi misa, k'utrãa Eutico apatap'edaa su-ak'i baji ventanade ùrimaa. Mamĩda Pablopa taarã jarateeda perã, ma k'utrãa k'ãidaip'eda, tudú padachi piso õpeedeepa. Aramata piu jira atanajida. ¹⁰Mãpai Pablo irabaip'eda, ma k'utrãa k'ap'ia wère ataji mãik'aapa mägaji chi k'õp'ãyoorã arii p'anadap'edaarãmaa:

—¡P'eranãati! ¡Iru chok'ai bipi!

¹¹Mãpai Pablo waya teedaa wãk'ãri, nek'ojida mãik'aapa Cristo piuda k'irãpajida. Mata waya ichi jarateemaa beeji ewarirumaa. Ewarik'ãri, wãji ichi ode. ¹²Ma k'utrãa piu bada chok'ai ateadap'edaa perã ichi temaa, ijãapataarã o-ia p'aneejida.

Troas p'uurudeepa Mileto p'uurudee wãda

¹³Pablo ode wã k'inia baji. Mapa tai naa wãjida barcode Aso p'uurudee. Mama nijida iru batau atadait'ee. ¹⁴Aso p'uurude unudak'ãri, batauji tai ome mãik'aapa wãjida Mitilene p'uurudee. ¹⁵Mamãik'aapa uchiadap'eda, ai norema Quío isla k'irapite wãyaajida. Ma norema Samos p'uurude panajida. Mamãik'aapa panajida Mileto p'uurude. ¹⁶Mãgã oojida Pablo waa wã k'inia-e bada perã Ásia eujãdee. Ma awara Éfeso p'uurude wiibai k'inia-e paji, Jerusalende isapai pana k'inia bada perã, Pentecostés fiesta ewate pai naaweda.

Pablopa jarada Éfeso p'uurudepema ijãapataarã ak'ipataarãmaa

¹⁷Mãgã Éfeso p'uurude wiibai k'inia-e paji taarãi jãak'aapa. Mamĩda Mileto p'uurude pachedak'ãri, Pablopa t'ĩ pëiji Efesodepema ijãapataarã ak'ipataarã. ¹⁸Áchi pachedak'ãri, ichia mägaji:

—Parãpa k'awa p'anida aji, sãgata mi nipapari parã t'ãide, na Ásia eujãde ewaa pachedak'ãriipa. ¹⁹Taarãru parã ome Tachi Ak'õrepa oopi bik'a oomaa bi, chupiria nĩbide mãik'aapa nepirade nĩbide judiorã juapa. ²⁰Mamĩda jõmaarã taide waawee-ee jarateeeji, parã te chaa paara. Mãga ooji parã ùraait'ee mãik'aapa k'aripait'ee. ²¹Auk'a jarateeeji judiorãmaa mãik'aapa judio-eerãmaa, áchia p'ek'au k'achia oopata oodaamaa p'anedamerã mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristode ijãadamerã. ²²Írá wãru Jerusalende, Tachi Ak'õre Jaurepa mãga k'inia bairã. Wãit'ee k'awa-e bi mĩda k'ãata mi ome oodait'ee mama. ²³Nãgapai k'awa bi. P'uuru bee chaa wãyaarude Tachi Ak'õre Jaurepa mĩmaa k'awapiru mi miait'ee mãik'aapa carcelde chupiria nĩbanait'ee. ²⁴Mamĩda mia p'ua-e bi, piuru pijida Jesupa oopi bik'a oo k'inia bairã. Jĩp'a jaratee k'inia bi na pedee pia: Tachi Ak'õrepa eperãarã k'inia iru bairã, tachi k'aripaji Jesucristo piuda k'aurepa.

²⁵Mãga jarateeeji parã t'ãide. Ma awara Tachi Ak'õrepa parãmaa jarateeeji ichia oopi k'inia bi Cristode ijãapataarãmaa. Mĩa k'awa bi parãpa mi k'ira

waa unuda–e pait'ee. ²⁶Mapa idi weda Tachi Ak'õre k'irapite mia jara bi: parãdepema aba piuk'ãri atuaru pirã, mi k'aurepada ada–e pait'ee. ²⁷Mãga jara bi mia jarateeda perã jõmaweda Tachi Ak'õrepa jarapidak'a. ²⁸Mapa ipemaarã, chik'aripa p'anapatãati mãik'aapa ijãapataarã pia ak'i p'anapatãati, ma–it'ee Tachi Ak'õre Jaurepa parã jirit'erada perã. Tachi Waibiapa k'inia bi parãpa ak'idamerã ichide ijãapataarã, ichia ãra o k'achiadeepa k'aripa atada perã, ichi waa bat'ada k'aurepa. ²⁹Mia k'awa bi ne–animal k'achia beerã atu chepatak'a eperãarã peede, mãga pik'a mi nãik'aapa wãda t'ẽepai awaraarã chedait'ee Cristode ijãapataarã ijãa amaapide. ³⁰Ichiaba pãchi t'ãideepa pida uchiadait'ee sewa jarapataarã. Mãgiirãpa ijãapataarã ãchi eere atee k'inia p'anadait'ee. ³¹Mapa k'ira ibia p'anãti mãik'aapa k'irãpãti sãga mi chupiria nãbaji año õpee, parã ùraa bi misa p'ãrik'ua mãik'aapa ãstaawa.

³²Ïrã ipemaarã, mia parã biru Tachi Ak'õre juade, ichia parã pia ak'i bapariimerã ichi ùraa p'ãdade jara bik'a. Ichi aupaita parãmaa oopii ichia oopi k'inia bik'a, mãgã iru–it'ee p'anapataadamerã chi apemaarã awara bidaarãk'a. ³³Mia chiãra p'arat'a, nãe mãik'aapa p'aru k'ia–e bi. ³⁴Parãpa pia k'awa p'ani michi juadoopa mimiapari mãik'aapa ne–inaa atapari michi–it'ee mãik'aapa mi ome p'aniirã–it'ee. ³⁵Mia parãmaa at'apai jarateedoo, auk'a mimiadamerã mãik'aapa chik'aripa para bamerã. K'irãpãti Tachi Waibia Jesupa jarada: “Pipiãra bi teetit'ee, jitai k'ãyaara.”

³⁶Mãga jarap'eda, Pablo bedabaidachi mãik'aapa it'aa t'iji Tachi Ak'õremaa jõmaarã ome. ³⁷Mãpai jõmaweda jëejida t'ãri p'uapa mãik'aapa Pablo wëre atapachida. ³⁸K'ira pia–ee para baji, Pablota ichi k'ira waa unuda–eda ada perã. Maap'eda, barco badamaa k'õp'ãyanajida.

Pablo Jerusalendee wãda

21 ¹Mãgã despèidiap'eda, barcode tai bataujida mãik'aapa wãjida Cos isladee. Ai norema wãjida Rodas isladee. Mamãik'aapa panajida Pátara p'uurude. ²Mama barco Fenicia eujãdee wã nipadade bataujida mãik'aapa wãjida. ³Ma wãdade Chipre isla unujida tai juabi eere. Mata wãjida Siria eujãde Tiro p'uurude panarutamaa, mama net'aa barcode atee wãdap'edaa atabèidait'ee pada perã. ⁴Mama ijãapataarã jiridak'ãri, unu atajida mãik'aapa ewari siete p'aneejida ãra ome. Mama bide Tachi Ak'õre Jaurepa ma ijãapataarãmaa k'awapiji Pablo Jerusalende p'asait'ee. Mapa irumaa jarajida wãnaamerã. ⁵Mãga jarajida mĩda, tomiamaa tai mamãik'aapa uchijida. Mãpai ijãapataarã ãchi wëra mãik'aapa chi warrarã ome p'uurudeepa taawaa tai k'õp'ãya tee chejida p'usa ide. Ma ipude bedabajida mãik'aapa jõmaweda Tachi Ak'õremaa it'aa t'ijida. ⁶Maap'eda, despèidiap'eda, tai wãjida barcode. Jõdee, ma ijãapataarã ãchi te chaa erreujida.

⁷Tiro p'uurudeepa tai wãjida. Mata panajida Tolemaida p'uurude. Mama ijãapataarã ome ewari aba p'aneejida. ⁸Ai norema uchiadak'ãri,

panajida Cesarea p'uurude. Mama panadak'ári, wājida Tachi Ak'öre Ūraa jarateepari Felipe temaa. Māgí Felipe Cristopa jirit'eradaarā k'aripapataarā sietedepema paji. Mama p'aneejida. ⁹Felipepa k'au k'ímari iru baji, at'ári imik'íra wēe. Māirāpa jarapachida Tachi Ak'öre Jaurepa jarapidak'a. ¹⁰Mama taarā p'anide Judea eujādeepa cheji Tachi Ak'öre pedee jarapari, t'ijarapatap'edaa Agabo. ¹¹Taimaa pachek'ári, Pablo k'irride jīpari éra ataji. Māpai Agabopa ichi jua biiri ome p'ārajī ak'í beeji māk'aapa māgaji:

—Tachi Ak'öre Jaurepa jara bi: “Jerusalende judiorāpa nāgá oodait'ee nāgí k'irride jīpari chipari ome, iru judio—eerā poroorā jua ek'ari bidak'ári.”

¹²Taipa māk'aapa Cesareadepema ijāapataarāpa māga ūridak'ári, Pablomaa enenee jōneejida Jerusalendee wānaamerā. ¹³Mamīda irua māgaji:

—¿K'āare—it'ee jāk'iara jēe p'anima? aji. Mi t'ári p'uapit'aaruta. Ichita mi wāit'ee Jerusalendee jī nībiruta pijida, ma awara peet'aaruta pijida, mia Cristopa ooda jaratee bi k'aurepa.

¹⁴Tai pedee ūri—e pada perā, ichiak'au bijida. Jīp'a Tachi Ak'öre juade bijida, Tachi Ak'ōrepa ichiak'au oomerā ichia oo k'iniata.

¹⁵Maap'eda, net'aa p'e atadap'eda, wājida Jerusalendee.

¹⁶Cesareadepema ijāapataarā ūk'uru wājida tai ome, ateedait'ee Chipre isladeepema Mnasón apatap'edaa temaa, Jerusalende bi. Māgí eperā taarā weda Cristode ijāa bapachi.

Pablo Santiagomaa p'asiade wāda

¹⁷Jerusalende panadak'ári, ijāapataarāpa o—īa tai auteebaijida. ¹⁸Ai norema Pablo tai ome Santiagomaa wāji. Mama ichiaba ijāapataarā ak'ipataarā p'anajida. ¹⁹Pablopa saludaap'eda, nepiriji jōma Tachi Ak'ōrepa ooda ichi k'ap'ia pari judio—eerā t'āide. ²⁰Māga ūridak'ári, o—īa para beeji māk'aapa it'aa t'ijida Tachi Ak'ōremaa jaradait'ee iruta jōmaarā k'āyaara waibiara bi. Māpai Pablomaa māgajida:

—Īpema Pablo, pia k'awa bida ajida, nāpema judiorā cho—k'ara Cristode ijāa p'ani. Mamīda at'ári k'ísia p'ani Moisepa p'ādade jara bik'a oodaipia bi. ²¹Māgīirāpa ūri p'ani pia judiorā awaraa eujāde p'aniirāmaa jaratee ni Moisepa p'ādade jara bik'a oonaadamerā, māk'aapa warra k'ap'iaide tauchaa binaadamerā, ma awara ne—inaa chonaarāweda oopatap'edaa oonaadamerā. ²²Maperā, ¿taipa sāga oodaima? Ārapa pi nama che bi k'awaa atadait'ee. ²³Mapa nāga oopāde aji: nama ijāapataarā k'ímariirāpa Tachi Ak'ōremaa jaradap'edaak'a ewaa oodait'ee, waya iru tede t'īu pia p'aneadamerā. ²⁴Pichi ome p'e atepāde aji, māk'aapa p'aapāde aji, āchimaa p'aapipataarāpa iidi p'ani. Oodapāde aji, Tachi Ak'öre Ūraade jara bik'a; puda t'īpidamerā māk'aapa Tachi Ak'öre

tede t'iu pia p'aneedamerã. Mãgá ooru pirã, jõmaarãpa k'awaadai pi ãpíte seewa nepiri p'ani. Ma awara pia mãgá ãramaa ak'ipii Moisepa p'ãdade jara bik'a ichiaba oopari. ²⁵ Jõdee mãga oopi k'iniada–e judio–eerãmaa, ichiaba Cristode ijãadak'ãri. Jip'a taipa ãramaa p'ã pëi p'ani: k'onaadamerã nechiarã ata bidap'edaa ne–inaa eperãpa ooda k'irapíte, ai k'irapíte it'aa t'ipata; k'onaadamerã ne–inaa waa maa–e pirã ne–animal ÿyapa jã piuda chiara mãik'aapa pariatua p'ek'au oonaadamerã.

Pablo Tachi Ak'õre te waibiade jita atadap'edaa

²⁶ Ai norema Pablopã ma eperãrã k'ĩmari ateeji Tachi Ak'õre temaa. Oojida Moisepa p'ãdade jara bik'a t'iu pia p'anadamerã Tachi Ak'õre te waibiade. Maap'eda Pablo t'iuji Tachi Ak'õre tede jarait'ee sãapaita Tachi Ak'õremaa ãchia jaradap'edaa jõdait'ee mãik'aapa sãapaita ãchia ne–animalaarã ateedait'ee p'aareerãmaa peedap'eda, paadamerã Tachi Ak'õre–it'ee.

²⁷ Ewari siete jõit'ee nĩbide ma eperã k'ĩmari jõdait'ee paji ãchia oodait'ee bada t'iu pia p'aneedamerã Tachi Ak'õre te waibiade. Mama p'anide Ásia eujãdepema judiorãpa Pablo unu atajida Tachi Ak'õre te waibiade. Mapa ãchia arii p'anadap'edaarã k'iraupik'oojida. Pablo jita atadap'eda, biajida:

²⁸—Israel pidaarã, tai k'aripãti. Nãgĩ eperãpa p'uuru bee chaa ne–inaa k'achia jaratee ni tachi judiorã ãpíte. Jaratee bi Moisepa p'ãdade jara bik'a oonaadamerã mãik'aapa pedee k'achia jara bi na te ãpíte. Ma awara judio–eerã t'ĩupijji nama, mãgeerã Tachi Ak'õrepa t'ĩupiik'araa bida a bi mĩda. Mãgá Tachi Ak'õre te waibia k'achia oomaa bi.

²⁹ Mãga biapachida ai naaweda Pablo unudap'edaa perã p'uuru jãde ni Trófimo ome. Mãgĩ Éfeso p'uurudepema paji. Ma omé unudap'edaa perã mãgá, judiorãpa k'ĩsiajida Pablopã ma eperã auk'a t'ĩupijji Tachi Ak'õre tede.

³⁰ Ma k'aurepata p'uuru pidaarã jõmaweda k'ĩrau para beeji. Mãpai eperãrã p'ĩsua cheepuru nĩbeeji. Pablo jita atajida mãik'aapa jidi babataa atadachida Tachi Ak'õre temãiipa. Aramata Tachi Ak'õre te jãpataarãpa chi t'ĩupata jõmaweda jãajida. ³¹ Mãga nide taawa Pablo peet'aadait'ee pak'ãri, Romadepema soldaorã poro waibiamaa jaranajida p'uuru pidaarã jõma k'ĩrau para nĩbi. ³² Aramata ichi soldaorã p'e atap'eda, awaraa poroorã ome p'ira chejida see nĩbadamaa. Ma soldaorã poro waibia chi soldaorã ome cheruta unudak'ãri, eperãarãpa Pablo ichiak'au bijida. ³³ Mãpai ma soldaorã poro waibia chep'eda, Pablo jita ataji mãik'aapa cadena omeepa jĩ nĩbipijji. Maap'eda eperãarãmaa iidijji k'asaa t'ĩjarapata jã eperã mãik'aapa k'ãare k'achiata ooji. ³⁴ Biuk'a nĩbeeji; abaapa ne–inaa jarapachi, awaraapa ne–inaa awara. Mapa chi soldaorã poro waibiapa p'oyaa k'awa–e paji k'asaa jara para bi. Maperã jaraji soldaorãmaa ãchi

temaa ateedamerã. ³⁵Soldaorã temãì tomede panadak'ãri, Pablo it'í jira ateejida eperãarã waidoopa, ³⁶eperãarã t'ëe bia wãdap'edaa perã:
—¡Peet'áati!

Pablopa judiorãmaa jarada

³⁷Mamída teeda panadai naaweda, griego pedeede Pablopa mägaji ma soldaorã poro waibiamaa:

—Mi pi ome arak'atia pedee k'inia bida aji.

Mãpai mägí poro waibiapa p'anauji:

—¿Pia griego pedee k'awa bi—ek'ã? aji. ³⁸¿Mägara pi—ek'ã aji, já Egipto pidapa mëepemaarã cuatro mil ateeda eujã pania wëe bima?

³⁹Pablopa p'anauji:

—Mãga—eda aji. Mi judiopi Tarso p'uurudepema. Mägí p'uuru Cilicia eujãde bi. Mi ma p'uuru pipiara bidepemapi. Mi chupiria pedee pipãde aji, eperãarãmaa.

⁴⁰Mãpai mägí soldaorã poro waibiapa pedee piji. Pablo tomede bainí beep'eda, juapa eperãarãmaa jaraji k'íup'ee p'aneedamerã. Eperãarã k'íup'ee para beek'ãri, Pablo hebreo pedeede pedeeji.

22 ¹Mägaji:

—Michi auk'aarã mãik'aapa chonaarã, úrítì mia jararu.

²Hebreo pedeede pedeeru úridak'ãri, eperãarã k'íup'ee para beeji. Mãpai Pablopa mägaji:

³—Mi judiopi, Tarso p'uurude t'oda. Mägí p'uuru Cilicia eujãde bi. Mamída mi nama Jerusalende estudiaji Tachi Ak'õre Úraa jaratepari Gamaliel ome. Iru k'aurepa mia k'awaaji Moisepa p'ãda, tachi chonaarãpa bëidap'edaa. Ma awara mia oo k'inia bapachi Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bik'a, parãpa idi oo p'anik'a. ⁴Mapa naaweda mia Tachi Ak'õre Ode P'anirã apata miapipachi. Áchi jita atap'eda, carcelde t'í nãbipachi. Wëraarã mãik'aapa imik'íraarã auk'a mägá oopachi. ⁵P'aareerã poro waibiapa mãik'aapa jõma nãpema poro waibiarãpa k'awa p'ani na jara bi wãara. Árapa k'art'a p'ãjida mãik'aapa mi ome pëjjida judiorãmaa Damascode, mia ijãapataarã mama p'ani p'e aneemerã nama miapiit'ee. Mamída mi k'isia awara k'isiaji.

Pablopa jarada sãga ichi Cristode ijãada

(Hechos 9.1-19; 26.12-18)

⁶—Mi Damasco k'ait'a pa wãde, imat'ipa it'ariipa ïdaa jëra t'íudachi mi ïri. ⁷Mãpai mi eujãde baainaji mãik'aapa úriji pedeeru: “Saulo, Saulo, ¿sãap'eda michideerã jiri nima?” aji. ⁸Mãpai mia iidji: “¿K'aima pi?” P'anauji: “Mi Jesús Nazaretdepema, pia jiri ni eperãarã poro waibia.” ⁹Mi ome wãdap'edaarãpa ma ïdaa jëra t'íuda unujida. Mamída úrida—e paji mi ome pedeemaa bada. ¹⁰Mãpai mia mägaji: “Tachi Waibia, ¿mia k'ãata oopia bima?” aji. Mãpai ichia p'anauji:

“P'irabáiji máik'aapa wáji Damasco p'uurudee. Jáma jaradai pia k'áata ooit'ee.”
 11 Ma ìdaa jëra t'íudapa mi tau p'áriudachi. Mapa mi k'öp'áyoora pa juadeepa jidiu ateejida Damascodee.

12 Mama baji eperá t'íjarapatap'edaa Ananías. Mágipa oopachi Moisepa p'ádade jara bik'a. Mapa Damascodepema judiorápa iru pia unupachida.
 13 Irua mi ak'i chek'ári, mágaji: “Ípema Saulo, waya unupáde” aji. Aramágá tau eratidachi máik'aapa mia iru unuji. 14 Māpai irua mágaji: “Tachi chonaarā Ak'óre Waibiapa pi jirit'eraji k'awaamerā ichia pīmaa oopi k'inia bi. Ma awara pi jirit'eraji unumerā Jesucristo, chi p'ek'au k'achia wēe bi máik'aapa ūrimerā pedee ichi it'aideepa. 15 Māga ooji pīta jōmaarā taide irua jararu jarateepari pait'ee perā, jarak'ári na unuda máik'aapa ūrida. 16 Mapa iraweda poro choopipáde aji, máik'aapa Jesumaa it'aa t'ípáde aji, irua pichi p'ek'au k'achia wēpapimerā.”

Tachi Ak'órepa Pablo jirit'erada judio-eerāmaa jarateenamerā

17—Waya Jerusalendee chek'ári, wáji Tachi Ak'óre te waibiadee it'aa t'íde. Mama k'áimok'araa pik'a bide unuji Jesús. 18 Ichia mīmaa mágaji: “Isapai uchiapáde aji, Jerusalendee, nama pia jarateek'ári mia ooda, ūri k'iniada-e pait'ee perā.” 19 Māpai mia p'anauji: “Mamīda jōmaarāpa k'awa p'anī Tachi Ak'óre Ūraa jarateepata te chaa wāk'ári, mia ijāapataarā p'e aneepachi carcelde t'ik'ooode máik'aapa p'u oopide. 20 Ma awara pi mimiapari Esteban peedak'ári, mi arii baji máik'aapa iru peedap'edaarā p'aru ak'i baji. Írā pide ijāa bita, ¿ūridaik'ā mia āramaa nepirik'ári mi pi ome unuda?” 21 Mamīda ichia mīmaa mágaji: “Namāik'aapa uchiapáde aji, mia pi pēiit'ee perā awaraa eujádee judio-eerāmaa jarateenamerā.”

22 Māgapai eperāarāpa Pablo pedee ūrijida. Māpai ma ūri para badaarāpa biamaa p'aneejida:

—¡Jā eperā chok'ai baik'araa bida! ajida. ¡Peet'aadapáde! ajida.

23 Eperāarā waapiara biuk'a nībeeji. Áchi p'aru jīap'ejida máik'aapa eujā p'ora it'aa bat'apachida, k'írau para bada perā.

Pablo soldaorā poro waibia juade

24 Māpai chi soldaorā poro waibiapa jaraji Pablo ateedamerā soldaorā temaa máik'aapa wīdamerā. Māga ooji ichia ūri-e pada perā Pablopa jarada judiorā pedeede. K'ísiaji Pablo wīdak'ári, jarapidai sāap'eda eperāarā jāga k'írau para bi iru ome. 25 Mamīda jīmaa p'anide wīdait'ee, Pablopa iidiji chi wīdait'ee p'anadap'edaarā poromaa:

—Mi Romadepema.¹ ¿Pia wīpiipia bik'ā aji, eperā Romadepema, ateedai naaweda charraarāpa ak'idamerā?

¹ 22.25 Pablopa māga jarak'ári, jara k'inia-e baji ichi Romade t'oda. Jara k'inia baji ichi ciudadano Romano paji; pia jarait'eera, Romadepema reyrā poro waibia jua ek'ari t'oji chi ak'óreerāk'a.

²⁶Māgí capitanpa māga ũrik'āri, isapai wāji āchi poro waibiamaa māik'aapa māgaji:

—¿Pia, k'āata ooit'eema aji, jā eperā Romadepema ome?

²⁷Māpai āchi poro waibia chek'āri, Pablomaa iidiji:

—¿Wāara pi Romadepemak'ā? aji.

Pablopa p'anauji:

—Wāarada aji.

²⁸Māpai soldaorā poro waibiapa māgaji:

—Mia p'arat'a waibia p'aajida aji, eperā Romadepema pait'ee.

Māpai Pablopa p'anauji:

—Mi Romadepema, mi ak'ōre māga bada perā.

²⁹Māpai chi widait'ee p'anadap'edaarāpa ichiak'au bijida. Āchi soldaorā poro waibia jida p'eraji Pablo jipi bada perā wipiit'ee, Romadepema bita.

Pablo Junta Suprema k'irapite

³⁰Ai norema soldaorā poro waibiapa Pablo cadenapa jā bada ērapiji māik'aapa uchía ataji carceldeepa, k'awa k'inia bada perā sāap'edata judiorāpa Pablo perā peejida. Mapa p'aareerā poroorā māik'aapa Junta Supremadepemaarā jōmaweda t'ī p'e atap'eda, Pablo uchiapiji āchi k'irapite.

23 ¹Pablopa Junta Supremadepemaarā see nībadamaa ak'iji māik'aapa māgaji:

—Michi auk'arā, mi at'āri k'isia p'ua—ee ni Tachi Ak'ōre k'irapite, mia oo k'inia bairā irua oopi bik'a.

²Māga ũrik'āri, p'aareerā poro waibia Ananiapa Pablo it'aimaa wipiji iru k'ait'a p'anadap'edaarāmaa. ³Mamīda Pablopa māgaji:

—¡Tachi Ak'ōrépata pi k'achia ooyada aji, t'āri k'achia—idaa bairā! Pi jāma su—ak'i bi mia ooda ak'it'ee Moisepa p'ādade jara bik'a. Mamīda irua p'ādak'a oo—e bi. Moisepa p'ādade jara bi chupiria k'awaamerā. Mamīda pia mi chupiria k'awa—e bi. ¡Ma k'āyaara mi it'ai wipiru!

⁴Māpai arii p'anadap'edaarāpa māgajida:

—¿Jāgata ik'achia jararuk'ā ajida, Tachi Ak'ōre p'aareerā poro waibiamaa?

⁵Māpai Pablopa p'anauji:

—Michi auk'arā, mia k'awa—e pajida aji, iru p'aareerā poro waibia. Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bi:

‘Pedee k'achia jaranáati pāchi p'uuru pidaarā poroorā āpíte.’

(Ex 22.28)

⁶Maap'eda Pablopa unuk'āri ma see nībide para bi saduceo eepemaarā māik'aapa fariseo eepemaarā, ichi t'āridepai k'isiaji. Maap'eda golpe pedeeji:

—Michi auk'aarã, mi fariseopi; fariseorãdeepa uchiada. Mia ijãa bi tachi piup'eda, chok'ai p'irabaidait'ee. Maperãta nãgã parã k'irapite mi anee p'ani, mia ijãapari ak'idait'ee.

⁷Pablopa mãga jarak'ãri, fariseo eere p'anadap'edaarã mãik'aapa saduceo eere p'anadap'edaarã ãchi pitapai aupedee para beejì. ⁸Mãga oojida saduceorãpa jarapata perã piudap'edaarã chok'ai p'irabaida–e, angeleerã wẽ–e mãik'aapa tachi jaure wẽ–e. Jõdee fariseorãpa ijãapachida mãgí jõma paraa. ⁹Maperãpi biuk'a nãbeejì. Ûk'uru Moisepa p'ãda jarateepataarã fariseo eere p'anadap'edaarãpa mãgajida:

—Na eperãpa ne–inaa k'achia oo–e bida ajida. ¿Eperã jaurepa maa–e pirã angelpa irumaa pedeeji–ek'ã? ajida.

¹⁰Audupai biuk'a nãbeek'ãri, soldaorã poro waibiapa, ewaa Pablo peet'aadai jãak'aapa, t'iji chi soldaorã iru uchia atadamerã ma biuk'a nãbadadeepa mãik'aapa ateedamerã ãchi temaa.

¹¹Ai norema p'arik'ua Tachi Waibia Jesús Pablo ik'aawa bainí ba cheji mãik'aapa mãgaji:

—¿Waaweenãaji! Mia ooda eperãarã k'aripait'ee pia jaratedak'a Jerusalende, jãgã ichiaba jarait'ee Roma p'uurude.

Judiorãpa pedeeteedap'edaa Pablo peet'aadait'ee

¹²Ai norema judiorã ùk'uruurãpa pedeeteejida Pablo peet'aadait'ee. Mãgiiãrãpa Tachi Ak'õre k'irapite nek'oda–eda ajida, Pablo peet'aarutamaa. ¹³Mãgí pedeeteedap'edaarã cuarenta imik'iraarã audú paji. ¹⁴Ãchi wãjida p'aareerã poroorãmaa mãik'aapa judiorã poro waibiarãmaa mãik'aapa mãgajida:

—Taipa Tachi Ak'õre k'irapite jurajida nek'oda–e pait'ee Pablo peeda–emã. ¹⁵Írã parãpa mãik'aapa awaraa Junta Supremadepemaarãpa jara péiti soldaorã poro waibiamaa nu Pablo aneedamerã, seewata parãpa pipiara k'awa k'inia p'anadairã k'ãare k'achiata oo bi irua. Ma aneerutade taipa ode peet'aadayada ajida.

¹⁶Mamãda Pablo ipewëra warrapa k'awaak'ãri mãga pedeeteeruta, wãji soldaorã temaa jarat'aade Pablomaa. ¹⁷Maap'eda Pablopa soldaorã poro t'iji mãik'aapa mãgaji:

—Atéeji nãgí warra pichi poro waibiamaa, ne–inaa jara k'inia bairã.

¹⁸Mapa ma soldaorã poropa ateeji ichi poro waibiamaa mãik'aapa mãgaji:

—Pablo preso bïpa mi t'iji na warra pïmaa aneemerã ne–inaa jara k'inia bairã.

¹⁹Chi soldaorã poro waibiapa warra juade jita atap'eda, ãyaa ateeji mãik'aapa iidiji:

—¿K'ãata mïmaa jara k'inia bïma? aji.

²⁰Mãpai ma warrapa mãgaji:

—Judiorāpa pedeeteējida pīmaa iididait'ee Pablo nu ateemerā Junta Suprema k'irapite, pipiara k'awaadait'ee iru nepira. ²¹ Mamīda ijāanaapāde aji, imik'iraarā cuarenta audú ot'ewa p'anadait'ee perā. Ma awara āchia Tachi Ak'ōre k'irapite juraajida nek'oda–e pait'ee Pablo peet'aarutamaa. Mapa taarā–e māga iidi chedait'ee, pia Pablo āchima aateepimerā.

²² Māpai soldaorā poro waibiapa māgaji:

—K'irak'aupai chīaramaa jarai pia mīmaa nepiri cheda.

Maap'eda ma warra pēiji ichi temaa.

Pablo Romadepema poro Félix k'irapite pēida

²³ Aramata soldaorā poro waibiapa t'ī p'eji soldaorā poro omé. Māirāmaa māgaji:

—P'e atadapāde aji, doscientos soldaorā biiripa wādamerā, ma awara setenta caballo īri wādamerā, ma awara doscientos miasu ome, uchiadamerā p'ārik'ua a las nueve. Wādait'ee Cesarea p'uurudee.

²⁴ Ichiaba Pablo–it'ee caballo anéeti ai īri wāmerā. K'ira jip'a ateadapāde aji, Roma jua ek'ari eujā ak'ipari Felixmaa.

²⁵ Ma soldaorā poro waibiapa ichiaba k'art'a p'ā tee pēiji. Made jara pēiji:

²⁶ “Claudio Lisiapa nāga p'āru Felixmaa.

Mia salude pēiru pīmaa. Pi Roma jua ek'ari eujā ak'ipari pipiara bi. Mapa na nepira mia jara k'inia bi pīmaa.

²⁷ Na eperā mia pēiru pīmaa judiorāpa jita atajida māik'aapa perā peet'aajida. Mamīda mia k'awaak'āri iru Romadepema, michi soldaorā ome wādap'eda, āra juadeepa k'aripa ataji. ²⁸ Mia k'awa k'inia baji k'āare–it'eeta ārapa iru imiatee p'anajida. Mapa iru ateeji judiorā nepira ak'ipataarā k'irapite. ²⁹ Mamīda mama bide k'awaaji na eperā ne–inaa k'achia oo–e bi. Jip'a āra chonaarāwedapema ūraa p'ādade jara p'anajida. Pedee k'achia jarajida iru āpīte. Mamīda irua ne–inaa k'achia oo–e bada perā, mia k'awaji iru peepiik'araa bi, ma awara carcelde pida baik'araa bi. ³⁰ Ai t'ēepai mia k'awaaji judiorāpa pedeetedap'edaa iru peet'aadait'ee. Mapa pīmaa pēiru. Jara pēiji iru imiatee p'anadap'edaarāmaa pi k'irapite wādamerā āchi nepira jarade.

Māgapai paji.”

³¹ Māpai ma soldaorāpa Pablo p'ārik'ua ateejida Antípatris p'uurudee āchi poro waibiapa jaradak'a. ³² Ai norema soldaorā biiripa wādap'edaarā chejida āchi temaa. Jōdee chi caballo īri wādap'edaarā wājida Pablo ome. ³³ Cesarea p'uurude panadak'āri, ma Roma jua ek'ari eujā ak'ipari Felixmaa ma k'art'a teejida, ichiaba Pablo teenajida. ³⁴ Felixpa k'art'a leep'eda, iidiji Pablomaa sāmāpema māik'aapa k'awaak'āri Cilicia eujādepema, ³⁵ māgaji:

—Pi pedee ũriyada aji, pi imiateepataarã chedak'ãri.

Maap'eda preso jïapataarãmaa jaraji jïa paraa bidamerã Rey Herodepa oopida palaciode.

Pablopa Felixmaa ichia ooda nepirida

24 ¹K'ãima joisomaa t'ëepai, p'aareerã poro waibia Ananías pacheji Cesarea p'uurude judiorã poro waibiarã ome. Æchi ome cheji Romadepemaarã abogado t'ïjarapatap'edaa Tértulo. Ma jômaweda Roma jua ek'ari eujã ak'ïparimaa chejida Pablo imiateedait'ee. ²Mãpai Pablo ma see nïbadamãi aneedak'ãri, Tertulopa jômaarã k'ïrapite Felixmaa mägaji:

—Aai, tachi waibia, pi k'aurepa tai k'ãiwee p'anapata na eujãde mäik'aapa írã ne–inaa pipiara jëra bi na eujãde, pi k'ïsia k'awaa bairã.

³Tai o–ia p'ani pi ome, ne–inaa jôma pipiara oo bairã. ⁴Mak'iara taarã pedee k'inia–e bairã, pi ewari atuapiamaapa, chupiria k'awáaji mi pedee ũrimerã. ⁵Jãgí eperã nepira jiriyaa bapari ichi wãrumaa na eujãde, judiorã chõopi nipapari perã æchi auk'aarã ome. Ma awara ichi nazareno eere p'aniirã poro. ⁶Ichiaba Tachi Ak'õre te waibiade ne–inaa k'achia ooit'ee paji. [Mapata taipa iru jita atapijida ateedait'ee tai nepira ak'ïpataarãmaa. ⁷Mamïda soldaorã poro waibia Lisias pachek'ãri, tai juadeepa jãri ataji, mäik'aapa jaraji pi k'ïrapite chedamerã.] ⁸Írã pia jã eperãmaa iidiipia bi k'awaait'ee taipa seewa jarada–e p'ani.

⁹Judiorã arii see nïbadaarãpa wãarada ajida. ¹⁰Maap'eda ma Roma jua ek'ari eujã ak'ïparipa Pablomaa juapa jaraji pedeemerã. Mãpai Pablopa mägaji:

—Mi o–ia bida aji, pi k'ïrapite pedeeit'ee perã michi k'ap'ia pari. Mia k'awa bi pi taarãru na eujãdepemaarã charra. ¹¹Pichia k'awa k'inia bi pirã, iidjji sãaweda mi pache bi. Mi k'ãima docepai iru bi Jerusalende pacheda Tachi Ak'õremaa it'aa t'ïde. ¹²Judiorãpa mi unuda–e paji chïara ome aupedee pedeemaa wa eperãarã chõopimaa Tachi Ak'õre te waibiade. Ichiaba mãga unuda–e paji Tachi Ak'õre ũraa jarateepata tede pida, wa awara ãi. ¹³Na eperãarãpa pïmaa p'oyaa ak'ïpida–e æchia wãarata jara p'ani. ¹⁴Wãara mia ijãa bi Tachi Ak'õre Ode P'aniirã apata ijãa p'anik'a. Mi it'aa t'ïpari tachi chonaarãwedapema Ak'õremaa mäik'aapa ijãa bi Moïsepa p'ãdade jara bi, ichiaba Tachi Ak'õre pedee jarapataarãpa p'ãdap'edaade jara bi. Nata mia k'achia ooda a p'ani nama p'aniirãpa. ¹⁵Mia ijãa bi æchik'a; Tachi Ak'õrepa piudap'edaarã chok'ai p'irabapiit'ee, eperã t'ãri pia beerã mäik'aapa eperã t'ãri k'achia–idaa beerã. ¹⁶Mapa mia jôma oopari k'ïsia p'ua–ee bait'ee Tachi Ak'õre k'ïrapite mäik'aapa eperãarã k'ïrapite.

¹⁷Mamïda taarã nipap'eda^m to bee chaa, cheji michi auk'aarãmaa Jerusalende, teeit'ee p'arat'a p'edap'edaa chupiria beerã k'aripait'ee. Ma

^m 24.17 Pia jarait'eera, Año chok'lara–e nipap'eda.

awara cheji ne–animalaarã teeit'ee p'aareerãpa peedap'eda, paadamerã Tachi Ak'õre–it'ee. ¹⁸Mãpai jõma oop'eda Tachi Ak'õre tede t'iu pia beeit'ee, mama t'iuji. Maap'eda Tachi Ak'õre–it'ee ne–inaa teemaa bide, Asiadepema judiorãpa mi unujida. Mamida chiãara ome pida chõo–e paji. ¹⁹Maperã ächita pi k'irapite chek'ajida mi imiateede, wãara k'achia oo baji pirã. ²⁰Maa–e pirã nama see nãbirãmaa iidji k'ãare k'achia unujida mi wãk'ãri Junta Suprema k'irapite Jerusalende. ²¹¿K'achia ooji–epaama aji, ächi k'irapite mia golpe pedee'ãri: “Idipema ewari parã k'irapite mi aneeruta ijãa bairã tachi piup'eda chok'ai p'irabaidait'ee?”

²²Felixpa mãga ùrik'ãri, jaraji ma nepira ichiak'au bidait'ee soldaorã poro waibia Lisias cheru misa. Mãga jaraji pia k'awa bada perã sãga p'anapata Tachi Ak'õre Ode P'aniirã.

²³Mãpai Felixpa soldaorã poromaa jaraji Pablo jia paraa bidamerã, mamida ichiak'au ak'i chepipataadamerã chi k'õp'ãyooramãa.

²⁴Maap'eda taarãpai Félix waya pacheji chi wëra Drusila ome. Mãgí judío wëra paji. Pachedak'ãri, Felixpa Pablo t'í pëiji k'awaait'ee irua ijãada Jesucristode. ²⁵Mamida Pablopa jaramaa bide t'ãri pia nipapariimerã Tachi Ak'õre k'irapite mãik'aapa k'ira jip'a bapariimerã, ichiaba tachi piuda t'ëepai Tachi Ak'õrepa ak'iit'ee tachia pia oodap'edaa mãik'aapa k'achia oodap'edaa, Félix p'eradachi. Mãpai mãgaji:

—Jãgapai pia bida aji. Na ewari jua pari bak'ãri, waya pi t'í pëiit'eeda aji.

²⁶Ma t'ëepai, Felixpa Pablo ip'ii t'í pëipachi, k'isia bada perã Pablopa p'arat'a p'aai, ichi juadeepa uchia pëimerã. ²⁷Año omé mãgá wãyaaji. Ma t'ëepai Félix pari t'iuji awaraa eujã ak'ipari, t'ijarapatap'edaa Porcio Festo. Mamida Félix judiorã ome pia bee k'inia bada perã, Pablo preso bëiji.

Pablo Festo k'irapite

25 ¹Festo pachek'ãri Cesarea p'uurude ma eujã ak'ipari bade, k'ãima õpee mama baji, Jerusalendee wãi naaweda ma p'uuru k'awade. ²Mama bide p'aareerã poroorãpa mãik'aapa judiorã poro waibiarãpa Pablo ãpíte pedeejida. ³Chupiria iidjida Festomaa Pablo Jerusalendee pëimerã. Mãga oojida pedeete p'anadap'edaa perã ode peet'aadait'ee. ⁴Mamida Festopa mãgaji:

—Pablo preso bida aji, Cesarea p'uurude. Taarã–ee mi araa wãit'ee. ⁵Mapa parã poro waibiarã mi ome péiti. Mãgá ma eperãpa ne–inaa k'achia ooji pirã, iru k'irapite ächi nepira jaradayada aji.

⁶Festo Jerusalende baji tomia aba maa–e pirã k'ãima diez. Maap'eda cheji Cesarea p'uurudee. Ma pacheda norema charra mimiapari tede su–ak'i beiji mãik'aapa Pablo atapiji. ⁷Pablo pak'ãri, judiorã Jerusalendee cheepurudap'edaarãpa imiateejida Festomaa. Mamida ächia jara p'anadap'edaa p'oyaa ak'ipida–e paji. ⁸Jõdee Pablopa p'anauji:

—Mia pedee k'achia jara—e bida aji, judiorã ũraa Moisepa p'ãda ãpíte maa—e pirã Tachi Ak'õre te waibia ãpíte. Ma awara César ãpíte pedee k'achia jara—e bida aji.

⁹Mamída Festo, judiorãpa ichi t'o p'anadamerã, Pablomaa mägaji:

—¿Wã k'inia bik'ã aji, Jerusalendee, mia jãma pi nepira ak'imerã?

¹⁰Pablopa p'anauji:

—Nama mi nepira ak'idaipia bida aji, nama mi César charra k'irapíte bairã. Pia k'awa bi mia judiorãmaa ne—inaa k'achia oo—e bi. ¹¹K'achia oo bi pirã, mi peedaipia bi. Waawee—ee piut'ee. Mamída k'achia oo—e bi pirã, apidaapa mi áchimaa teedaik'araa bi. Mapa mia k'inia bida aji, Cesarpa mi nepira ak'imerã.

¹²Mãpai Festo pedeeji ichi ũraapataarã ome mãik'aapa mägaji Pablomaa:

—Cesarmaa wã k'inia bairã, pi irumaa wãit'ee.

Festopa Pablo nepira jarada Rey Agripamaa

¹³Maap'eda, taarãpai Rey Agripa chi ipewëra Berenice ome Festomaa p'asiade wãjida Cesarea p'uurudee. ¹⁴Taarã p'anadap'edaa perã, Festopa Pablo nepira nepiriji reymaa:

—Nama bida aji, Felixpa preso bëida. ¹⁵Jerusalende nipak'ãri, p'aareerã poroorãpa mãik'aapa judiorã poro waibiarãpa mimaa jarajida Pablo ome nepira iru p'ani. Maap'eda jarajida peepit'aamerã. ¹⁶Mamída mia p'anauji Romadepema charraarãpa chíara peepidak'aa, ma presopa ichi k'ap'ia pedee—emaa ichi imiateepataarã k'irapíte. ¹⁷T'ëepai ãra nama pachedak'ãri, ai norema mi charra tede wãji maap'eda aneepiji ma preso. ¹⁸Mamída iru imiateepataarãpa p'oyaa wãarada ada—e paji ma preso k'irapíte. Mia k'isia baji Pablopa k'achia oo bi. Mamída mãga—e paji. ¹⁹Jip'a jara p'anapachida áchia ijãa p'ani Ak'õre Waibiapa ooda mãik'aapa Jesuda a p'ani piuda; mägita Pablopa chok'ai bida a bi. ²⁰Mia k'awa—e pada perã sãga ooi, Pablomaa iidiji wã k'inia bi pirã Jerusalendee, jãma mia na nepira waya pia ak'imerã. ²¹Mamída ichia chupiria iidiji Tachi Rey Waibia Cesarpa na nepira ak'imerã. Mapa mia jaraji at'ãri preso bamerã, Romadee pëiru misa.

²²Mãga ũrik'ãri, Rey Agripapa mägaji Festomaa:

—Mia ma eperã pedee ũri k'inia bida aji.

Mãpai Festopa p'anauji:

—Nu iru pedee pia ũriyada aji.

²³Ai norema Agripa Berenice ome, reyrã chi—oo jômaweda jãdap'eda, t'ũjida eperãarã chip'edaipata tede. Ichiaba t'ũjida soldaorã poroorã mãik'aapa ma p'uurudepema poro waibiarã. Mãpai Festopa Pablo aneepiji áchi k'irapíte. ²⁴Festopa mägaji:

—Rey Agripa mãik'aapa k'õp'ãyoorã nama see nãbi, pãchi k'irapíte na eperã unu p'ani. Judiorã jõmaarãpa ichi imiatee chepata Jerusalendee

māik'aapa Cesarea p'uurudeepa. Jōmaarāta biuk'adaipata mia ichi peepit'aamerā. ²⁵Mamīda mi-it'ee irua k'achia oo-e bi piumerā. Ma awara ichia chupiria iidida perā Cesarpa ichi nepira ak'imerā, mapa mia mamaa pēiit'ee. ²⁶Ichi nepirade mia ne-inaa k'achia unu-e pada perā, p'ā pēiit'ee wēe bi michi poro waibia Cesarmaa. Mapata mia aneeru na eperā parā k'īrapite māik'aapa ma k'āyaara pi k'īrapite, Rey Agripa. Taipa k'awaadak'āri k'āare k'achiata oo bi, mia p'ā pēiit'ee reyrā poro waibiamaa. ²⁷Mi-it'ee pia-e pik'a bi pēiit'ee preso, jara-ee k'āare k'achiata ooji.

Pablopa Rey Agripamaa jarada

26 ¹Māpai Agripapa Pablomaa māgaji:
—Pedēeji pichi k'ap'ia pari.

Pablopa ichi jua it'aa iaji māik'aapa māgaji:

²—Tachi Rey Waibia Agripa, mi o-īa bida aji, idi pi k'īrapite pedeeru perā. Wāarata jarait'ee michi k'ap'ia pari, judiorāpa mi āpīte seewa jara jōnapata perā. ³O-īa bi pedeeit'ee pi k'īrapite, pia k'awa bairā tai judiorā p'anapata māik'aapa k'īsiapata. Mapa pimaa chupiria iidiit'ee ūrimerā mi pedeeru misa.

Pablo bapata Cristode ijāai naaweda

⁴—Judiorā jōmaarāpa k'awa p'ani mi bapata āra ome michi tode māik'aapa Jerusalende. ⁵Ichiaba k'awa p'ani mi k'ūtrāa weda fariseorā eerepema paji, māirāpa jōmaarā k'āyaara pipiara oopata perā Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a. Ārapa māga jara k'inia p'ani pirā, wāarada adai. ⁶Maperāta mi parā k'īrapite anee p'ani, ijāa bairā Tachi Ak'ōrepa jaradade tai chonaarāmaa. ⁷Tai Israeldeepa uchiadap'edaa ēreerā docedepemaarāpa ni p'ani Tachi Ak'ōrepa oomerā ichia jaradak'a. Maperāta ewari chaa tai Tachi Ak'ōremaa it'aa t'īpata māik'aapa oopata iru ūraa p'ādade jara bik'a. Mia auk'a ijāa bi mīda, mi imiatee p'ani judiorāpa, ¡michi auk'arāpa pida! ⁸¿K'āata k'īsia p'anima? ¿Eperā piup'eda, Tachi Ak'ōrepa p'oyaa p'irabaipi-e paik'ā?

Pablopa nepirida ichia Cristode ijāapataarā peepida

⁹—Naaweda mia pida k'īsia baji judiorāpa k'īsia p'anik'a. Mapa Jesús Nazaretdepema t'īde ijāapataarā miapipachi. ¹⁰Māga oopachi Jerusalende. Ijāapataarā chok'ara carcelde t'i nībīpachi, p'aareerā poroorāpa māga oopidap'edaa perā. Ma awara ārapa ijāapataarā peepidak'āri, mi o-īa beepachi. ¹¹Ichiaba at'apai mia ijāapataarā miapipachi Cristode ijāa amaadamerā. Māga oopachi Tachi Ak'ōre Ūraa jarateepata te chaa, āra unuamaa p'e iru bada perā. P'uuru t'imí beemaa, judio-eerā t'āide paara, āra jiri nipapachi.

Pablopa waya jarada ichia sāga Cristode ijāada

12—Māga ooit'ee paji mi wāk'āri Damasco p'uurudee, p'aareerā poroorāpa mi k'aripadap'eda. 13 Mamīda ode wāde imat'ipa unuji it'ariipa īdaa jēra t'īudaru ak'ōrejīru k'āyaara īdaara, mi īri māik'aapa mi ome wādap'edaarā īri. 14 Tai jōmaweda eujāde baainajida. Māpai mia ūriji tai hebreo pedeede pedeeru: “Saulo, Saulo ¿sāap'eda michideerā jiri nima? aji. Pichi k'īradoopa k'achia oomaa bi, p'ak'apa ooparik'a āpītee t'īak'āri chipari nek'ida misuamaa.”

15 Māpai mia iidiji: “¿Pī, k'aima?” aji. P'anauji: “Mi Jesupi, pia eperāarā jiri ni poro waibia. 16 P'irabaipāde aji, mi mimiapari pait'ee perā. Eperāarā k'īrapite pia jarait'ee mi idi unuda māik'aapa ichiaba jarait'ee mia ne–inaa na ewari ak'īpiit'ee pīmaa. 17 Ma–it'ee pī pēiit'eeda aji, judiorāmaa māik'aapa judio–eerāmaa. Mamīda pī k'aripa atait'ee āchi juadeepa. 18 Āchīmaa pēiit'eeda aji, k'awaadamerā sāga uchiadai o k'achia p'āriu pik'a bideepa māik'aapa Satanás juadeepa. Māgā nipadai īdaa pik'a bide Tachi Ak'ōre juade. Mīde ijāa p'anī pirā, Tachi Ak'ōrepa āchi p'ek'au k'achia wēpapiit'eeda aji, māik'aapa āchia it'ari iru p'anadait'ee jōma Tachi Ak'ōrepa k'īsia iru bi ichia awara bidaarā–it'ee.”

Pablopa ooda Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bik'a

19—Mapa Rey Agripa, mia ooji mi ome pedee badapa jaradak'a. 20 Naapiara jaranaji Damasco p'uurude, maap'eda Jerusalende māik'aapa Judea eujāde. Ichiaba judio–eerāmaa jarateeki. Ma jōmaarāmaa jaraji k'achia oo amaadamerā māik'aapa oodamerā Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a, māgā awaraarāmaa ak'īpidait'ee wāara Tachi Ak'ōrede ijāa p'anī. 21 Maperāpi judiorāpa mi jita atajida māik'aapa perā peejida Tachi Ak'ōre te waibiade. 22 Tachi Ak'ōrepa mi k'aripapari perā, at'āri nama ak'inī bi jarateeki'ee k'īra jīp'aarāmaa māik'aapa waibiarāmaa. Mia jarateepari Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa jaradap'edaa māik'aapa Moisepa jarada, māgī aupai. 23 Ārapa jarajida Cristo piut'ee māik'aapa naapiara chok'ai p'irabaiit'ee. Māgā p'irabaik'āri, ak'īpiji judiorāmaa māik'aapa judio–eerāmaa āchi ichiaba it'aa wāda, māgā āchi uchiadamerā p'āriu pik'a bideepa īdaa bidee.

Pablopa Rey Agripamaa jarada Cristode ijāamerā

24 Pablopa at'āri māga jaramaa bide, Festopa golpe pedeeji:

—Pablo, pī k'īra k'awa–ee baibida aji, audú estudia bīpa.

25 Māpai Pablopa p'anauji:

—īMāga–epī, tachi poro waibia Festo! Mi k'īra pia bīda aji. K'īra jīp'a nepīrimaa bi māik'aapa wāarata jara bi. 26 Rey Agripapa pia k'awa bi mia jara bi. Mapa waawee–ee mia nepīrimaa bi ichi k'īrapite, k'awa bairā

nāgí net'aa mera ooda–e paji. ²⁷Tachi Rey Waibia Agripa, pia ijāa bida aji, Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa jaradap'edaa. ¿Māga–ek'ā?

²⁸Māpai Agripapa māgaji:

—¿Taarā–e weda mi Cristode ijāapi k'inia bik'ā? aji.

²⁹Pablopa p'anauji:

—Taarā pederupa maa–e pirā mak'iara pedee–eepa, Tachi Ak'ōremaa mia chupiria iidi bi pi pari māik'aapa nama jōma see nībi pari, parā mik'a papimerā, mamīda na cadena wēe.

³⁰Māpai Rey Agripa māik'aapa eujā ak'ipari Festo p'irabaidap'eda, uchijida Berenice māik'aapa awaraa mama su–ak'i p'anadap'edaarā ome. ³¹Maap'eda āchi pitapai māgapachida:

—Na eperāpa k'achia oo–e bi piumerā maa–e pirā carcelde bamerā.

³²Māpai Rey Agripapa māgaji Festomaa:

—Iru carceldepa uchua pēik'ajida aji, César k'īrapite wā k'inia–e bida ada paara.

Pablo Romadee pēida

27 ¹Pedeeteedap'eda, tai pēijida Italiadee. Pablo awaraa presoarā ome bijida soldaorā poro juade, Julio apatap'edaa. Māgí baji soldaorā batallonde t'ijarapatap'edaa Reyrā Poro Waibiadeerā. ²Bataujida Adramitio p'uurudepema barcode, māgí wāit'ee pada perā Ásia eujādee, p'usa ide p'uuru bee chaa. Tai ome ichiaba nipaji Aristarco, Tesalónica p'uurudepema. Māgí p'uuru Macedonia eujāde bi. ³Tai uchiadap'edaa norema Sidón p'uurude wiibainajida. Mama soldaorā poro Juliopa Pablo chupiria k'awaap'eda, ichiak'au chi k'ōp'āyoorāmaa p'asiapiji, ārapa iru ak'idamerā māik'aapa k'aripadamerā. ⁴Waya bataudak'āri, uchijida Sidón p'uurudepa. Mata Chipre isla āpite wāyaajida, taimaa nāu p'ua nībada perā. ⁵P'usa jāde wāyaajida Cilicia māik'aapa Panfilia eujā k'īrapite. Mata panajida Mira p'uurude. Māgí p'uuru Licia eujāde bi.

⁶Mama soldaorā poropa unuji barco Alejandría p'uurudepema wāru Italiadee. Mapa tai jōma ma barcode bataupiji. Māgá wājida tai wādap'edaa ode. ⁷Mamīda nāu golpe p'ua nībada perā, taarājida piak'āa wādapa. Mata panajida Cnido p'uuru k'īrapite. At'āri nāu taimaa p'ua nībada perā, Creta isla āpite wādade wāyaajida punto Salmona k'īrapite. ⁸Māgá isla k'ait'a piak'āa wādapa, t'īujida Buenos Puertos bahiade. Māgí Lasea p'uuru k'ait'a baji.

⁹Maapai judiorā fiesta nek'odak'aa ewari wāyaa baji. Ewari chok'ara atuadai baji nāu k'aurepa. Maperā k'achia baji p'usa jāde wāyaadait'ee, p'usa t'ojara pait'ee nībada perā. Mapa Pablopa ūraaji:

¹⁰—K'ōp'āyoorā, īraweda uchiaruta pirā namāik'aapa, k'achia wādait'eeda aji. Net'aa, barco māik'aapa eperāarā paara atuadariita unu bida aji.

¹¹ Mamīda ma soldaorā poropa Pablo pedee ūri k'inia–e paji. Ma k'āyaara barco chipari pedee māik'aapa barco p'erapari pedeeta ūriji. ¹² Achi panadap'edaamāi pia–e bada perā p'usa t'ojara wāyaait'ee, perā jōmaarāpa k'īsiajida wāyaanadait'ee Fenice p'uurude. Māgí puerto baji Creta islade. Māgideepa unupachi noroeste māik'aapa suroeste.

Nāumiapa p'usa jāde atuapit'aada

¹³ Ewari aba baarek'aapa nāu p'ua nībeeji. Mapa ancla jira atajida māik'aapa uchiajida, āchia k'īsia p'anadap'edaak'a. Isla k'ait'a wājida tok'esaa wādaamaapa. ¹⁴ Mamīda taarā–e nide nāumia golpe p'uaji barcomaa, nok'ooreepa māik'aapa ak'ōrejīru uchiapari eereepa. ¹⁵ Mapa barco t'imí atadachi. Chi p'erapataarāpa p'oyaa k'īrapa nāumaa bida–e paji. Maperā ichiak'au nāumaa atee pijida. ¹⁶ Māgá wādapa Cauda isla āpīte wāyaajida. Māpai waa nāu golpe p'ua–e pak'āri, barco ātauwaare japa jī ateedap'edaa, it'í barcode jidiu atajida āripiamaapa. ¹⁷ Māgí japa it'í jira atadap'eda, barcode mimiapataarāpa barco ek'ari p'īrrabai jī nībījida jik'arapa, barco t'oop'epiamaapa. Ma awara waawee p'anajida, p'ooni p'ananadai jīak'aapa p'usa jāde ipu t'ījarapatap'edaa Sirte īri. Maperā chi vela pirat'aajida. Maap'eda, ichiak'au nāumaa atee pijida. ¹⁸ Ai norema at'āri p'usa waapiara t'o nībada perā nāumiapa, barcode mimiapataarāpa net'aa nībada bat'amaa p'aneejida. ¹⁹ Ai norema k'āima ōpeemaa ma nāumia p'ua nībide, vela, jik'ara, pak'uru paara toidaa āchi juadoopa bat'amaadachida. ²⁰ K'āima chok'ara ak'ōrejīru māik'aapa lucero unuda–e paji, eu k'achia nībada perā. Mapa k'īsia p'anajida tai k'iniidait'ee.

²¹ Barco pidaarā jua araadak'aa paji nek'odait'ee pida, audú mimia p'anadap'edaa perā. Mapa Pablo bainī beep'eda āchi esajīak'a, jōmaarāmaa māgaji:

—K'ōp'āyoorā, mia jarajida aji, uchiada–e pait'ee Creta isladeepa. Mi pedee ūridap'edaa paara, nāga p'asada–e pak'aji. Net'aa chok'ara āridai wā māik'aapa atuadai wā. ²² Mamīda k'īsia p'uanáati. Tachi nama p'aniirādepema apida piuda–e. Mamīda tachi barco atuadait'ee. ²³ Mia māga k'awa bi Tachi Ak'ōrepa mīmaa jarada perā ichi ángel it'aideepa. Māga ooji mi ichide ijāpari perā māik'aapa ichia oopi k'inia bīk'a oopari perā. P'ārik'ua mīmaa ichi ángel pēiji. ²⁴ Māgīpa mīmaa māgaji: “Pablo, p'eranaapáde aji, ichita pi César k'īrapite wāit'ee perā. Tachi Ak'ōre t'āri pia bairā, ūriji pia chupīria iidida na barcode p'aniirā pari. Mapa maarepida piuda–eda” aji. ²⁵ Maperā k'ōp'āyoorā, k'īsia p'uanáati mia ijāa bairā Tachi Ak'ōrepa jaradak'a uchiait'ee. ²⁶ P'usapa isla bīmaa tachi jira bat'ak'ooit'eeda aji.

²⁷ Māgá wādapa k'āima catorcemaa tai p'anajida Adriático p'usa jāde. Ma ewate p'ārik'ua esapite barco p'erapataarāpa k'īsiajida eujā k'ait'a pa

p'ani. ²⁸ Mapa chaajida chi nãpia. Chaadak'ãri, juachama veinte baji chi nãpia. Ma waapai waya chaadak'ãri, juachama quince baji. ²⁹ Barcode mimiapataarãpa mãu ñri p'ooni p'ananadai jãak'aapa, barco ãtauwaare ancla k'ĩmari t'aak'oojida. Maap'eda it'aa t'ijida Tachi Ak'õrepa isapai ewaripimerã. ³⁰ Mamĩda k'ĩsia atajida barcodeepa jirabododait'ee. Mapa japa jira atajida mãik'aapa toidaa bat'at'aajida, seewata k'ĩmaapema ancla toidú bat'arutak'a. ³¹ Mamĩda Pablopa mãga k'awaak'ãri, mãgaji soldaorã poromaa mãik'aapa chi soldaorãmaa:

—Jã eperãarã barcode p'aneeda–e pirã, parã nãik'aapa chok'ai uchiada–eda aji.

³² Mapa soldaorã japa jik'ara t'it'aajida mãik'aapa toidú bat'at'aajida, eperã wẽe.

³³ Tap'eda pa wãk'ãri, Pablopa jaraji nek'odamerã.

—Tomia omé paruta pia nek'oda–ee, k'ĩsia jõnĩpa. ³⁴ Mapa nek'óti mããri pida, juatau paraadamerã. Mamĩda k'ĩsia p'uanãati, apida piuda–e pait'ee perã.

³⁵ Mãga jarap'eda, Pablopa pan ichi juade atap'eda, jõmaarã taide Tachi Ak'õremaa it'aa t'iji mãik'aapa ma pan t'ook'oop'eda, k'oji. ³⁶ Mãpai ma jõma barcode nipadap'edaarãpa mãga unudak'ãri, auk'a k'ojida. ³⁷ Tai ma barcode wãdap'edaarã doscientos setenta y seis paji. ³⁸ Jõmaweda nek'odap'eda, bi jãwaadaidak'ãri, barcode atee wãdap'edaa trigo toidú bat'ak'oojida barco wẽsaatimerã.

Barco t'oop'edarida

³⁹ Ewarik'ãri, barco pidaarãpa ma eujã k'awada–e paji mĩda, unujida ipu i joobai nĩbi. Mapa k'ĩsiajida barco ipude p'oo atadait'ee. ⁴⁰ Mãpai ancla jĩ bada jõmaweda t'ĩik'oodap'eda, toida atabaibeejida. Ichiaba chi timón jĩ nĩbada ãrat'aajida mãik'aapa chi vela k'ĩmaapema bainĩ bijida. Mãpai barco to idee sirria nĩbeeji. ⁴¹ Mamĩda barco p'oo nĩbanaji ipu at'ãri p'oo–ee badamãi. Barco k'ĩ pia p'oo nĩbeeji ipude, p'oyaa ãyaa mimik'a–ee. Mãpai chi tru t'odoochook'oodachi p'usapa.

⁴² Aramata soldaorãpa k'ĩsiajida presoorã jõma peek'oodait'ee, ipudee mirudaridai jãak'aapa k'ui wãdapa. ⁴³ Mamĩda ãchi poropa mãga oopi–e paji, Pablo peepimaa bada perã. Ma k'ãyaara jaraji chi k'ui k'awaa beerã toidú jĩchoodamerã, mãgã to idee naapiara panadamerã. ⁴⁴ Jõdee jaraji chi k'ui atua beerã tabla ñri maa–e pirã barco pak'uru pite ñri wãdamerã. Mãgã tai jõma pia to ide panajida.

Pablo Malta islade

28 ¹ Tai jõma ipude panadak'ãri, k'awaajida ma isla t'ijarapata Malta. ² Ariipema eperãarãpa tai pia ak'ijida. K'oi che nĩbada perã mãik'aapa jĩsua nĩbada perã, t'ipĩtau oro jira bijida. Maap'eda

taimaa jarajida t'ipitau ik'aawa k'ara p'ai chedamerã. ³Pablopa t'ipi jua p'üasaa p'e atap'eda, t'ipitau de oromaa baji. Māga nide t'ipi wāsiapa taama uchiadaip'eda, Pablo juade k'aa jira ba cheji. ⁴Māga unudak'āri, ma islade pema eperāarāpa āchi pitapai māgajida:

—¿Na eperā chīara peepari—ek'ā? ajida. P'usa jādeepa uchijai mīda, tachi eperāarāpa oopata ak'iparipa chok'ai bapi—e pajida ajida.

Māga jarajida Pablo piudariit'ee jāak'aapa. ⁵Mamīda Pablopa taama t'ipitau de jāap'et'aaji māik'aapa k'āiwee beejī. ⁶Jōmaarāpa ni jōnapachida sāapaita Pablo jua ooodarii maa—e pirā piudarii. Mamīda maarepida māga p'asa—e pak'āri, k'īsia awara k'īsiadachida. Jarajida Pablo ak'ōre waibia k'a.

⁷Tai p'anadap'edaa k'ait'a baji ma islade pemaarā poro waibia eujā. Māgī poro waibia t'ijarapachida Publio. Māgīpa tai pia ak'ijī ichi tede k'āima ōpee. ⁸Tai mama p'anide Publio ak'ōre k'ayaa baji k'iampiapa māik'aapa amipa. Mapa Pablopa ak'īnak'āri, it'aa t'ijī māik'aapa ichi jua bijī ma k'ayaa bada īri. Māgā jīpa beejī. ⁹Māga k'awaadak'āri, ma islade pemaarāpa āchi k'ayaa beerā p'e ateejida māik'aapa Pablopa jōma jīpak'oojī. ¹⁰Māgā jīpa p'anedap'edaa perā, māpema eperāarāpa tai pia ak'ijīda māik'aapa ne—inaa tee chejida tai—it'ee. Ichiaba mamāik'aapa barcode uchiadak'āri, net'aa jōmaata taimaa teejida ateedamerā.

Pablo Romade panada

¹¹Atane ōpee ma islade p'anadap'eda, bataujida barco p'usa t'ojara wāyaapimaa badade. Māgī barco Alejandría p'uurudepema paji. Ma barco k'īmaa baji santok'a, Romadepemaarā ak'ōre waibiarā Cástor māik'aapa Póluxⁿ apatap'edaa. ¹²Ma barcode wājida Siracusa p'uurudee. Mama k'āima ōpee p'aneejida. ¹³Ma p'uurudeepa wājida to i k'ait'a. Mata wiibainajida Regio p'uurude. Ai norema tai āpīteik'a eereepa nāu p'ua nībeejī. Mapa ma norema wiibainajida Pozzuoli p'uurude. ¹⁴Mama unujida ijāapataarā. Māirāpa tai āchi temaa ateejida p'anade tomia aba. Maap'eda, wājida Romadee. ¹⁵Romadepema ijāapataarāpa k'awa p'anajida tai wā nidá. Mapa tai k'īrachuu chejida Romadeepa, ūk'uru Foro de Apio apatap'edaamāi, jōdee ūk'uru Tres Tabernas apatap'edaamāi. Pablopa āchi unuk'āri, Tachi Ak'ōremaa it'aa t'ip'eda, o—īadachi. ¹⁶Roma p'uurude panadak'āri, Pablo te jīp'aade bijida jāpari abaa ome.

Pablo judiorā ome Romade unuda

¹⁷Mama panadap'eda, k'āima ōpeemaa Pablopa Roma p'uurudepema judiorā poroorā t'ī p'ejī. Jōma pachedak'āri, māgajī:

ⁿ 28.11 Romadepemaarāpa Cástor māik'aapa Pólux iru p'anapachida āchi ak'ōre waibiarāk'a. K'īsiapachida māgīrāpa barcode wāpataarā jāapata.

—Michi auk'aarã, maarepida mia ne–inaa k'achia oo–e bida aji, judiorã k'ĩraupiiit'ee maa–e pirã tachi chonaarãpa oodap'edaak'a oo amaadamerã. Mamĩda Jerusalende mi jita atadap'eda, Romadepemaarã juade bijida. ¹⁸Romadepemaarãpa mĩmaa iididak'ãri k'ãare k'achiata oo bi, k'ena pẽidait'ee paji, maarepida k'achia oo–e pada perã mi peedait'ee. ¹⁹Mamĩda judiorãpa k'iniada–e paji mi uchua pẽidamerã. Mapa mia chupiria iidiji Cesarpa mi nepira ak'imerã. Mãga ooji michi auk'aarã ãpĩte jarai wẽe bi mĩda. ²⁰ĩrã parã t'ĩ pẽiji jara k'inia bairã mi nãgã cadenapa jĩ nĩbi, tachi Israel pidaarãpa ijãa p'ani k'aurepa.

²¹Mãpai ma judiorãpa p'anaujida:

—Taipa k'art'a p'ãda apida waide jitada–e p'anida ajida, Judea pidaarãpa tee pẽidap'edaa. Ichiaba araapa pache p'anadap'edaarãpa pi ãpĩte maarepida k'achia jarada–e p'ani. ²²Mamĩda taipa k'awa k'inia p'anida ajida, pia k'ĩsia bi, k'awa p'anadairã jõmaarãpa pedee k'achia jara p'ani pichi eere p'aniirã ãpĩte.

²³Mãpai ewari aba bijida Pablo pedee ũridait'ee. Ma ewate pak'ãri, eperãarã cheepuruujida Pablo badamã. Tap'eda weda k'ewara parumaa Pablopa jarateji Tachi Ak'õrepa jarapidak'a, k'awaadamerã sãga Tachi Ak'õredeerã p'aneesai. Jarateji k'aita Jesús, Moisepa p'ãdadeepa mãik'aapa Tachi Ak'õre pedee jarapataarãpa p'ãdap'edaadeepa. ²⁴Mãga ũridak'ãri, ũk'uruurãpa ijãajida Pablopa jarateeda Jesude. Mamĩda ũk'uru ijãada–e paji. ²⁵Ãchi pitapai k'ĩsia auk'a p'anada–e paji. Mãpai erreudait'ee pak'ãri, Pablopa mãgaji:

—Wãarata jarajida aji, Tachi Ak'õre Jaurepa ichi pedee jarapari Isaías it'aideepa parã chonaarãmaa jarak'ãri:

²⁶Jã eperãarãmaa jaranapãde aji: Parãpa ũridait'ee mi pedee. Mamĩda k'awada–e pait'ee k'ãata jara k'inia bi. Mia oo bi unudai mĩda, k'awada–e pait'ee. ²⁷Na eperãarã k'ĩiri k'ĩsua p'anadairã, pia ũridak'aa. Ma awara tau p'ãrajĩ pik'a jera bi ununaadamerã; k'ĩiri jida t'ap'a pik'a jera bi ũrinaadamerã. Maperãpi mĩmaa chedak'aa, mia ãchi t'ãri pia p'anapimerã mãik'aapa ãchi o k'achiadeepa k'aripa atamerã.' (Is 6.9-10)

²⁸Mãpai Pablopa mãgaji:

—Idi wãara uchijida aji, ma et'ewa jarada, parãpa ijãa k'iniada–e p'anadairã Ak'õrepa mĩmaa jarapida. K'awãati Tachi Ak'õrepa it'aa wãpiit'ee judio–eerã, ãrapa parã k'ãyaara ũridait'ee perã Tachi Ak'õrepa jara pẽi bi.

²⁹[Pablopa mãga jarap'eda, judiorã uchijida. Aupedee erreu wãjida ãchi pitapai.]

³⁰Pablo año omé beeji Romade, te alquilaa ata badade. Mama bide irumaa p'asianarutaarã jõmaweda auteebaipachi. ³¹Jarateepachi Tachi Ak'õrepa jara pẽida ijãadamerã Tachi Waibia Jesucristode, mãgã it'aa wãdait'ee. Maapai apidaapa irumaa jarateenaapãde ada–e paji.